

Incipit summa angelica.

- A**bbas debet esse p̄byter
c. i. de eta. et qual. et etatis
annorū. xxv. vt. j. etas.
Abbas a quo debet eligi.
ik. a mōasterio cui prefici
dz. xviij. q. ij. c. abbatem.
- 2 De cuius monasterio debet eligi. ik. q. p
prio nisi qñ idonea psona nō haberet; qñ tñc
de alio mōasterio eligi p̄t. xviij. q. ij. c. q̄ sit.
- 3 A quo debet cōfirmari. vide. j. confirma
tio. §. iij.
- 4 A quo debet bñdici. ik. q. ab ep̄o dioce
sano p̄ quā bñdictiōz intelligit̄ ei dari cura
mōasterij. fm̄. jñn. i. c. i. de sup. ne. pla. Nec
anteq̄ sit bñdictus debet exercere q̄ p̄tinet
ad ei⁹ officiū fm̄ glo. in. d. c. i. Quod limito
fm̄ Laudunū in cle. attendētes. de sta. mo.
qñ est cōsuetudo in monasterio q̄ benedicat̄.
als nō. Et sic intelligo. d. c. i.
- 5 Sed quid si ep̄s recuset eū bñdicere. ik.
q. si tercio requisit⁹ cū humilitate ⁊ deuotōe
vt cōgruit; recusauerit eū benedicere tñc p̄t
et monachos suos bñdicere. et alia q̄ ad ei⁹
officiū p̄tinent exercere. vt in. d. c. i.
- 6 Quo die debet bñdici. ik. q. solummō in
dieb⁹ in q̄bus ordines minores p̄t cōferri
fm̄ cōem op̄i. doc. vt no. glo. in. d. cle. atten
dentes. et Pa. in. c. cū sis. de p̄se. ec. vel al.
- 7 Vtrū possit aliqd̄ exigi p̄ tali bñdictio
ne. ik. q. nō. Aliter esset symonia. tex. est in. c.
licut. el. iij. de symo.
- 8 Vtrū vnus abbas possit p̄esse duob⁹ mo
nasterijs seu duab⁹ ecclesijs curā aiaz habē
tib⁹. ik. q. n̄ sine dispensatōe papemisi vnū
monasterij; aut ecclesia depēdeat ex alia. vñ
adinuicē sint anera. vt in. c. vl. i. fi. de re. do.
- 9 Vtrū abbas possit solēniter p̄p̄o benedi
ctionē dare. ik. q. in ecclesijs q̄ ei pleno iure
p̄tinet p̄t post missarū; vesp̄erorū. et matuti
narū officia. Alibi autē publice ac p̄vias nō
p̄t. nisi ex speciali p̄uilegio ei concedat̄. vt
in. c. abbates. de p̄uile. li. vi.
- 10 Vtrū possit benedicere paramēta. ⁊ que
vide. j. benedictio. §. i. et. ij.
- 11 Vtrū possit ordines cōferre. vide. j. or
do. ij. in prin.
- 12 Vtrū abbas possit absolvere suos mona
chos. ik. q. sic. ab oib⁹ p̄ctis ⁊ cēsūz nisi sp̄a
liter alteri a iure reseruent̄. Et licz Pa. in. c.
monachi. de sen. ex. teneat q̄ nō p̄t absolue
re. nisi ab excoicatione p̄uinctōe manūū in

personā ecclesiasticā. Et tñ tene q̄ p̄t. vt. j.
absolutio. i. §. ij.

13 Vtrū possit p̄hibere suo monacho. ne cō
fiteat ep̄o. vel ei⁹ penitentiario. ik. fm̄. Ja. de
lau. in sum. q. nō. Qd̄ limito nisi sit exemp⁹
vel aliud habeat p̄p̄uilegiū a papa.

14 Vtrū abbas possit disp̄sare cū mōachis
sup̄ irreglaritate. ik. q. sic. sup̄ irreglaritate
quā p̄traxerit recipiēdo ordies i excoicatione
facti tñ memoria. vñ iuris p̄iā nō habētes
Et si qñ graue ⁊ notabile factū nō fuit. sine
hāc irregularitatē incurrerit an̄ igressus re
ligiōis sine post. fm̄ cōiter doc. i. c. cū illoz. d
sen. ex. In alijs autē irregularitatib⁹ n̄ p̄t de
iure cōi. vt notat Host. ⁊ Pa. i. d. c. cū illoz.
facit regula. q̄ a iure cōi. de regu. iur. lib. vi.
nisi vbi ius expresse ei cōcedat.

15 Vtrū possit disp̄sare cū monachis in vo
tis factis an̄ ingressum religiōis. ik. q. sic
vt no. glo. in. c. noluit. xxiij. q. v. De vitiis in
religione factis. vide. j. votū. ij. §. iij.

16 Vtrū possit disp̄sare cū monachis in re
gula. vide. j. disp̄satio. §. viij.

17 Vtrū possit p̄cedere monachis vsū alieni
ius rei; vñ ei⁹ administratiōz. ik. fm̄. jñno. i.
c. fi. q̄ cle. vl vo. q̄ p̄t p̄cedere certos reddit⁹
monacho vñ viuat. et dicit Jo. an. i regula.
Nō ē obligatoriū. de re. iur. li. vi. valere sta
tutū mōasterij. vt p̄indumēz ⁊ alijs necessa
rijs quisq̄ monachorū recipiat certū qd̄. sed
vt possit dispensare ad libitū ⁊ disponere n̄
p̄t. si vñne possit ei auferri qñ suo sup̄iori pla
cuerit nō potest cōcedere; et cum licentia pa
pe. c. cum ad monasterij. de sta. mo.

18 Vtrū possit expellere monachos suos. ik.
q. nō fm̄ Pa. in cū ad monasterij. p. c. fi. de
regula. qd̄ vult vt fugitinos requirat et co
gat eos ad suū redire monasterij si p̄t eos
tenere absq̄ graui scādalo; vñ saltē p̄uideat̄
eis de alio loco religiōis eiusdē ordinis vbi
ad agendā penitentiam deputentur et neces
saria eis ministrentur.

19 Vtrum possit licentiare ad aliā religio
nem. vide. j. religiosus. §. xxiij.

20 Quid de bonis illi⁹ monachi quē abbas
de facto expulit. vide. j. monasterij. §. vi.

21 Vtrū possit dare licentiā monacho stan
di separate in aliq̄ cella. ik. q. sic. dum mō ex
iusta causa ⁊ infra scepta monasterij; sed nō
extra. vt in. c. vlti. xx. q. iij.

22 Vtrū possit corrigere monachos suos.
ik. q. sic. nec teneat in hoc requirere cōsiliū sui
capituli fm̄ Pa. in. c. iohānes. de regula.

- 23 **Ad** que obligat abbas. **R.** q. ultra alios monachos obligat ad curam aiaz sibi subiectarum et monasterij ac rerum ipsi: et magna negligentia est peccatum mortale ut. j. negligentia. s. i.
- 24 **Utrum** liget suo statuto etiam cum conventu facto. **R.** fm. Pa. i. d. c. cum ad monasterium. q. n. Et dicit Jo. an. i. d. regla. **N**on est obligatorum quod etiam si iurasset servare tamen revocatio licet sit per iuramentum. Ex quo patet quod licet instituerit priorem cum conventu aut alium officialem potest revocare quod abbas monacho suo in aliquo non potest obligari sicut nec dominus servus. l. interpositas. i. fi. l. de transac.
- 25 **Utrum** teneat ire ad synodum. **R.** q. sic si habet plenam vel capellas habentes plenam. etiam si ipse sit exemptus dominum capelle seu ipsius non sit exemptus. aliter non. c. quod super his. de ma. et obe. et quod ibi notatur.
- 26 **Utrum** possit prioratibus ecclesiis admistratores: aut quibuslibet aliis beneficiis novas personarum imponere: aut veteres augere: aut ad mensam suam predicta applicare. **R.** q. n. nec quilibet alius prelati reglaris. de. unica. de sup. ne. p.
- 27 **Utrum** possit presentare clericos in ecclesiis in quibus habet ius patronatus. **R.** q. non. sine consensu capituli. c. ea noscitur. de his que fi. a prela.

Abbatissa debet eligi a monasterio in qua proficienda est in qua electio nulla debet admitti nisi compleverit. xij. annu. et sit professio tacite vel expresse et eligenda de consensu plenius. xxx. annu. et esse professio expresse ordinem regularem. **I**tem de premissis per quam monasterium regit cum electio si due potest conventus ad eam accedunt quando per scrutinium procedit. nulla exceptio aut appellatio admittitur confirmata. Si vero nulla ad duas partes accessit: tunc non obstante publicatione scrutinium et electio possunt alie accedere ad eam que habet maiorem partem totius capituli. que si ad duas partes accedit non obstante quocumque confirmet et que vocantur ad eas dirigendas in huiusmodi electionibus nisi se abstineant ab his per que discordia potest exoriri vel extorri nutriri: sunt excoicati ipso facto. Et hec locum habent nedum monasterijs religionis approbate verum etiam in mulieribus que sunt que runda provinciarum consuetudines: nec proprijs renunciant nec professionem faciunt regularem: sed vivunt in ecclesiis secularibus canonici reglaris. hec notantur i. c. indemitatibus. de elec. li. vi. de quo habes. j. excoicatio. vij. casu. xvi.

- i **Utrum** debeat benedici. **R.** q. sic. ubi est consuetudo. q. si non faciat se benedici infra annum a sua confirmatioe putandum. ubi est consuetudo quod benedicatur: nisi causa rationabilis subsit. cadit ipso facto a iure suo. de. attendentes. de sta. mo.

Utrum possit quocumque die benedici. **R.** fm. glo. in. d. de. attendentes. q. sic.

Utrum abbatissa possit ecclesias perferre et beneficiis. et instituire clericos in ecclesiis sui monasterij. **R.** glo. i. c. dilecta. de ma. et obe. q. sic. de consensu sui capituli post suam confirmationem.

Utrum possit abbatissa excoicare: ab officio suspendere vel interdicare. **R.** q. non fm. gl. i. d. c. dilecta. q. hec pertinet ad claves. c. tanta. de ex. p. potest tamen ab officio monachos et clericos suspendere et prohibere ne celebrent in eius ecclesiis. sed tamen talis suspensio non est proprie suspensio fm. Pa. in. d. c. dilecta. q. si celebraret non essent irregulares clerici celebrantes.

Utrum possit predicare: moniales benedicere: confessiones audire et huiusmodi. **R.** q. non potest aliquid facere quod pertineat ad aliquem ordinem. ut patet l. c. no. ua. de pe. et re. potest tamen in matutinis evangelium legere unde et diaconis appellatur. xxvij. q. i. diaconis et et moniales seu subditas moner et exhortari.

Utrum abbatissa volens loqui cum aliquo deesse associata. **R.** q. sic. saltem per vetulam monacham. xxij. q. ij. diffinimus. et. c. in decima. eadem. q. dicitur quod due vel tres debent esse.

Quo abbatissa potest exire per homagio faciendo habes. j. monialis. s. ij.

Horsum percuras homicida est. et que sterilitatis venena percurat. Et peccat mortaliter. c. aliquando. l. c. se. xxij. q. ij. et si aiat erat fetus de puniri capite: quod verus homicida Si vero in aiat erat si nobilis facit per te bonorum amissa relegat. si vero ignobilis datur in metallum. ff. de pe. l. si quis aliquid. s. quod abortivus.

Progacio legum vel constitutionum fit tribus de causis. Primo propter consuetudinem tria. xxi. di. an triennium. insti. de testa. s. ij. Secunda propter disparitatem successione tempore. xxij. di. c. fraternitatis tue. vbi tex. Defectus nostri temporis: quod non solum merita sed corpora ipsa defecerunt districtis illi non potest manere censura. Tercia propter emergentia mala. lxij. di. s. verum. i. fi. vbi exemplum de serpente eneo quem Moyses bona fecit intentione. Ezechias bona intentione destruxit.

Absens causa reipublice. ut abasiam tores et huiusmodi multa habet privilegia.

Sed nunquid illi que data opera et affectate: etiam causa reipublice sunt abentes gaudent aut illis privilegijs. **R.** q. non. ut. l. et que data. ff. ex q. ca. ma. et l. pe. l. quod et quoniam in. et l. vniuersi. l. de legat. fm. vna lec. Et adverte quod ille qui in officio modici valoris absens est causa reipublice presumitur affectate et data opera abesse.

Lex. singularis in l. spadone. §. si. ff. de execu.
tu. Sequitur Ludov. de ro. i. no. Et facit q̄ cleri-
cos abientes q̄ vt ap̄iores obtineāt dignita-
tes stāt cū cardinalib⁹. et ambasiatores tenē
restituere exp̄sas cōitari q̄ stant plusq̄ expe-
diat dolose vt volūrate sua. vt i. d. l. et q̄ data.

Absolutio Primo ab excoīcatione
trum possit impendi a nō sacerdote.
R. fm Bonal. ti. excoīcatio. q̄
duplex ē ip̄ius absolutio. Vna que p̄inet ad
forū p̄iiale. Et solū a sacerdotib⁹ p̄t impen-
di. vt in. c. canonica. de sen. ex. Et sic intelligo
Inno. in. c. quāto. de cōsue. Alia est q̄ p̄inet
inere ad forū cōtentiosū. Et h̄mōi absolutio
p̄t p̄mitti diacono ⁊ inferiorib⁹ clericis. Et de
hac itellige glo. i. c. pastorat. de offi. or. q̄ vult
vt etiā laic⁹ absoluat. De q̄ dic vt. j. absolutio
iij. §. xviij. Ita tñ q̄ absoluit a talib⁹ oz q̄ po-
stea absoluat itez a sacerdote de p̄ma absolu-
tōe rōe mortalis p̄t p̄t qd fuit excoīcatus.
Rō fm In. i. d. c. q̄to. ⁊ i. c. si. de ex. pla. q̄ p̄-
tinet ad p̄atē clauū q̄ solis sacerdotib⁹ date
sunt. xx. dist. §. i. xvi. di. §. illud aut. et. c. bene.
et de pe. et remis. noua.

1 Vtrū oīs sacerdos possit absolvere ab ex-
coīcatōe minori a iure quā q̄s incurrit p̄cipā
do locutōe ⁊ h̄mōi. R. q̄ nō. s̄ solū p̄p̄i⁹ ep̄s
vt curat⁹ vt h̄ns lūiaz ab eis. vel ab papa. ar.
c. nup. §. i. fo. de sen. ex. etiā archiepo i p̄uiciat
s̄ ex mū diocesim declarat si licere. itellige ni-
si dū visitat. vt in. c. p̄petuo. de cēsi. li. vi. §. m̄
tomin⁹ alijs cōcor. In. et Do. i. d. c. nup.

2 Vtrū p̄p̄i⁹ ep̄s vt curat⁹ possit absolvere
ab oīi excoīcatōe maiori lata a iure. R. fm
In. i. d. c. nup. q̄ tā a minori q̄ a maiori p̄t
absolvere p̄p̄i⁹ ep̄s vt p̄p̄i⁹ sacerdos: nisi in
casib⁹ i q̄b⁹ p̄ditor canonis sibi absolutōz re-
seruauit: vt alteri. Et cū ip̄o p̄cordat Do. ibi
dē. vbi ē q̄si rex. exp̄ssus. Et h̄ac. opi. tenet the-
ologi. vt i. Dir. li. iij. ti. iij. Inter q̄s ē. S. Do-
na. i. iij. di. xviij. q. vl. Et sanct⁹ Lbo. eadē di.
ar. vl. q. i. Sile lūmiste. vt Bonal. ti. excoīca-
tio. ⁊ summa p̄fe. ti. xxiij. §. lxxv. li. iij. et Jo. d.
saxonia i sua summa ti. absolutio. Cōtrariū t̄z
Pa. i. c. monachi. et. c. m̄lieres. de sen. ex. ⁊ gl.
in. c. si ep̄s. de pe. et re. quā sequit⁹ Be. ibidē. ⁊
etiā glo. videt⁹ i cle. attendētes. de sta. regu. et
i cle. vnica. de p̄san. et aff. et fe. p̄li. ruij. Ego
cōsilio q̄ sacerdos p̄p̄i⁹ eā opi. lequat⁹ q̄ sibi
vt i illo casu mag⁹ expedire salutē ip̄i⁹ p̄mitte-
tis vt cōitati fidelib⁹. q̄ vtranq̄ p̄t tenere. Et
p̄ma de subtilitate iuris mibi videt⁹ verior. Et
intellige nisi ep̄s sibi absolutōz talia excoīca-

2
tione reseruasset sp̄aliter. q̄ tñc p̄p̄ius sacer-
dos nō posset absolvere. vt lati⁹ dicā. j. casus.
Aduerte etiā q̄ ep̄s solis cōcedit absolutio
ab excoīcatione p̄ violētā iniectōe manū in
personā ecclesiasticā. vt in. d. e. mulieres. c. ea
noscutur. et. c. puenit. q̄ in iuriā est leuis vt q̄
adiri nō p̄t papā. Et sic inferior non absoluit
ab ea. nisi cui specialiter cōcedit: vt abbati et
h̄mōi. de quo. j. excoīcatio. v. casu. i. §. xxiij.
cum sequentibus.

3 Vtrū idē sit dicendū de excoīcatōe statuto
rū p̄uincialiū cōcilioz aut synodaliū: seu que
faciūt legati in suis legatōib⁹. R. Dir. vbi su-
pra. q̄ Bul. dicit q̄ sic. Et est verū sicut vult
Pa. in. c. graue. de preben. in glo. Et loquitur
ipe de ep̄o. quia tenet q̄ p̄tinet ad ep̄iscopū
absolutio. Et addit etiā si incurrat in aliena
diocesi a subdito suo. etiā si statutū esset cōfir-
matū per papā fm Jo. an. in. c. ex frequenti-
bus. de instit. et ibi Pa. per rationē. quia ex
quo cōditores nō sibi nec alijs reseruauit vi-
dentur alijs cōcessisse. Bul. aut intelligit etiā
de p̄p̄i⁹ sacerdotibus ex quo excipit religio-
sos. quib⁹ est p̄hibitū a talibus sentētis p̄-
uincialibus: aut sinodalib⁹ absolvere. cle. reli-
giosi. de p̄uini. Et sic tene fm quod dixi in pre-
cedenti. q.

4 Vtrū idē sit dicendū de suspensione: aut in-
terdictio qd imponit a iure. aut p̄ statuta p̄u-
incialia synodalia vel legatorū. R. glo. in. d. c.
graue. q̄ sic. ex quo cōditor canonis nō refer-
uauit. facit glo. in. c. si quis. el. j. xvi. q. vi. Glo.
tñ in cle. i. de here. limitat verum q̄n suspensio
non habet tempus determinatū. quia q̄n ha-
bet tempus determinatum nullus inferior ab-
soluere potest. Et eam sequitur Card. ibi. et
Pa. in. c. tā litteris. de testi. De quo dic vt. j.
suspensio. iij. §. i. Sed q̄ sunt in iure reseruata
pape. vide. j. excoīcatio. v. Que autē epi-
scopo. vide excoīcatio. vi. Et a quib⁹ aliq̄ pos-
sunt absolvere. excoīcatio. vj.

5 Vtrū in articulo mortis cōstitutus possit
absolui ab excoīcatione vel impeditus et
quis potest absolvere. vide. j. absolutio. iij. q.
xvi. et. xviij.

6 Quis absoluat exemptū ab excoīcatōe. vi.
de. j. exemptus. q. vi.

7 Vtrū ille q̄ incurrit excoīcationē in vna di-
ocesi ibi habēs domiciliū: postea trāsfert se ad
aliā diocesim possit absolui a p̄fata excoīcatōe
ab ep̄o vt curato illi⁹ diocesis ad quā se trās-
tulit. R. fm Ricar. in. iij. dist. xviij. ar. ix. q. v.
q̄ sic. si excoīcatio ē a iure. vel p̄statuta quorū
a ij.

cūq. et nō sit reservata p̄ p̄dicatorē. ar. d. c. nup. qd nō distinguit an sit p̄cta ī diocesi vel alibi. Sec^o si esset ab hoīe. v. si p̄dicator canonis sibi reservasset. qz tūc nō posset. Docides t3 Jo. an. et Pa. in. d. c. ex frequentib⁹. q̄ ad ep̄os.

Absolutio Secūdo ab excōe q̄ est ab hoīe seu iudice a q̄ p̄t impēdi. R. qz regulariter ab illo potest qui eam tulit. quia regulariter q̄ p̄t solvere p̄t et ligare. et e^o cōtrario. xxiij. q. i. si petrus. et. xxi. di. inferior ff. de re iud. l. q̄ p̄denare. et. ff. de re iud. l. nemo. la. j. de pe. di. i. verbū. Fallit regula bec in. vi. casib⁹. Primus ī delegato pape q̄ inobedientē sue suie p̄t excōicare: sed post annū sua suia diffinitiva nō p̄t absolvere. vt de offi. dele. c. q̄ renti. et ibi dicit Jn. qz et si excōicat delegat⁹ pape an diffinitiva suia sem p̄ vsqz ad diffinitiva suiam. et etiā post vsqz ad annū absolvere poterit. qz p̄petua est iurisdictio sua. vt in. c. gratū. et. c. licz. eo. ti. qz ea q̄ ad ius rescribunt dnt esse p̄petua. L. de di. re. l. falso. Et hoc idē tenet glo. in. d. c. querēti. Scds in eo q̄ postq̄ excōicavit incidit ip̄e in maiore excōicationē. xxiij. q. i. audim⁹. De B vide. j. excōicatio vl timo. Sec^o si in minore. qz posset. de sen. excō. duob⁹. de de. ex mi. si celebrat. Terci^o in incen^o dario. vide. j. excōicatio. v. casu. v. Quartus ī suia lata ab inferiore s3 p̄firmata ex certa scia p̄ papā. Qd̄ intellige de suia q̄ est ab homine fm̄ Jo. an. in. c. ex frequentib⁹. de insti. R. d. qz oia nra facimus q̄bus auctoritatē impertimur c. si aplice. de p̄ben. li. vi. L. de vete. iu. enu. l. i. s. oia. Secus si sine certa scia: aut cause p̄gnitione cōfirmat. vel si suia esset p̄statutū. qz q̄tum cūqz cōfirmatū poterit interior absolvere nisi papa in cōfirmatōe sibi v. alij reservasset sicut de alijs q̄ sunt a iure. vt. s. dictū est in p̄cedenti. c. s. iij. Quintus de illo q̄ excōicavit. et tū nō ē sacerdos. q̄ licz possit absolvere de absolutōe q̄ p̄tinet ad forū p̄niale. de quo dic vt sup̄ absolutio. i. Sexto est in illo cui papa mandat vt aliquē excōicet sine aliq̄ cause cognitione. qz talis est merns executor. et ideo absolvere nō poterit. ar. c. sup̄ questionū. et. c. fi. de offi. deleg. Sec^o si mandasset cause cognitionē: qz tūc posset absolvere. ar. c. verbū. de pe. dist. i. B no. Jo. et Arch. xxi. di. inferior. et Bo. et Ber. in. c. cū inferior. de ma. et obe.

i Sed qd si papa mādāt simpliciter vt suia ex cōicatiois in aliquē ferat. R. Jn. in. d. c. fi. qz nō d3 ea ferre: nisi cū cāe cognitōe et monitōe p̄missa. ij. q. i. nēo. et. c. sacro. de sen. ex. et facit

glo. i. d. c. fi. Addit tū qz si cōstat papā cognovisse de causa qz tūc ad ei⁹ mādātū sine alia cognitōe d3 ferre suia. l. de qua re. ff. de iudi. Et si l3r dicēdū est de suia quā alij p̄nt p̄ alij ferre. Bo. tū et Jo. an. et Pa. i. d. c. fi. tenēt. qz p̄ tale mādātū simplicit factū n̄ p̄cedit accessorie iurisdictio. q̄uis Pa. dicat qz opi. Din. q̄ dic qz dat iurisdictō cū papa mādāt aliq̄ d̄ sp̄iale ā valde eq̄. Ego credo qz si sit eq̄: tū sit verior p̄ma. et tū ad intentōz pape sit recurrendū qz p̄ verba mādātū p̄t dēp̄bendi. Et si cū cāe p̄gnitōe mādēt. vt puta qz dicit. Intellexim⁹ qz tūc q̄re mādām⁹ veritate cognita vt excōices et tūc absolvere poterit. Sec^o si dicat. qz certi ficati sum⁹ qz talis et. Jdo mādām⁹ q̄tis ex cōices et tūc a tali nō poterit absolvere.

2 D3z archiep̄s possit absolvere a suia excōicatiois ep̄i sui suffraganei: aut alioz inferior⁹ q̄ q̄uis sint de sua p̄vincia. nō tū sit de sua diocesi. R. qz nō. c. romana. et. c. venerabilib⁹. de sen. ex. li. vi. nisi qn̄ B l3z p̄suetudo. v. qn̄ ad eū appellatū est. De quo dic vt ī dictis. c. et. c. ad reprimendā. de of. or. et. c. p̄tuas. de sen. ex.

3 D3tū ep̄s possit absolvere excōicatū a suo inferiore. puta Archidiacono et hmoi. R. fm̄ Jn. in. c. cū ab ecclesiariū. de offi. or. qz sit etiā nō p̄missa satisfactōe: qz ordinarius est totius diocesis. vt i. c. i. de of. or. L. de iuris. om. in. l. si. Jtē qz tales officiales dicunt vicarij ep̄oz de offi. archidia. c. i. lxxx. di. nō debere. Vale facit tū ep̄s. qz iurisditionē nō servat suis subditis. de ex. p̄. c. ij. de of. or. c. quāto. Qd̄ intellige verū nisi ex cōsuetudine haberent vt nō pos sit ab ep̄o absolvi: qz tūc nō posset. de of. archidia. c. dilecto. Et bec opi. Jn. est cōis doctor q̄uis alij cōtradicat. vt nō. Pa. in. d. c. cū ab ecclesiariū. Et hanc teneas.

4 Quid si ep̄s cōmittit alicui vices suas. An tales valeat absolvere sup̄dictos in. s. p̄cedēti sic ep̄s p̄t. R. Dir. li. iij. ti. v. qz nō. nisi hoc exp̄sse cōcedat. ar. de pe. et re. si ep̄s. li. vi. de p̄cu. q̄ ad agendū. li. vi. etiā si diceret. Cōmittimus vobis vices nras etiā ī his q̄ sp̄ale mādātū exigūt qz ī tali mādātō maiora et graviora nō veniūt quā in p̄missione sunt exp̄ssa. de nō p̄t. de p̄cu. qz istud est mai⁹ q̄ absolvere simpliciter: qz sit cū iniuria inferioris.

5 D3tū ep̄s extra territorij suū possit excōicatos a se vel a suis inferiorib⁹ absolvere. R. qz nō in his q̄ requirūt cāe cognitōz qz vt dicit Jn. in. c. nonit. de offi. le. de cā cognoscere nō potest nisi sedēs p̄ tribunali. ar. ij. q. iij. abolitio. sed hoc in aliena diocesi nō potest face

re. ix. q. ii. c. epm. et alijs pluribus. c. eiusdē. q.

Et si verū nūc hēat in iām epī diocesani. vt in
eisdē. c. dr. Fallit si i epō expulso q̄ petita licē
tia quīs nō obtēta ab epō in cui⁹ diocesi ē p̄
sedere p̄ tribunali ⁊ exercere iurisdictionē sup̄
suos subditos: dñm nō trahat eos vltra du
as dietas a fine sue diocesis q̄ n̄ fuerūt expul
siones seu fautores: aut p̄siliatores. cle. vnica.
de fo. ppe. In his autē q̄ nō requirūt cōe p̄gni
tionē p̄t q̄ q̄ sūt volūtariē iurisdictionis p̄ntibi
q̄ exerceri. ar. l. oēs. p̄cōsules. ff. de offi. p̄cō. ⁊
le. Legat⁹ autē a latere an possit. Dic vt in. c.
nouit. et. c. excoīcat⁹. de offi. le. q̄ nō me exten
do cū hodie mltā habeāt a papa: q̄bus credit⁹
q̄ nulli sit p̄iudiciū. vt. j. legat⁹. §. iij. ⁊. v.

6 **¶** Vtrū mortuo vltimo excoīcatore caplm
successor: aut ille ad quē ei⁹ p̄tinet iurisditio
possit absoluerē q̄s p̄decessor potuisset. R. q̄
sic. tex. est in. c. si ep̄s. el. ij. xi. q. iij. et in. c. vnico
de ma. et obe. l. v.

7 **¶** Vtrū p̄icipi⁹ in crimine cōfesso sit absol
uēdus ab excoīcatore illi⁹ cui p̄icipiādo iur
rit maiorē excoīcatōz. R. q̄ sic. c. nup. de sen.
ex. De q̄ dic vt. j. excoīcatio. viij. §. i.

8 **¶** Absoluerē q̄ p̄t ex officio i cerij casib⁹ illos
q̄ p̄p̄ violentā manuū iniectōz i p̄sonā ecclesi
asticā excoīcati sūt p̄t alijs p̄mittere absolutōz
si viderit expedire. c. fi. de. of. or. **¶** Tē dic de q̄
cūq̄ q̄ ex officio ordinarie p̄tatis p̄t absoluerē.
Sic dic de illo cui ē p̄missi a papa rōe digni
tatis. Sec⁹ si rōe p̄sone. vt i. d. c. fi. no. glo.

Absolutio tercio quo ad modum ab
soluendi ab excoīcatione. dic q̄ nō de
bet esse cōditionalis. alr nō valeret. c.
act⁹. de re. iur. li. vi. ergo fiat absoluta.

i **¶** Vtrū teneat q̄s suare certā formā i absol
uēdo. R. q̄ sic in. v. Primū q̄ faciat illū iura
re q̄ parebit mādāt⁹ ipi⁹ absoluētis. c. ex teno
re. de sen. ex. Limitat⁹ B. Aug. i crīb⁹ horredis
nō in leuib⁹. et placz. Scdm q̄ anq̄ absoluat
sufficientē p̄stat emēdā levis iur. p̄p̄as faculta
tes. c. porro. et. c. prochinanos. de sen. ex. De q̄
dic vt. j. §. ix. et. xx. Tercū vt absoluat cū p̄s. ⁊
orōe dñica ⁊ alijs p̄sueris. s. absolutōe p̄iuncta
vt i. c. a nobis. el. ij. de sen. ex. Quartū q̄ p̄cipi
at ei ne vnq̄ faciat p̄ illū canonē: p̄ quē facie
do iurrit excoīcatōz. d. c. extenore. **¶** Intellige
nisi i casib⁹ cōcessis a iure: q̄ nemi bñficiū iu
ris ē auferendū. vt i aut. d. nup. §. h. q̄d. ⁊. ff.
de re iud. l. iij. §. si q̄s p̄dēnat⁹. et ita q̄ p̄cussit
clericū iungēdū ē ne vnq̄ clericū p̄cutiat nisi
de mādato p̄lati. vlt cā defensiōis ⁊ hñdī. Cō
suetudo etiā hz vt verberet q̄ seruāda ē i ma

sculis s; nō i feis: nec in multis iuuenib⁹ p̄ser
tim i nudo Quintū q̄ vtaf verbo absolutorio
vel relaxatorio. Vñ cōiter obfuaif iste mod⁹.
Primo dicat aliquē p̄s. vlt. orōz dñica. Scdo
dicat. Saluū fac seruū tuū deus me⁹ sperantē
in te. ver. Dñe exaudi orōem meā. R. Et cla
me⁹ ad te ve. ver. Dñs vobiscū. R. Et cū spī.
tuo. O. rō. De⁹ cui p̄iū est misē. semp et p̄ce.
susci. de p̄re. meā. vt hñc famulū tuū quē excoī
catōis cathena p̄stringit miseratio tue pie. ab
soluat p̄ xpm dñm nēm. Amē. Deinde dicat.
Ego te absoluo a vinculo excoīcatōis quā in
curristi p̄pter tale factū. et restituo te sacramē
tis ecclesie. In noie p̄ris ⁊c.

¶ Vtrū absolutio teneat si n̄ seruet p̄fata for
ma vt q̄ nō. q̄ forma resc̄pti ex acta diligētia
seruāda ē ita vt nec ordo p̄p̄osteref. c. cū dilecā
de resc̄p. et alijs i gl. allegatis ibidē. Sed ego
dico distinguēdo. q̄ si absolutio sit ab hoīe a
licui p̄missa sub tñ forma: nō v; nisi forma ser
uet. facit. c. fi. et q̄d ibi no. de p̄. et. c. prudētia.
j. R. de of. del. R. o. q̄ q̄n omittit forma data
ab hoīe nulla p̄petit iurisditio. et p̄p̄ea nō v;
act⁹ deficiēte p̄tate. Si vero absolutio p̄petat
alicui dñre vlt simpliciter p̄mittat⁹ t; q̄d ē quīs
nō sit fuata forma p̄fata dñm vtaf aliq̄ ver
bo absolutōis vlt relaxatōis. vt. s. dictū ē. R. o
q̄ i absolutōe ab excoīcatōe sic ⁊ i excoīcatōe
nulla ē forma substācialis a iure. vt no. i. c. i. d
sen. ex. li. vi. et i. c. i. de iud. facit. xi. q. iij. c. i. ita
t; Bof. vt no. Ba. in. c. fi. de re. spo. Et idē t;
In. i. d. c. cū dilecta. Et sic p̄z q̄n absolutio so
lo verbo facta t; et sic itellige fm dictā distin
ctionē Jo. et Arch. i. c. cōperim⁹. xxiij. q. iij.
In. et Jo. i. c. cū desideres. de sen. ex. q̄ t; q̄
absolutio ab excoīcatōe solo verbo facta t; s;
peccat q̄ ea n̄ seruat q̄ p̄dixi: nisi ex rōabili cā
omittat. Sic absolutio ab excoīcatōe siue iu
sta siue iniusta t; q̄ ad ecclīaz militante. c. oīs. d
re. iu. q̄ iura sūt p̄mptiora ad absoluendū q̄
ad ligandū. c. ponderet. l. di. ⁊ no. in. d. c. cū de
sideres. et. c. ex litteris. de p̄ba.

¶ Vtrū papa salutāte vlt ad osculū recipiēte
excoīcatū absoluat ab excoīcatōe. R. q̄ n̄. nisi
sic faciēdo intēdat absoluerē. de. si sum⁹ pōti
fer. de sen. ex. ⁊ nisi exp̄mat nō d; reputari ab
soluē fm In. i. c. cū olim essem⁹. de p̄. R.

¶ An ep̄s vlt ali⁹ inferior a papa possit absolue
re excoīcatū recipiēdo eū ad osculū vlt salutā
do. R. In. i. d. c. cū olim essem⁹. q̄ nō. s; o; q̄ v
taf aliq̄ verbo denotāte absolutōz. Cōcor. gl.
i. d. c. cū desideres. i. §. fi. Et ē cōis opi. doc. in
d. c. cū desideres. et iū. d. cle. si summ⁹. Et idō

10 **O**ry ligat^r plurib⁹ excoicationibus teneat^r
oēs cās expirare. **R.** **P**a. in. c. cū p cā, de sen.
ex. **A**l. q̄libet cā de p se sufficiebat ad excoica
tionē. **E**xemplū de eo q̄ facit rapinā cū effra
ctōe eccie q̄ est excoicat^r statuto epī et canonis
Statuto p̄p rapinā. **A** canone p̄p effractōz,
et sic q̄libet videt^r principalit^r cōsiderata: et sic
nō tenet absolutio oib⁹ n̄ exp̄sis. qz supior nō
intēdebat absolvere nisi p cā exp̄sa. ar. opti
mū. i. c. officij. eo. ti. et in. c. ex pte. de of. oz. **A**ut
vna cā de p se sufficit. et tūc si exp̄sit cāz suffi
cientē. tenet absolutio. ar. c. sup his. de rescp.

Sed ex hoc dubitat quis potest absolvere
excoīcatū detentū tali impedimēto. **R.** q̄ si ē
in piculo mortis quilibet sacerdos p̄t fin. In
no. in. c. a nobis. el. ij. et. c. sacris. de sen. ex. **E**t
Pa. in. d. c. a nobis tenet q̄ etiā laicus potest

absolvere talē ab excoicatione. et est glo. ibidē
et in. c. pastoralis. in. §. p̄terea. de off. or. Et in
ra q̄ videntē p̄traria dicit intelligenda de pec
catis nō de excoicatione. Et B̄ verū nisi ep̄i v̄
p̄riū sacerdotis: aut alteri p̄ntia haberi non
possit. Si vero detineat aliq̄ legitimo impedi
mento alia a p̄iculo mortis ep̄s est requiren
dus. vt no. Inm. et sequit̄ Pa. in. c. cetero. de
sen. ex. Et si ad eum mittere nō p̄t fm̄ Inno.
in. c. i. de sen. ex. sacerdos p̄prius absoluet. Et
hec locū habent tā excoicatione iuris q̄
hoīs. d. c. eos.

18 **Q**uid aut sit impedimentū legitimū. vide
j. excoicatio. v. casu. p̄mo. §. l. Et q̄s sit in p̄icu
lo mortis. vide. j. mors. §. vi.

16 **D**trū absolutio p̄ vim vel metū extorta va
leat. R. q̄ nō. vide. j. excoicatio. vj. casu. xviij.
De absolutōe a peccatis. vide. j. cōfessio. v. in
p̄n. et. j. interrogatōes. in fi.

20 **S**ed nunq̄d excoicatus p̄pter damnū debet
p̄ius satisfacere anteq̄ absoluat. R. q̄ sic si
p̄t. Si vero nō potest debet prestare idoneā
cautionē q̄ satisfaciēt cum ad p̄iungiorē veni
et fortunam. vt in. c. ex p̄te. el. p̄mo. de ver. sig.
et. d. c. odoardus. alter peccat q̄ absoluit. Sūt
etiā casus in quib⁹ nō valet absolutio ante sa
tisfactionē. de quibus. j. excoimunicatio. vj. ca
su vltimo. §. ij.

21 **D**trū talis qui nō p̄t satisfacere teneat ce
dere bonis anteq̄ absoluat. R. q̄ de rigore iu
ris sic. si aduersarius erigit. vt no. in. d. c. odo
ardus. In p̄scia dico q̄ nō. sed sufficit restitui
at fm̄ qd̄ tenet. Dic vt. j. restitutio. ij. p̄ totū.

22 **L**ui applicabit satisfactio pecuniaria p̄ in
iectōe in ecclesiasticū. R. q̄ si fuit in religiosū
applicabit monasterio. ar. xij. q. i. nō dicatis. et
de sta. mo. c. cū ad monasteriū. j. r̄nso. Si vero
fuit in clericū. ip̄i clerico applicabit nisi fuisset
in iniuriā ecclesie. p̄pulsatus. q̄ tunc etiā eccle
sia agere poterit p̄ iniuria. insti. de iniur. §. si
cōi sermo. et sic etiā ecclesie satisfiet.

Aceptio personarū fm̄ Alex. fa fe.
tractatu de acceptōne p̄sonarū est in
iusticia qua p̄sona persone p̄ferit in
cōferendo ei aliquid quod ex debito iusticie al
teri est cōferendum ratione alicuius cōditio
nis transitorie nō cōgruentis ad ip̄am rē ex
istentis circa p̄sonā. puta diuitiarū potestatis
terrene: vel cognatōnis carnalis. et nō ob me
ritum eius ad ip̄am rem. et sic placet vt sit ac
ceptio p̄sone q̄ oportet. Primo illud qd̄ con
fetur sit ex debito cōferendum: quia si nō es
set ex debito: nō posset esse acceptio p̄sonarū:

4
quia tali dicitur. an nō licet mihi facere quod
volo. s. de meo q̄ nō teneor dare alicui. Secū
do oportet q̄ nō attendat ad meritū et cōue
nientiam illius cui dat cōuenientē rei que da
tur: sed solum ad alia non cōgruentia ad ip̄as
rem: puta parentelam. potentiam. diuitias. et
huiusmodi.

Dtrū sit apud deū. R. q̄ nō. ar. xij. q. iij.
sicut sanctius. de p̄se. di. iij. nec quenq̄. de in
di. nouit. de p̄ben. venerabilis. vbi dicit nō
generis nobilitas: sed virtutū vireq̄ honestas
gratum deo faciunt.

Dtrū debeat esse apud homines. R. q̄ nō.
xlix. dist. c. vltimo. lxiij. dist. sacrorum. ij. q. v. si
quis p̄sbyter. xi. q. iij. summopere. et. d. c. ve
nerabilis.

In quibus phibetur acceptio personarū.
R. q̄ in. viij. Primo in penitētie impositōe.
xxvi. q. vj. sacerdos. Secūdo in sentētie diffi
nitōe. ij. q. ix. necesse. Tercio in his q̄ sunt fi
dei. xxix. q. ij. §. i. Quarto in hospitij receptōe.
xxij. di. quiescamus. Quinto in elemosinarū
largitione. xvi. q. i. si cupis. Sexto in iudicijs.
de regu. iur. in iudicijs. li. vi. Septimo in pro
motione dignitatum. d. c. venerabili. et. xxx.
dist. non loca. et. c. multi. Octauo in exhibitio
ne honoris.

Dtrū p̄mouere aliquē ad dignitatē p̄pter
cōsanguinitatē sit acceptio personarū. R. fm̄
Elle. vbi. s. q̄ sunt beneficia tēporalia et sp̄ia
lia. In collatōne beneficij tēporalis: cui nō
est annexū spirituale licet illud cōferre intuitu
cōsanguinitatis si bon⁹ est: q̄ p̄san guinitatio
est bñ cōditio faciēs ad negociū circa dispen
satōes patrimoniorū. Si vero est annexū sp̄ia
li: puta q̄ sunt res ecclesie: vel q̄ paupib⁹ sunt
dispendanda. si licet ei cōferre: nō ex rōne cō
sanguinitatis principali sed secundaria: vt nō
egeat: s̄ nō ita vt luxuriēt. Si vero est sp̄iale
beneficiū: nō est attendēda rō cōsanguinitatē
vel carnis: q̄ sp̄ialia nō dant iure sanguinis
sed diuino munere. sed attēdi d̄z rō sp̄ialis q̄
s. est vt de iustior. et meliori nō simpliciter sed
ad illud regimen: vt in. c. licet. viij. q. i. Qd̄ si
cōditiones sunt pares p̄t ex illis cōditionibus
moueri ad dandum cōsanguineo dūmodo
non sit scandalum ex respectu cōsanguinitatis
q̄ p̄pter scandalū multa dimittenda sunt er
go est acceptio personarum in promotionib⁹
ad dignitates et officia quando bñficiū sp̄ia
le dat p̄pter cōsanguinitatē p̄ncipaliter facit.
c. moises. viij. q. i. v̄l q̄ nō dat meliori ad illd̄
regimē. vt i. d. c. l. q̄ talis fidelis agit negociū
a iij

dn̄i nō meliorās cū p̄t. v̄l qñ qd̄cūq̄ officiū da-
tur idigno. 2 cor. 1. bo. i. q̄libet. 7 fa. fe. q. lxxij.

5 **¶** Vtrū cū p̄ditiōes sunt ineq̄les excedētes et
excesse. puta l̄r̄a. 7 ignobil̄. alē nobil̄. 7 illa-
tus sit acceptio p̄sonaz si p̄ponat nobilis. R̄.
Alex. vbi. s. q̄ l̄r̄atura simpl̄ sit p̄ferēda no-
bilitati. vt i. c. venerabil̄. de p̄ben. q̄ ē nēcia in
regie eccl̄ie. tñ in casu p̄t p̄ferri nobilitas vt ar-
ceat lupi p̄ potētā. 7 i casu vt sint diuersa mē-
bra i corpe eccl̄ie q̄b̄ pax et p̄fuer̄ 7 sic nobiles
p̄nt p̄moueri. dummodo morum honestas eis
suffragetur.

6 **¶** Vtrū si p̄ferat min⁹ bon⁹ v̄r maiori bono sit
acceptio p̄sonaz. R̄. Alex. vbi. s. q̄ aliud ē ma-
iori dignitate. aliud ē i minorib⁹ b̄nficijs. Ali-
ud cū eligūt de gremio illi⁹ eccl̄ie. Aliud cū po-
stulat de alteri⁹ gremio. Cū q̄ electio ē faciēda
ad maiores dignitates requirit̄ fm̄ p̄sc̄iaz. vt eli-
gat vtilior regimī dūmō sit bon⁹. q̄ fm̄ illb̄.
magnū peccat mortalit̄ q̄ p̄mouet malū q̄uis
lit multū p̄fuer̄. q̄ q̄ sibi neq̄ ē. alteri n̄ po-
terit eē bon⁹ et q̄ sibi n̄ p̄cit. m̄tomin⁹ alijs p̄-
cer. ff. d. his q̄ an̄ sen. l. si. nec excusat fm̄ eū pau-
citas m̄stroz eccl̄ie. In minori d̄o b̄nficio suf-
ficiat q̄ bon⁹ sit. Si vero fiat postulatio. requirit̄
vt fm̄ p̄sc̄iaz suā eligat vtiliorē 7 meliorē.

7 **¶** Vtrū paup̄ possit p̄poni diuiti i iudicio. R̄.
Alex. vbi. s. q̄ nō. licz eq̄tas d̄z fuari. et illud
Eccl̄. iij. c. In iudicādo esto m̄ficus pupil-
lis. 7 Esa. i. Subuenite opp̄sso. iudicate pupil-
lo 7 filies itelligūt vt iudex tueat miserabiles
p̄sonas ab opp̄ssione potētū. Et si timore vel
amore defecerint p̄sone nēcie ad instructōz su-
arū cāp̄ iudex d̄z ei subueire. In veritate aut̄
sine nulli p̄t parcere.

8 **¶** Vtrū exhibitio honoris q̄ fit p̄lato malo idu-
cat acceptōz p̄sonaz. R̄. q̄. s. ibidē q̄ p̄lat⁹ spi-
ritual̄ siue p̄p̄alis d̄z honorari rōe p̄tāz a deo
accepte. Cū q̄s aut̄ honorat peccatorē amore
indebito a q̄ deberet corrigi tñc p̄ctm̄ est.

9 **¶** Vtrū exhibitio honoris p̄p̄t diuitias sit ac-
ceptio p̄sonaz. R̄. Alex. vbi. s. q̄ si tñm̄ habet re-
spectus ad diuitias. vt tātō melior q̄to ditior
videat: p̄ctm̄ est. Si si de exhibitioe honoris
eccl̄. iusticijs intelligit̄. Si vero b̄ fiat p̄ vita-
tione scādali: ita tñ q̄ paup̄ nō p̄tēat: vel di-
ues in p̄cō nō faueat. nō erit peccatū.

10 **¶** Vtrū acceptio p̄sonaz sit p̄ctm̄ mortale. R̄.
Aug. d. anco. li. de p̄tate pape q̄ p̄ctm̄ mortale
tollit nobis xpm̄ q̄ ē vita n̄ra ad coll. iij. c. Xps
aut̄ trib⁹ mōis i nobis ē. s. p̄ iusticie eq̄tatē. p̄
doctrinē veritatē. p̄ vite sc̄itatē. Jo. xij. Ego
sum via. s. iusticie. veritas. s. doctrinē. et vita. s.

exēpli. Qñ aut̄ acceptio p̄sonaz repugnat ius-
ticie. puta si reddēs iusticiā cui debem⁹ v̄l fa-
ciēs p̄ amorē amicitie pecunie et b̄mōi. sic est
mortale. Qñ vero repugnat doctrinē. puta de-
terminādo 7 declarādo ex p̄placētia p̄ sc̄az do-
ctrinā: sic ē mortale. Qñ vero repugnat vite.
puta cū p̄ferat mal⁹ bono. idign⁹ digno p̄p̄t cō-
sanguinitatē 7 b̄mōi. n̄ p̄gruetia ad ip̄az rē q̄
dat. sic ē mortale. Adde et q̄ ē mortale qñ me-
lior ad dignitatē ecclesiasticā nō p̄ferat salte⁹ i
maiorib⁹ dignitatib⁹ vt p̄t p̄ea q̄ nō. j. electo
g. xxi. iuncto qd̄ dixi. s. hic. g. vi.

Accidia fm̄ Ri. de sancto vic. est tor-
por mētis. bona inchoare negligētis.
vel fm̄ Dam. est tristitia aggrauans
mentē. vt nihil boni ei agere libeat. Et hec est
diffinitio essentialis fm̄ Alex. fa. se tractatu d̄
accidia. alie sunt p̄ effect⁹. et differt ab inuidia
fm̄ Alex. ibidē q̄ inuidia est de alieno bono:
Accidia vero de p̄prio.

¶ Vtrū accidia sit p̄ aliqd̄ p̄ceptū decalogi. R̄.
Alex. vbi. s. q̄ ē sp̄alit̄ 7 explicite p̄ illud Eccl̄
xxxvij. Ne deder̄ i tristitiā cor tuū. 7 repelle
eā a te. et. xx. Tristitiā lōge expelle a te. m̄tros
enī occidit 7 nō est utilitas in illa. Implicitē
vero est p̄ illud. Memēto vt diē sabbati san-
ctifices Exo. xx. In accidia ē tristitia d̄ sp̄ia-
li bono 7 laborioso cū amorē q̄ē carnal̄. In
illo vero p̄cepto ē amor sc̄e q̄ētis q̄ cū gaudio
ē in bono sp̄iali 7 laborioso. vn̄ l̄z p̄cipiat̄
ibi abstinere ab ope fuili i q̄ ē labor nō tñ p̄hi-
bet bonuz sp̄iale. vt orare. p̄dicare. et b̄mōi q̄
sūt bona sp̄alia 7 laboriosa. Et existis p̄z q̄
de sua rōe accidia ē mortale p̄ctm̄. vnde. q̄. ad
cor. vij. Tristitia hui⁹ sc̄li mortē opat̄. et vt ad-
uertere possis qñ accidia b̄ p̄p̄ia rōez 7 ē mor-
tale p̄ctm̄ attēde q̄ aut talis tristitia boni p̄si-
stit i omisiōe necessariorū ad salutē 7 sic ē mor-
talis: aut i omisiōe eorū q̄ nō sūt nēcia. et sic ē
veiale p̄ctm̄. Aut deducit ad aliqd̄ mortale vt
puta desperatōz. 7 sic ē mortale p̄ctm̄. Et ex B̄
p̄t qd̄ dicendū de eo q̄ attēdiat̄ abboiat̄ diui-
na 7 sp̄alia. q̄ nisi sint nēcia ad salutē 7 ea
dimittat: v̄l deliberate disponat dimittere nō
peccat mortalit̄. Si r̄ deo q̄ p̄t alicui⁹ mortē
disponit nō b̄nficere 7 d̄ necessarijs q̄ peccat
mortalit̄. Ad de eo q̄ p̄t b̄nolet eē creat⁹ a
deo 7 velle eē irrdale aīal. q̄ ē mortale si deli-
berate. Ad de s̄r de illo q̄ p̄t tristitiā incur-
rit grauē infirmitatē: aut notabile corp̄is nocu-
mentū. q̄ mortale ē si p̄t se innare 7 b̄mōi. Et
fm̄ p̄dicta intellige Lbo. se. fe. q. xxxv.

¶ Vtrū accidia sit grauissimū p̄cōz. R̄. fm̄ 2

Alex. ubi. s. q. est loq. de accidia multipliciter. vno mō fm q. terminat et cōsumat in desperatiōe. Et sic ē grauiissimū pctōp rōe desperatiōis adiuncte in q. terminat. Aut loquimur de accidia rōe ociositatis sibi adiuncte. Et hec ociositas ē occasio mltōp malōp. qz aīa nisi i bonis occupet: in malis desinit. et sic est magnū malū. Verūtm rōe gñis peccati nō est maxīm pctōp qz mai⁹ est infidelitas: supbia ⁊ bndi.

3 **Que** sint filie accidiē. **R.** fm **Gre.** xxxi. mora. q. sūt. vi. **Prīa** despacio. **Scda** pusillanimitas respē pñlior. **Tercia** ociositas. **Quarta** torpor seu pigritia circa pcepta. **Quīta** ē vagatio mētis illicita. **Sexta** malitia q. qd detestat bona spūalia. de qb⁹ dicit i loco suo de qlibet.

Actiōes a iure civili ortum hnt fm **Inno.** de pñti. c. q. in ecclesiā. et d. spūalib⁹ generalibus et vniuersalib⁹ qles sint ⁊ qualē forment. vide **Inno.** de of. or. pquerēt. de li. obla. c. ij. de cā pos. et pprie. cū ecclesia. de sepul. certificari. quia pertinet ad forū cōrentiosum.

1 **Que** dicant actōes bone fidei. habet insti. de ac. in. s. actionū. ⁊ in glo. c. cū venerabilis. de excep. et sūt. xv. ex vedito. exempto. locatio et pductio. negociōp gestio. mādari. depositi. plocio. tutele. comodati. pignoratitia. familie heredis. cōi diuidūdo. pscriptis verbis q. de extimato. pponit. pmutatio. ⁊ hereditatis petitio. Nec dicunt bone fidei. qz solū i his sit seruāda bona fides. s. qz i his mag⁹ exuberat iudicis officiū q. in alijs.

2 **Que** dicunt stricti iuris. **R.** tex. insti. ubi. s. q. sūt alie ab his. vt actio ex mutuo ⁊ arbitriū et bis filia. Et dicunt stricti iuris. qz nō venit in eis nisi qd stricti exigit actōis natura Et de ipis vide glo. in. d. c. cū venerabilis.

3 **Que** dicunt actōes psonales. **R.** f. rā. vercel. vt refert **Be. i. c.** dispēdia. de rescp. li. vi. q. sūt q. psonas tenēt obligatas ex pctu. vt mutuo locatōe ⁊c. vel qsi pctu vt negociōp gestio tutela ⁊ bndi. Aut maleficio. vt furti dāni in feci ⁊c. vel qsi maleficio. vt i iudice male iudicante ex impitia ⁊ pñciēte de cenaculo qd nō cuit. vt insti. de obli. et in rubric⁹ sequētibus.

4 **Que** sunt actōes reales. **R.** **Be.** ubi. s. q. sūt q. sequunt rem et nō psonā. nec p eas dicitur psona obligata vt reuendicatio: publiciana ⁊ similes fm **Jo.** de imola.

5 **Utrū** in actōib⁹ psonalib⁹ currat pscriptio p ecclesiā et alios. vide. j. pscriptio. s. xliij.

6 **Actio** ē ianis creditor⁹: quā excludit iopia debitoris. c. olim nobis. de re. spo. ff. de dolo. l.

nā is. et qui nihil hz eius piculo. nihil est. ff. de fur. l. itaqz fullo. s. i. et c. de vltis cū tu.

Coliti grece ceroferarij latie. xxi. di. c. cleros. in fi. vnde eius officiū est preparare luminaria et ipa portare corā ministris altaris. xxv. di. perlectis. xxxij. dist. s. deservientes.

Comodatio vide infra comodatum.

Causa requirit tria regulariter. vt in c. magne. de voto. et ar. ij. q. i. aliud. Primum qd liceat fm equitatē. Equitas vero est iusticia dulcore misericordie tēperata fm **Lipria.** Secundū qd decet fm honestatē. Et est diuersum a verbo licet. qz multa licet q. nō decet. Tercū qd expediat fm vtilitatē: vñ filie sine cōsensu pñs pberē matrimoniū licet. vt in. c. sufficiat. xxvi. q. ij. sed nō decet. vt in. c. i. de de spon. impu. nec etiā expedit. cum mulieres sepe laborent cōtra propria cōmoda. l. pater. in fi. l. de spon.

1 **Quō** pgnosceat si actus ē valid⁹. **R.** **Pa.** in c. cū oli. d. cle. pñ. q. recurrēdū est pmo ad cōsuetudinē loci vbi qd cōmū fuit vt vbi act⁹ ē gestus. ⁊ nō ad pñtudinē loci alteri⁹. vel vbi act⁹ est applicadus. Exemplū. natus de patre sacerdote ecclie oriētalīs q. pñt fm corp ritū. ē legitim⁹ vbiqz. et iō pñt eligi i ecclia occidētalē p plato. facit i ar. ad hoc. l. i. l. de decu. et no. p **Bar.** in. l. oēs pñ. ff. d. in. et iure. et. l. cūctos populos. l. de sum. tri. Et facit ad. q. vtrū testamentū factū senis cū trib⁹ testib⁹ fm corp statuta valeat q. ad bona alibi existētia.

2 **Utrū** act⁹ gestus ab hñte duplicē prātē. spī dubio pñmit gestus fm eā prātē fm quā act⁹ tolerari possit vt valeat. vt no. **Pa.** in. c. nisi essent. de pñe. facit. c. qd sicut. de elec. vbi pñmī actus factus respē maioris prātis ab eo qui duplicē potestatem habet. facit. l. ij. ff. de mili. te.

Excusatio est aliquē in libello reum de crimine deferre ad vindictam fm **Jo.** in sum. in Rubrica. l. de accu. Circa quā querenda sunt infra scripta.

1 **Utrum** accusationē debeat precedere mōnitio. **R.** q. non. de necessitate. ar. c. ij. et. c. qualiter et quando. el. ij. de accu. in glo. ij. q. vlt. s. i. Ratio quia fit solū ad penā imponendā. vt in glo. in. c. licet. de symo.

2 **Utrū** aliq⁹ teneat accusare. **R.** fm glo. in c. quapropter. ij. q. vñ. q. nemo. facit tex. in. l. vnica. l. vt nemo inuit⁹. et. c. si pñmates. v. q. ij. et glo. in. ca. licet. in fi. de accu. **Bar.** in. l. in

eum. ff. de accusa. dicit verū nisi in homicidio
qm heredes tenent accusare. ar. l. ptoz. §. i. ff.
de iniur. qd pderet hereditate. ut. l. i. ff. de his
qui vt indig. Sed p trariū videet tenere glo. in
l. si quis homicidij. l. de accu. et ibi Cy. Bal.
Sali. et Ang. et R. apba. in. d. l. in eū. §. q non
tenent accusare. Et iura q vident cōtraria nō
loquunt de accusatōe p pte. sed de denuncia
tione de qua dicā in ti. suo. et in quo differt ab
accusatōe. Imo videet q accusare sit ptra pce
ptū dīnū dū dicit. **D**imitte nobis debita no
stra. glo. ē in. l. furti. §. partus. ff. d. his q no. in
fa. De q dic vt. §. i. §. iij.

3 **Q**uis pte accusare. R. aut crimē est puatū
aut publicū. Si puatū regularit nō admittit
nisi cui interest. vt videet velle glo. i. l. si. ff. de
pri. delict. Qd limita nisi sit tale delictū pua
tū ex q pena pecuniaria applicāda fisco debe
at imponi. qz tūc quilibet de populo admittit
ad accusandū. pilla pena. Ita vult glo. singu
laris. Dy. et Bar. i rubrica. ff. de po. ac. licet
Bar. teneat ptra in. l. aduersus. l. de fur. Si
vero est crimen publicū quilibet admittit qui
nō phibet spāliter lege vel statuto: aut p sue
tudine. Et q phibeant habes. ij. q. vij. §. iij. cā
p totū. et de accu. in multis. c. et in. l. q accusa
re. cū plurib⁹ legib⁹ se. ff. de accu. sicut sunt in
fames: miores. paupes. et multi quos omitto
qz nō p tinet ad nos. Et hoc verū nisi in duo
bus casib⁹. Prim⁹ qn suā vl suoz iniuriā pfe
quunt. vt no. in. l. si. ff. de pua. delict. et i. l. si. ff.
de iniur. facit glo. in. l. cū emancipati filij. §.
emancipat⁹. ff. de colla. bonoz. Sec⁹s qn deli
ctū nō est cōmissus p psonā. puta statuto caue
tur. vt qui blasphemauerit vel iuerit de nocte
puniat in. x. tūc qlibet ad accusandū talē ad
mittit. vt no. Bar. et Jo. de imola in. l. i. ff. de
pu. iudi. et Bar. i. l. lex cornelia. §. si qd libel
lū. ff. de iniur. Requirit tū multas limitatio
nes q distinctōes qd dimitto. qz ad nos nō p
tinēt. vide. ij. q. i. phibent. vbi de hoc. Cleric⁹
tū ad vindictā publicā accusare nō dz. etiā si
pena sanguinis nō venit imponēda. facit. c. si
cut sacerdotes. ij. q. vij. qz hmoi odiosis nō dz
se immiscere fm Pa. in. d. c. cū. P. de accu. sed
si psequit iniuriā suā p etia si venit imponē
da pena sanguinis fm Pa. vbi. s. dūmō dicat
q nō intēdit accusare. vt pena iponat. tex. est
clarus in. c. plar⁹. de homi. li. vi. facit. c. cū sit
generale. de fo. cōpe. et c. olim. de iniur.

4 **Q**ua intentōe dz qd accusare vt sit sine pec
cato acusatō. R. q pte bonū cōe. l. vt ceteri
quiete viuāt. xij. q. v. nō frustra. vl ppter suū

interesse. **N**is tale erit pte quali in ordina
tio intentōis. l. mortale si ex odio. venale si ali
qua passio fragilitat⁹ imisceat. ar. c. accusasti.
de accusa. ij. q. vij. ii q sūt. et. d. c. qd liter⁹ qn.
nō tū tenet ad aliquā restitutionē ppter B. sed
solū ad penitentiā de peccato.

Quis modus sit seruandus in accusatōe. 5
vide. ij. q. vij. per totū.

Quā pactū seu iuramētū de nō accusando 6
valeat. R. fm glo. i. c. quē admodū. de iureiu
rando. q nō tū d crimie ppetrādo. ff. de pac. l.
si vnus. §. pacta. et. §. se. Et peccat mortaliter
si B iurat. vt pte. j. iuramentū. ij. §. vij. De pa
cto vero cōmissio valet. d. §. pacta. et in tex. d. c.
quemadmodū. ibi nō solū septies. Si tū pecu
niā recipit: turpiter accipit. et restituere tenet
de bono cōsilio. R. d. qz ppter charitatē pxi
mī ex cōpassione debet moueri credēs q se emen
dabit et nō ppter pecuniā. Multo forti⁹ debe
ret restituere si recepisset p non accusando de
peccato ppetrādo. vel p accusando calūniōse
i. q. i. iubemus.

Quā qd possit desistere ab accusatōe ince 7
pta. R. si videt eū quē accusauit innocentē te
netur oī mō quo pte desistere. ij. q. iij. si quē aut
p abolitionē. Si vero nō cognoscit innocentē
eū eē. pte desistere si vult q ad pscia⁹ ex chari
tate sed nō ex pmiō. vt no. glo. in. c. i. de collu
sed q ad impunitatē fori pte tiosī nō pte nisi i
certis casib⁹. de qbus vide. Bar. in. l. qstū. ff.
ad turpil. et Pa. in. c. licet. de accu.

Quot modis accusatio reddit viciosa. R. 8
q trib⁹ modis fm Gratia. ij. q. iij. in. §. notan
dū. et. l. i. ff. de aboli. l. pmo calumniando. et
tūc est qn falsum crimē imponit: et talis tenet
de oī damno dato pxi. c. vlt. de calū. et pec
cat mortaliter. xij. q. ij. c. pxi. Secūdo ter
guerlando. et tūc est terguerlatoz qn in totū
a lite recedit sine licentia iudicis. Hoc intelli
ge quo ad cōscientiā si ex aliquo malo fine fa
cit. quia si ex cōpassione pxi q ad pscientiā
licet. sed q ad fori cōtentiosum punit in. v. li
bris auri. l. iij. ff. de puari. Tercio puaricādo.
et tūc est quādo colludit cū reo falsas pba
tōnes et varias simulādo. et talis punit arbi
trio iudicis. vt. l. i. et. ij. ff. de pua. Sed in pscia
credo nō peccet: nisi talis falsitate vel menda
tio vta et huiusmodi phibitus. vel ex aliquo
malo fine. De istis habes in. l. i. ff. de aboli. et
in. l. i. ff. ad turpil.

Quā post peractā penitentiā de peccato 9
possit quis sine peccato accusare tales. R. fm
Jo. in. c. de his. de accu. q sic. et tenet glo. si

- militer ibidē. Ratio est. qz p penitentiā satisfi-
 fit deo. sed per punitionē q imponit in iudicio
 satisfiit rei publice vt ceteri timeāt et quieti vi-
 uant. facit. *L. de apost. l. bi qui. cū suis pcor.*
- io *¶* Vtrū semel accusatus possit de eodē iterū
 accusari. *l. x. q. nō. c. de his. de accu. quia deli-*
ctum vnius hominis sepius queri nō debet. ff.
naui. cau. sta. l. licet. §. ultimo. xxiij. q. ix. veniā.
fallit in duobus casibus. Primū si secundus
a ccusator doceat primū preuicasse. ff. de p-
uari. l. iij. Secundū si suū dolorē psequēs igno-
ret accusationē ab alio institutā. l. si cui. ff. de
accu. vide in glo. d. c. de his.
- ii *¶* Vtrū accusatus possit sine peccato aliquid
 dare accusatori vt desistat ab accusationē. *l. x.*
Junio. in. c. crimina. de collu. qz quedā est cau-
sa criminalis. et in hac ante inchoatā accusa-
tionē p gratiā desistere pōt. vt. ff. de his qui no.
infa. l. iuri. §. pactus. et. ff. ad turpil. mulier. et
l. quesitū. post nō licet nisi vt habet. l. de abo.
l. q. et. iij. q. v. q. i. quidaz. et transigere aliquo
dato vel retento in crimine publico nō licet. et
si fiat transactio nulla est: et accusatus habet
p cōfessio. l. de transac. l. transigere. ff. de pre-
uari. l. in omnibus. Vbi autem est tale crimē
quod irrogat penaz sanguinis licet vnicuiqz
sanguinē suū redimere qualitercunqz. ff. de
bo. eorum. l. i. vel penaz detractionis perpetue
fm Panoz. in. c. i. de collu. quia licet tunc nisi
in adulterio. d. l. transigere. In alijs autē vbi
pena sanguinis nō irrogatur transigere nō li-
cet: nisi in crimine falsi. vt in. d. l. transigere.
In crimine vero priuato transigere licet fm
glo. in. d. l. transigere. Et nota qz fm canones
omne crimē dicit publicū. Et ideo transigere
nō licet. vt de collu. per totū. qz ecclesia p nul-
lo crimine imponit penā sanguinis. c. sententiā
sanguinis. ne de. vel mo. Excepto vbi imponē
da est pena detractionis ppetue vt dictū est. Et
que dicant crimina publica de iure civili ha-
bes. j. crimen. §. vij.
- 2 *¶* Vtrū accusatus teneat respondere verita-
 tem. dic vt. j. cōfessio delicti. in pn.
- ij *¶* Vtrū liceat accusato calumiose se defen-
 dere. *l. x. q. nō. etiā si iniuste accusaret. qz hoc*
esset genus vindicte q sine peccato fieri nō pōt.
Imo post iuramentū de calumnia receptum
eilet p iuris. Quando etiā iuste accusat: defen-
dendo se fm iuris ordinē: semp debet p posse
accusatorē accusare: nec peccat se defendēdo
scdm ordinē iuris. etiā si accusator remane-
ret infamatus fm Sco. in. iij. dist. xv. qz nō re-
netur se p dēre: vnde potest quascūqz exceptio

nes cōpetentes pponere et appellare. et alia in-
 ridica facere. nō tamē mendaciū dicere. qz pec-
 caret mortaliter fm Sco. vbi. s. *¶* Appellare autē
 causa more afferende ne cōtra eum iusta sentē-
 tia detur nō licet. quia calumnia est. *Concor.*
dat Lbo. se. se. q. lxx. ar. ij. et Ri. in. iij. di. xv.
ar. v. q. iij.

¶ Vtrū accusator teneat se inscribere ad per-
 nā talionis. vide. j. inscriptio. §. i.

¶ Ad quid tendit accusatio. *l. x. Pa. in. c. sup-*
his. de accu. qz tendit ad depositionē ab officio
et bñficio. Et si crimē sit enorme ad ppetuum
carcerē. vt. in. c. tue. de pe. Et hoc de iure cano-
nico. sed de iure civili tendit vt puniat debita
pena. Denunciatio vero tendit ad correctōz.
nō ad puniendū peccatū pena cōdigna. sed vt
desistat a peccato. Et hoc pcedit rā i denuncia-
tione euāgelica qz canonica. tam iudiciali qz
extra iudiciali.

¶ **A**diuratio creaturariū quid est. *l. x.*
Ri. in. iij. dist. xxxvj. ar. iij. q. ij. est per
innocationē diuini nominis vel alte-
rius rei sacre obsecrando vel imperando incli-
nare eas fm se vel in cōparatōne ad eas ad a-
liquid agendū vel patiendū.

¶ Vtrum adiuratio hominis sit licita. *Re-*
spon. qui supra ibidē. qz aut adiurans intēdit
eos inclinare ad bonū aut ad malū culpe Pri-
mo modo aut adiurat obsecrando. et sic nō ac-
cipit nomē dei inuaniū. Sicut autē adiurauit apo-
stolus ad Ro. xij. Obsecro vos p misericordi-
am dei vt exhibeatis corpora vestra etc. Aut
adiurat imperando. et tunc subdistingue. aut
adiurat eum qui sibi tenetur obedire. et sic li-
cet. Aut adiurat eum in quem nullam habet
potestatem. et sic assumit nomen dei inuaniū.
quia vsurpat prātē in aliū quā nō habet qz in
se est: et peccat mortaliter. Si autē adiurans
intēdit inclinare illū quē adiurat ad malū cul-
pe. sic nomē dei inuaniū assumit.

¶ Vtrum adiuratio demonum sit licita. *l. x.*
qui supra ibidē: aut adiurat imperando: aut
obsecrando. Primo modo aut vt ipm doceat
vel obsequium aliquod faciant. et sic illicitū
est: quia pertinet ad quandam familiaritatē
vel societātē. licitū tamē est aliquādo. s. cū
aliqui sancti viri ex speciali instinctu spiritus
sancti. vel reuelatōe diuina vtuntur muniste-
rio demonū ad aliquos effectus. Aut eos ad-
iurat. vta se et a prunis expellat. et hoc licz qz
sunt aduersarij nri obstinati. Et sic intelligit
illud Marci vii. In nomine meo demonia eij-
cient etc. Adiurare autē eos obsecrando sp illi

ciū ē. qz sic qdā signū familiaritatē iportat
 3 **¶** *De* adiuratio creaturaz irrōnabiliū lice
 at. *Re. Ri. vbi. s. qz aut adiurant fm se et abso
 lute. et qz sic eas adiurat nomē dei assumit sua
 nū: qz si intelligūt adiuratoz illā: aut adiurāt
 i relatōe ad aliū. et b duplici. aut i relatōe ad
 deū: vt cū aliq sci ad infidelīū puerfione et in
 firmop in fidē. pfirmatoz innocat nomē dñi.
 ad b vt ei virtute ipe creature irrōdabiles ad
 iurare aliq motu moueāt. q nō est p eaz virtu
 tē naturalē. et sic licz. Aut adiurant i relatōe
 ad diabolū ad b vt diabol⁹ ab eis repellat ne
 eis vtaf. vt instō ad nocendū. et sic adiurant
 ab exorcistis ecclesie. et sic etiā licet.*

4 **¶** *De* adiuratio illicita sit pccm mortale.
*Re. vt colligo ex verbis pñati Ri. vbi. s. qz sic
 ex se. qz sic est indirecte p scdm pceptū. Nō
 assumes nomē dei inuani. Exo. xx.*

Administratio legitima et libera ē
 qñ qz pñ in iudicio agere et pueniri. et
 etiā ex iudiciū de aliq re disponere. fa
 cit. c. ex lris de pba. et ibi *Inno. allegat. l. ij.
 in. s. ij. l. de iura. calum.*

¶ *De* adiuratio teneat de mala admi
 stratōe satisficere. *Re. fm In. i. c. ex pñtiū. de
 pig. qz sic. et ille cui⁹ ē adiuratioz bz actōz
 negociōz gestōz pñ q male administrat. ff.
 de ne. gest. l. iij. s. vl. rñ. q. ij. si q de reb⁹. et c. si
 qz qlibet pñtōe. Vñ aduerte q teneat admi
 strator fm glo. in. c. cū ostendim⁹. ff. de fideius.
 tu. de dolo. vt ibi et lata culpa. vt. l. curatoris
 l. de ne. gest. et etiā leui. vt. l. quicqd. l. arbi.
 tu. De dolo solū teneat fm glo. i. l. iij. ff. de ne.
 gest. qñ mea affectōe ducit solū administrat.
 et lata culpa q equipat dolo. vt. l. qd nerna. ff.
 depositi. De leui vero teneat vt cōit. vt in. d. l.
 quicqd. Aliqñ etiā de leuissima. vt qñ dilige
 tissimus erat gestur⁹. l. si pupilli. s. videamus.
 ff. de ne. gest. Aliqñ de casu vt in casib⁹. v. posi
 tis. in. l. si negocia. ff. de ne. ge. Primus si ac
 cessit aīo depredādi. Scdus si noua negocia.
 et insolita fecit. Terci⁹ si culpa pcessit. Quar
 tus si fuit in mora. Quint⁹ si casum recepit.
 Nota etiā q administrat⁹ nō solū bz actōz p
 adiuratioz. sed etiā p heredes. Et intelli
 git *Inno. vbi. s. qñ dolo vel lata culpa aliqd
 gessit q heredes tenent. Si vero ex leui culpa
 nō tenent heredes nisi in casib⁹. iij. quoz tres
 ponunt. in. l. i. l. de here. tu. Prim⁹ si lis fue
 rat inchoata p tutorē. Secū⁹ si aliqd ad eos
 puenit de reb⁹ administrati. Terci⁹ si de bo
 nis ad ministrati aliq ex gratia cōcessit. qz. ff. de
 fur. l. si pignore dz. spēs lucri est ex alieno lar**

giri. et bñficio sibi debitorē acq̄rere. Quar
 tus ponit in glo. d. l. cū ostendim⁹. l. si nō expli
 cet inchoata p defunctū. qz teneat de leui. etiā
 l. quicquid. l. arbi. tu.

¶ *De* sciēter pmittere admistatōz indigno
 teneat ipe d mala administratōe. *Re. qz sic. fm
 Inno. in. c. ex rōne. de era. et qli. allegat. ff. ad
 muniti. l. lucius. s. impator. ff. de ma. puen. l. i.
 in pñ. p totū. et peccat mortaliter.*

Admonitio an debeat fieri añ denū
 ciationē. *Re. qz sic est glo. in. c. q̄liter et
 qñ. el. ij. de accu. et nō. glo. in. c. licz be
 li. de symo. Vide de hoc. j. denūciatio. in pñ.
 et. s. ij. et. x.*

¶ *De* ante monitionē pñtūat in mora qui
 est obligatus ad aliqd dandū vel faciendū li
 ne determinatōe tps. vide. j. mora. s. i.

Adoptio est legitim⁹ act⁹ p que q fili
 us nō ē p filio habet: pene naturā imi
 tās. insti. de adop. i. gl. Diuidit autē
 habet i. l. i. et. ij. ff. de adop. qz vna dz arroga
 tio. qz rogat. i. interrogat qz an velit istū hē
 pñz et pñ istū i filiū. Alia stat in noīe gnali. et
 supponit hic p spēs. sicut in bnoīe creditor. ff.
 si cer. pe. l. i. et. ij. s. mutui.

¶ *De* adoptio et arrogatio in oib⁹ pueniāt.
*Re. qz sic. nisi i aliqb⁹ spālīb⁹ q sūt. v. Primū
 qz adoptio fit cuiuslib⁹ mgtat⁹ ppetiū auctē.
 dū tñ apd eū plena sit actio. l. me. et mutui ipi
 um. l. d. adop. l. i. Arrogatio autē tñ fit auctē
 pñcipis. istū. eo. in pñ. Scdm i arrogatōe req̄
 riē vltiqz verbū exp̄ssū. In adoptōe nō. Vñ
 infans nō pōt arrogari. sed adoptari sic. ff. de
 adop. l. i. et. ij. et. l. in adoptōib⁹. hec pbat.
 Tercio q arrogatio statū arrogatū et res suas
 et liberos q erāt in sua ptate subicit pñati ar
 rogatoris. ff. de adop. l. ij. s. vl. Adoptio vero
 nō nisi in casu qñ. l. dāt aīo maternov si post
 emancipatōz genuit filiū et aīo paterno dede
 rit. insti. de adop. s. si vero. Arrogat⁹ q qui est
 sui iuris. Adoptat⁹ vero existēs in aliena ptā
 te. Quartū q arrogator teneat satisficere de re
 stitūdis illis bonis psonis ad qz essent vctū
 ra si arrogatus permansisset in statu suo. ff. de
 adop. l. nec ei. s. si. Quintū q si arrogator et
 mancipauerit eū vel exheredauerit sine causa
 teneat ei relinquere quartā ptem suozū bonoz
 eoz. l. q habiturus fuisset ab intestato. fm gl.
 in. l. si arrogator. ff. eo. q quarta nō est augmē
 tata per aut. de tri. et se. fm Bar. ibi. insti. de
 adop. s. cū aut impubes. Adoptio vero nō
 teneat de necessitate relinquere. l. eo. l. i. et. ij.
 Si tñ moriatur adoptator sine testamēto suc*

[illegible]

3 Verū fiat adoptio si q̄s dicat corā multis.
Accipio te in meū filiū. R. Pa. in. c. vñico. de
cogna. le. q̄ nō. l. nō nudis. L. de pba. nisi ser-
uet forma de q̄. s. q̄ fiat autē magistratus
vel principis q̄ est de substātia adoptōnis; et
verbū in arrogatōe. vt dictū est in prin.

4 **¶** Quis possit adoptari. **R.** q. q. libet t. a. ma-
scul⁹ q. s. f. e. ff. de adop. l. adoptio. d. i. m. o. sit p.
sens. l. necq. ab i. s. ff. e. nec p. curatore fieri p.
l. post mortē. §. necq. ff. eo. **¶** Quem hui⁹ habes p.
Bar. in. l. gallus. §. forsitan. ff. de li. et po.

Patru qd possit adoptare in fratre vel sorore
rem. ff. qd no. vt. l. nec apud. l. de here. insti.
et ibi Gluge. ita qd nec etiam in patrem. qz co-
tra naturam.

Quis aut nō p̄t adoptare. **R.** q̄ castrati. Et dicunt castrati q̄ sic nati sunt. vt nūq̄ generare possint. s̄z spadones sic. Et dicunt hī q̄ bus abicisum est cū spata v̄ cultello. Itē nec sciē nisi ex rescripto principis ī solatio filiorū amissorū. Itē qui nō p̄cedit p. xviij. annos eū quē vult adoptare vel arrogare nec habētur iust i. de adop. Itē qui nō h̄z. lx. annos nō p̄t arrogare. s̄z adoptare possit nisi iusta cā interueniēte. l. si p̄. §. vlti. ff. de adop. Et iusta cā ē morbus aut cōiunctio p̄sone. aq̄s debet intendere generatōi. vt in. d. §. vlti.

¶ Vtrū impediāt matrimonū. vide. j. matri
monū. iij. et. x. impedimēto.

ADORATIO que idem est q̄ veneratio
vtrū req̄rat actū corporalē. **R.** q̄ sic.
Dicit enī Dam. iiii. li. q̄ qz cōditi su-
mus ex duplici substātia. s. intellectuali ⁊ sen-
sibili. ita deo duplicē adorationē debem⁹. s. in
aīa q̄ p̄sistit ī interiori motu aīe. ⁊ corporalē q̄
cōsistit in exteriori motu corpis. **E**t qz in oīb⁹
actib⁹ latrīe: illud qd̄ est exteri⁹ refert̄ ad illud
qd̄ est interi⁹ sicut ad p̄ncipali⁹. ideo exteri⁹

7
or adoratio fit ppter interiorē. vt. s. ppter signa
hūilitatē q̄ corpali exhibem⁹ excite⁹ affectus
nr̄ q̄ pcedit p̄sensibilia ad intelligibilia. **Dñ**
genuflexioei lignat nr̄az ifirmitatē respē dei
7 pstermin⁹ nos q̄si nihil nos eē ex nobis pfi //

Ortz adoratio requirit locū dēter-
minatū. **R.** q. nō principalit. q̄si sit de necessi-
tate. sed bñ requirē fm pdecenciā. sic ⁊ alia
signa corpalia. fm illud **Jo. ij.** Dom⁹ mea do-
mus orōis vocabit̃. **Et io. Jo. iij.** Venit hor-
ra in q̄ veri adoratores adorabūt in spū q̄ est
principalis act⁹ adoratiōis. vt dictū est. **Loc⁹**
enī requirit̃. nō ppter eū q̄ adorāt. sed ppter ado-
rantes. **Primo** ppter loci cōsiderationē. ex q̄
speciale deuotionē cōcipiūt adorātes vt exau-
diant. vt p̄z. **ij. lke. viij.** **Secdo** ppter sacra my-
steria et alia sanctitatis signa q̄ ibi cōtinent̃.
Tercio ppter cōcursū multorū adorantiū. ex
q̄ oratio fit magis exaudibilis. fm illd **Mat.**
xviij. Vbi duo vel tres q̄c.

¶ **Or** tres pſone in deo adorenſ vna adora
tione. ſc. q. ſic. q. ſic in eis eſt vna eſſentia: ſub
ſtancia et excellētia. ita vn^o honor et reuerentia
eis debet. et p. ſequēs vna adoratio.

Adriū aliq creatura sit adorāda. **R.** q sic.
Ppter quandā dei excellentiā q deo debet re-
uerētiā quā quedā creature picipant: nō fm
equalitatē s; vt dixi fm quandā picipationē
Et ideo alia veneratōe veneramur deū qd pti-
net ad latriā. Alia veneratōe veneram⁹ crea-
turas quasidā excellētes. qd ptnet ad duliā p-
pterea cū ea q exteri⁹ agunt sint signa interio-
ris reuerētie. quedā exteriora ad reuerentiā p-
tinentia exhibent excellentib⁹ creaturis inter
q maximū est adoratio. S; aliqd ē qd soli deo
debet qd est sacrificiū. Hoc elicit ex Augus. x.
de ciui. dei. Scdm ergo reuerentiā excellenti
creature debitā. Nathan adorauit Dauid. i. q
R. e. i. fm vero excellentiā q deo debet. Mar-
docheus noluit adorare Aman. timēs ne dei
honorē trāsferret ad hoīem. vt dicit Bester. riii.

Detrū humanitas xpi sit adorāda cultu la-
trīe. **R.** q habēdo respectū ad hūanitatē xpi
in se. sic nō esset adorāda latrīa cū sit creatur a
sed solū illa q̄ dūlia dignior est fin glo. super
illud ps. Adorate scabellū pedū eius. **H**aben-
do tñ respectum ad verbū cū quo est vnita hy-
postance: sic debetur ei latrīa. quia vna ado-
ratione adoratur suppositum et natura. ita q
natura adoratur per suppositum. **C**hrīstus au-
tem est nomē perīone in duabus naturis hoc
ex iheric. in. iij. di. ix.

Dix imago xpi sit adoranda latría. **R.** q̄ cō

siderando eā pnt ē quedā res, sic nullus honor
 ei debet: sicut nec alicui lapidi vel ligno. **S**z cō
 siderando pnt ē imago xpi. tūc qz idē mor? qē
 in imāgie ē in imaginato. idē vn? honor debet
 imaginī et imaginato. et ptea cū xps latria a
 doret: sic et ei? imago. qz vt dicit **D**am. iij. li. c.
 viij. honor imāgis pueit ad pthopitū. i. ima
 ginatū. de b est ter. in. c. venerabilis. de pte. di.
 iij. **N**ec ob. illd **E**ro. xvi. **N**ō facies tibi ima
 ginē et qz illud pbitū fuit p eo tpe qd deus
 naturā humanā nō assūperat. qz tūc figurari
 nō poterat. **S**ec? in hūanitate assūpta ptea
 imāgines sūt libri simpliciū ad eoz instructiōz
 recte a scis innēte. vt in. c. platū. de pte. di. iij.
 6 **V**tz crux xpi sit adorāda latrie. **R**e. qz ho
 nor siue reuerētia nō debet nisi rōnabili creatu
 re. Insensibili vero nō debet nisi rōe nature
 rōnalis. **E**t b dupliciter. **P**rimo in qstū repñ
 tar creaturā rōnālē. **S**cdo in qstū ei pūngit q
 cūqz mō. **P**rimo mō solēt hoies venerari ima
 gines regis. **S**cdo mō ei? vestē. **V**trunqz au
 tem venerant hoies eadē veneratōe q et regē.
Si q qrat de cruce qua xps fuit crucifixus an
 sit adorāda. dico qz vtroqz mō ē veneranda.
Primo qz repñtar figurā xpi extēsi in ea. **S**e
 cūdo ex pctu ei? ad xpi mēbra. et ex hoc qz ei?
 sanguis ē pfulsa. **N**ō vtroqz mō adorāt adora
 tōe eadē cū xpo. s. latrie. **E**t idō cruce alloqui
 mur et depcam qsi ipm xpm. **S**i vero loqmur
 de cruce xpi i alia materia. s. lapidis. ligni. et
 hmōi. sic veneramū mī eā vt xpi imāgines quā
 veneramū adorātōe latrie. vt dcm ē. **A**liq tñ vt
 tbo. tenet i. iij. q. xv. qz crux xpi in q pepedit nō
 adorāt eadē adorātōe. s. latrie cū verbo cū nō
 pūneat ad psonā ei? qsi ps ei? s. rōe ipdūlie i
 q est qdā res xpi. rōe cui? vestis sūt et alia q ad
 hūanitatē ei? referunt ipdūlia adorāt. **S**z **S**.
Bona. i. iij. di. ix. dicit q illa crux vt est res q
 dā nō dō adorari latria nec dulia. s. adorātōe
 cuiusdā honoris et reuerētie tanqz instm nre
 salutis. sicut etiā reueremur sacra. **P**ro eo q
 sunt instm nre salutis. et qlibet hāz pt teneri.
 7 **V**tz mē xpi sit adorāda latria. **R**e. qz n. cū
 sit pura creatura: qz tñ ē mē dei qd ē excellen
 tissimū. ita q excellēt? pure creature puenire
 nō pt. **I**dō sibi n tñ pueit honor dūlie s. etiā
 ipdūlie q dō dulia maior fm glo. **I**ere. iij. c.
 8 **V**tz scōz reliqe sint aliq mō venerāde. **R**e.
 q sic. vt vult **A**ug. i. de ci. dei. qn aliqz afficit
 ad aliqū. ea q sibi d eo relinquūt post mortē
 venerāt: nō tñ corp? et ei? pres. s. etiā aliq ex
 teriora. vt vestes et hmōi. **M**anifestū est aut q
 scōs dei venerari debem? i qstū sūt mēbra xpi

filij et amici. et intercessores nri. **E**t id reliqas
 sanctorz qualescūqz in eozū memoriā honore
 cōgruo venerari debemus. **N**ō et xps eas ho
 norat in eoz pntia miracula faciēdo.

Quid autem sit latria. vide. j. latria et idu
 lia in. c. suo.

Vtz aliqz possit adorare aduersariū sine
 pctō. **R**e. qz n. etiā si xps fore credat nisi iter?
 vt exteri? pdition ex pma actualit. qz ipa nō i
 tas rei insolute psideratōz et attentōz actualē
 requirit. sic dō de btā vir. qz cogitabat qlis esset
 salutatio. **I**n adoratione vero hostie sufficit
 hāc pditionē hēre habitualit. s. si psecratio de
 bita est facta p eo q hostie psecratio ē pūeta

Adulatio qd est. **R**e. scdm **A**lex. se. se.
 tractatu de adulatione ē peccatū ex ser
 mone vane laudis alicui exhibitio in
 tentōne pplaceādi. **L**audare enī aliqū de quo
 nō est laudandus. vel plusqz est laudandus. vt
 nō eo sine q fieri debet peccatū est. **E**t de hac
 xxv. dist. j. alias. vi. q. i. sunt plurimi. xvi. di.
 sunt nōnulli. et q. q. iij. nemo pitorz.

Vtz adulatio sit pctm mortale. **R**e. fm **A**l.
 lex. vbi. s. q triplex ē gen? adulatōis. **P**rimū
 qd dicit malū bonū sonēdo pctōre in pctis. et
 b ē mortale. **Q**d itellige si malū tale est mor
 tale fm gl. i. d. c. sūt plurimi. p. c. sunt nōnulli.
 xvi. di. **S**ec? si illd malū qd laudat est vāiale
 qz tūc adulatio esset vāiale pctm. xxv. di. als.
 et xvi. di. cleric? q. **S**cdm gen? adulatōis ē q
 fit intentōe nulli nocēdi. sed vt alicui pfit vel
 cōplaceat: vt aliā vtilitatē psequat: et laudat
 i illis q n sūt pctā. et istud ē vāiale. **S**i vero fit
 intēdōe nocēdi alteri **L**icz alteri pfit ē mortā
 le: vt enī facere libidie mortali. **T**erciū gen? ē
 circa ea q nō sūt pctā: et nec pdest nec obest: s.
 tñ pceptū dei gnat ppe assiduitatē. et ē mortā
 tale. s. vt in eo cui adulat: puta qz p adulatōz
 mortalit peccat i supbia vt alio mō: vt i eo q
 adulat: vtrūta qz nō tjeret deū offēdere: et ec
 dat cāz alteri peccādi mortalit ex adulatōe.
Laudare at aliqū n mēdaciē ad finē bonū vi
 ciū nō est nec adulatio. pcor. **L**bo. fa se. q. cv.

Vtz ipetrās bnficiū p adulatōz teneat re
 signare. **R**e. **A**lex. vbi. s. q dō reduci ad man?
 ab obseqo. vñ si n fūiret ei i alio: nisi in b q si
 bi adularet: credo q idigne recipet: et resigna
 re teneret. sic ille q sernit i turpi officio. **T**ur
 pe aut officiū dicit cū est annexum peccatūz.
 hec **A**lex. **S**ed tu de hoc dic latins. j. symonia
 v. j. iij.

Vtz dare adulatōib? sit pctm. **R**e. qz se pec
 catū ē dare qlis ē adulatio ppe quā dat. si veni

ale: veniale, si mortale mortale, vt pz lxxvi.
di. c. donare. 7 duobz. c. se. et sic itellige lbo.
fa fe. q. d. viij. dare tñ adulatori. nō ppe adu
latione s; ppe pietate ad sustentatōz nature
nō est peccatū. vt in dictis. c. no. Idē dic de
dantibus bistrionibz. vt in. d. c.

4 **A**dulatio phibet. Et si exercet adu
latōz degradadi sunt. p. vi. di. c. dericus. el. i.

5 **A**dulatio fit qtuor modis fm Alex. vbi. s.
Prō laudādo bonū qd nō hñt. Scdo augē
do bonū qd hñt plusq; sit. Tercio laudādo
malū qd hñt dīcedo bonū. Quarto minuen
do malū ipm. s. dīcedo si tā graue pctm. Pri
mi duo modi sūt venialia pctā: mli imiceat
pempt? dei: vt in eo q laudat: vel i eo q lau
dat. Tercius 7 qrtus modus est pctm morta
le. si malū sit mortale. facit. d. s. als. in glo.

Adulterium est alieni thori viola
tio. Vñ dicit adulterū qsi ad alie
nū thoz accessio. xxi. q. i. s. cñ ergo.
et aliqn est simplex. i. qñ solū alter est solut.
qnq; duplex. i. quādo ambo sunt cōiugati.

1 **Q**uot modis cōmittit. R. fm Alex. fa fe
trac. d. adulterio. q ppe ē solū qñ qd accedit
ad alienā vxorē. Scdo ē qñ iungat? peccat
cū soluta. Tercio fm quādā iurj interpretatōz
est. qñ qd ita ardent amat vxorē. q etiā si nō
esset vxor p cubere vellet cū ea vel ecōtrario
vxor viz. Sic itellige. c. origo. xxiij. q. iij.

2 **V**t sit maxim mortaliū pctōz. R. q sup.
ibidē q nō q ad eñ: sed est grani? incestus: vt
p naturā. licz quo ad penā sit gravissimū.

3 **Q**ue ē pena tāviri q vxorj adulterāz. R.
fm Jñ. i. c. tue. d. p. cu. q oli erat pena capis
vt. l. de adul. l. castitati. hodie vero pus ver
berat? retrudit i mōasterio. L. de adul. aut.
s; hodie. Est 7 alia pena. q fm Pa. i. c. plerū
q. de dote post di. re. mlt p dīt dōrē 7 vir do
natōz ppe nuptias si mēionū sepe p suā
indiciis ecclesiastici. als nō fm Jo. an. Pa.
tñ ibidē t3 q si ē notoriū adulterū q tūc cū
possit ppiā aucte vir expellere vxorē. 7 ecō
trario lucrat: q si petet obstat ei exceptio
adulterij p dēt etiā mlt donatōz ppe nuptias
quā ex pacto aut statuto debebat lucrari lo
luto mēionio. Dona vero parafrenalia n p
dit fm doc. q i pcis verba dñt restrigi. regu
la odia. de re. iur. li. vi. qñis gl. i. d. c. plerūq;
teneat q p dāt. Est 7 tertia pena. q amittit
ius petedi debitū. d q dīcā. j. debitū. s. viij. si
tñ recōciliant recipiat oīa. vt i. d. c. plerūq;

4 **V**t mulier adultera teneat reuelare filiū
quē de adulterio suscepit. 7 quō teneat satiffa

cere. R. qñis diuersi diuersimōe hic dixerit
ego credo opi. Pa. in. c. officij. de pe. et re. in
stissimā. q dicit sic: aut nullū iminet piculū
verisimili sibi crederet: vel p pbarē. et lic teneat
reuelare. aut n p pbarē. nec sibi crederet: sic
n teneat. qz iduceret sibi scādālū sine aliq vti
litate. ar. ij. q. vij. plerūq; boni. Aut iminet
piculū sibi vt alteri. 7 sic nō teneat. qz i reuelā
do iminet piculū aīaz. i nō reuelādo solū pi
culū rerū. et int duo mala min? est eligendū.
xij. di. c. nerui. Satisficiat q de suo qñ p
dānificat. sic sūt q nutriūt puez vt priuāt
hereditate ppe ipm. et doleat nō posse plene
satisficere. et si ipa nō p satisficere teneat ad
ulter si scit vt pabiliter credit q ei? sit fili?
si mō s facere p sine scādalo. ar. c. fi. de iur.
als nō. Nec ob. regla q scādalizauerit. de re.
iur. vbi dī. vtili? enī scādālū nasci pmitit q
veritas desera. qz intelligit i iudice 7 teste.
nō in denunciātōe fm eundē Pa.

5 **V**t fili? q ē in possessiōe filiariōis teneat
credere mēi dicēti eñ esse spurū vt suppositū
R. Pa. i. c. p. tuas. d. pba. q n. 7 teneat doc.
i. l. filiū. ff. de his q sūt sui vt alie. iur. et. l. si vi
cinis. L. de nup. et ibi dīcūt fatū fuisse illū
q regno renūciāuit ppe dictū mēis. Et dicit
Pa. ibi etiā s pcedere si ambo parētes ne
garēt eñ filiū. vt pbat i. c. trāsmisse. i. fi. iūcta
glo. i verbo. inditjs. q fi. sint le. et ter. cū gl.
i. l. i. s. ij. ff. de car. edic. et. l. si posthum? ff. de
li. et post. Et s verū nisi pbent tpe pceptōis
nō p cubuisse sibi: vel ppe absentia: vel ppter
infirmitatē. Imo plus dico etiā si pbarēt
q adulterabat cū qdā alio tpe pceptōis: dñ
mō vir ei? habitaret cū ea. ceniebit nīlilomi
nus talis fili? legitim? vt i. l. miles. s. defun
cto. ff. de adulte. R. d. qz in dubio debem? fa
uore filioz sic interpretari. vt no. Pa. in. c. in
telleximus. de adulte. et facit. d. l. si vicinis.
et. l. qz semp. ff. de in ius vo.

6 **V**t aut dictus filius post cōpletā pcri
ptionē debeat sibi facere pscientiā de succes
sione in bonis si pberetur. vel sibi cōstet nō fu
isse legitimū cōceptū. R. q nō. vt patebit ex
his que notantur in titu. de prescrip. s. xlvij.
Secus ante completā prescriptionē: quia si
credit et ex scrupulosa cōscientia existimat
verū matrē dicere et se esse illegitimū sic te
netur abstinere a bonis patris putatiui. nisi
esset talis cōditōis q alio mō nō posset viue
re: quia sic necessitate vite posset capere. ma
xime nō existentibus alijs a quibus deberet
in tanta necessitate. et pponere satisficere: si

corā ecclesiastico iudice. c. i. de postu. **L**imita hoc fm Pa. et Do. qñ habet sufficiens beneficiū ad corā sustentationē: qñ si nō hnt possunt p aduocatiōē acquirere sibi: etiā si sunt diaconi vñ subdiaconi. Si aut nō sunt beneficiari pnt corā ecclesiastico qñ etiā seculari in cā ciuili. In causa aut criminali nullo mō pnt corā seculari iudice. ne cle. vel mo. c. sententiā. xxiij. q. viij. bis a quib⁹. li. di. aliquātos. Quidā tñ dicūt eas posse p reis postulare et appellare. et appellatiōē psequi. ar. xxiij. q. v. c. i. et. c. eos. Sed tutius est in totū abstinere. d. c. sententiā no. glo. in. d. c. aliquātos.

8 **V**trū religiosus possit postulare. R. qñ nō. nisi cū utilitas monasterij exposceret abbate imperāte. c. ex pte. de postu. Et extendit etiā ad canonicos regulares ibidē ptz. Et ibi dicit Pa. qñ oportet pdicta sñ cōcurrāt: alis nullo mō etiā corā ecclesiastico iudice esse aduocat⁹ vñ pcurator pnt. Si vero pdicta duo pcurrant pnt etiā coram iudice seculari. ar. in. c. i. et. c. fi. eo. ti. **I**ntellige in cā ciuili tñ.

9 **V**trū ppter lucrū applicadū monasterio ab bate iperate possit monach⁹ esse aduocat⁹ vñ pcurator. R. In. i. c. cū. Et. Al. de sen. et re iudi. qñ etiā p laico pnt esse aduocat⁹ et pcurator monachus ppter utilitatē monasterij. Et ita dicit Pa. qñ oportet pdicta sñ cōcurrāt: alis nullo mō etiā corā ecclesiastico iudice esse aduocat⁹ vñ pcurator pnt. Si vero pdicta duo pcurrant pnt etiā coram iudice seculari. ar. in. c. i. et. c. fi. eo. ti. **I**ntellige in cā ciuili tñ.

10 **V**trū aduocat⁹ teneat⁹ gratis p impotēte aduocare. R. Pa. i. c. i. de offi. iudi. Do. distin guit sic: aut ē potēs ad soluendū. Et sic vera ē opi. Sof. qñ dicit qñ nō teneat⁹ sed iudex dñ sibi cōstituerē salariū fm faciendā et p mō litis et cōsuetudinis patrie. vt in. l. i. §. in bonozarijs ff. d. va. et exor. co. **N**ut ē impotēs: et tñc teneat⁹ gratis aduocare lege diuina hoc precipiente. Math. xxiij. diliges primū tuū sicut teipm. et credo qñ peccat mortaliter qñ scit talē impotē tem incurrere notabile damñū ex defectu ad uocatiōis: si requisitus eū nō adiunat gratis. Se cus si leue damñū: qñ tñc esset veniale. Et sñ iudex peccat mortaliter vñ venialiter sicut ad uocat⁹: si sciēs talē impotentē nō puidet sibi

de aduocato: picipiendo alicui ipoz qñ gratis aduocet p tali impotēte. Et si ei nolūt obedi re pnt et debet eis interdicerē officiū aduocat⁹ nis. l. puidendū. L. de postu. ar. l. moris est. ff. de penis. et. in. l. i. ff. de offi. pre. vr. et in. d. c. i. Et etiā cauere ne potēti⁹ offendat aliā pter: vt notat Bar. in. l. illicitas. §. ne potēti⁹ ff. de offi. presi.

11 **V**trū aduocare possit qñ cōtra eū a qñ rece pit beneficia sine vicio in gratitudinis. R. qñ nō. vt ptz in. c. fi. de postu. uno posset donatio reuocari. ar. d. c. fi. iuncto. c. fi. de dona. S3 ad uerte qñ beneficiū datū p mercede labor⁹ et ser uitioz nō est gratuitū beneficiū. faciūt. l. aq ui lius regulus. ff. d. dona. vbi donatio facta ma gistro rōne discipline nō est mera donatio. et ideo reuocari nō posset rōne ingratitudinis: s3 solummō qñ donatio seu beneficiū est gratui tum. Fallit hoc qñ p se vel p patre vel matre impotēte: aut p alia miserabili persona aduo cat. et colligit ex Spe. in. ti. de aduo. qñ tñc pnt sine vicio in gratitudinis.

12 **V**trū aduocatus teneat⁹ ad restitutionē si p impotētiā: aut negligentiā suā amisit cām clientuli. R. Do. vt recitat spe. in. ti. de aduo. qñ teneat⁹ ar. l. idē iuris. ff. ad legē aq ui. Et breuē teneat⁹ fm eundē Do. qualicūqz eius vicio pda tur. ar. l. si vero. ideo ptra emptorē. ff. de euic. Secus si ex qualitate cāe vel defectu pbatio nūqz tunc viciū est materie nō artificis. ff. ad l. aq ui. l. si seruus seruū. §. si calicē. De quāta aut vel de quali negligētia vel impericia tene atur. vide. j. culpa. §. v. et. vi. **M**ultomagis te netur si dolo suo clientulus amisit cām. ff. d. iudi. l. si filiū fami. l. di. sepe

13 **V**trū aduocatus sciēter defendēs cām in iustā teneat⁹ ad restitutionē. R. qñ vltra morta le peccatū qñ pmissit teneat⁹ fm Bonal. ti. resti tutio ad omne qñ amisit ille cōtra quē patro ciniū pstabat siue p maliciā: siue p pñaciā vñ falsitatē: et etiā clientulo: si cū decepit dñs ei intelligere eū habere cām iustā: qñ aliter nō li tigasset. ar. L. de admi. tu. l. nō est ignotū.

14 **Q**uid si ignorabat iustā cām. R. qñ si hec ignorātiā puenit ex culpa sua: vt puta. quia nō est pñtus in iure: aut qñ nō inquisiuit a clientu lo vt debuit debita merita cāe. credo qñ simili ter teneat⁹ ad restitutionē: nō solū illi ptra quē aduocauit. verū etiā clientulo suo si aliter nō litigasset fm modū culpe et regulas: de qbus j. culpa. §. v. Si vero pfata ignorātiā puenit ex qualitate negocij: vel falsa informatiōe vel mala clientuli excusat. Teneat⁹ tñ eā dimittere

postq̄ agnoscit iusticiā cause. l. rē nō nouā. §. patroni. l. de iudi. Et salariū receptū restituere tenet fm monal. ti. de aduo. Qd credo necessariū qñ ex culpa sua puenit tñs ignorātia al̄s nō credo nisi de cōsilio. Et sic tenet host. bis cōcordat l. bo. fa. fe. q. lxxi.

- 15 **Q**uādiu aduocat⁹ possit petere salariū. R. qd cā nondū incepta p̄t petere put vult nisi in casu ubi alius bon⁹ inueniret. ar. eoz q̄ no. in. l. i. l. de epi. au. Causa vero incepta vel finita. vlt qñ alius bon⁹ nō inueniret nō potest petere nisi moderatū attenta qualitate cause laboris et cōsuetudine regionis: et idoneitate aduocati. vt colligit. iij. q. vij. §. arcentur. i. tex. et in glo. Aduerte hic qd aduocato. 7. pcuratori nō licet facere pactū de quota litis: neq̄ etiā de certa quantitate vel re cū hac cōditione si vincat. qz est eadē rō sicut et de pmissione quote litis q̄ ideo p̄hibita est: ne p̄fas et nefas intendat ad victoriā cause. vt possit cōsequi pmissum. Sz qñ simpliciter pmittit aliquid certū siue quātitas: siue res p̄ mercede: siue vincat: siue pdat. Et etiā si vltra hoc pmittit aliquid noīe palmarij. quod est modicū quid nō magnū. sic valet pactū. qz cessat ratio p̄dicte p̄hibitionis in isto casu. Et hoc in cōcorda. doc. et glo. in. l. sumptus. ff. de pactis. et. l. i. in verbo. et si noīe palmarij. ff. de va. et extra. cog. et. l. si qui. l. d. postu. et. l. litē. l. de p̄cu. et. l. salariū. ff. man. qui multū intricate et varie loquunt. Itē no. qd aduocat⁹ et pcurator nō p̄t accipere salariū qd excedat centū aureos in vna causa. l. i. §. in honorarijs. ff. de va. et extra. cog. et in glo. dicte. l. salariū. Itē nō p̄t p̄dicti aliquē p̄tractū facere cā incepta: nōdū finita cū clēculo. l. de postu. l. qui quis. et. iij. q. vij. §. item si quis.

- 16 **Q**uādiu salariatus de publico possit aliquid petere ab aliquo p̄ticulariter. R. Pa. in. c. i. d. postu. fm Anno. qd nō ab aliquo litigante sic nec p̄t salariatus medicus ab aliquo p̄stituto in infirmitate sed a nō litigantib⁹ vel sanis licite recipiūt. qz salaria sunt p̄stituta talib⁹ solū p̄ litigantib⁹ et infirmis p̄bat in. l. antepe. l. de p̄fe. et me. li. x.

- 17 **Q**uādiu possit qd aduocare p̄ vtrāq̄ p̄te. R. Spe. in ti. de aduoca. qd sic. ar. xlv. dist. discipulina. quasi in fi. 7. ibi glo. ex de postu. p̄te. bonememorie. el. p̄mo. quasi in prin. Qd verum credo in casu dubio. al̄s nō. quia qd diu causa ē dubia potest aduocatus patrocinari sine peccato fm i. r. d.

- 18 **Q**uādiu aduocatus possit vti deceptōe cōtra

effi qui i habet iniustā causam. dic vt. j. bellum. §. xix.

Finitas quid sit. et quomodo impediatur matrimonij. vide. j. matrimonio nūtercio. Impedimēto. xv.

Gnati sunt qui virilis sexus p̄sonas cognatione cōiuncti sunt. Nam in agnatis cognati intelligunt vt genus in specie. vnde fratres ex eodē patre. Filius fratris: nepos et huiusmodi agnati sūt. Et qd p̄ feminini sex⁹ agnati dēiungunt nō agnati. sed naturali ratōe cognati sunt sicut filij sororis vel amite. ff. de leg. i. m. l. sunt agn.

Alchimia vtrū liceat. R. Aldra. in cōsilijs suis tenet qd sic. dūm nō nō faciunt per artem magicā. vel per aliam legib⁹ odiosā. vt dicit. l. vnica. l. de thesau. quia tales merballarij sunt qd labore p̄prio et sibi et reipublice cōmoda cōperant. l. de metba. l. i. Et iura p̄pter publicā vtilitatē qd est ex eoz officio videt̄ resultare fauent eis. nam p̄nt inuito dñō ingredi fundum ad merballum inquirendū. l. iij. et. l. quosdā. et ibi no. l. de metba. qd al̄s nō licz. d. l. vnica. et. ff. de ac. re. do. l. iij. Rō est qz vt dicit in libro de p̄prietate rerū. in. c. de alchimia omnia merballa p̄cedūt ex eodem principio. s. ex sulphure 7 argento viuo. sed ex virtute elementoz qd hnt maiorem influentiā in vno loco q̄ in alio in vna mineria fit stagnū in alia argentū. Lū ergo ars imitēt naturā. ff. de adop. l. adoptio. nō igit̄ est peccatum. si per virtutē que est in elementis: aut herbis archimiste de stagno volunt facere argentum. qz cū sit in eodē principio: et in habentibus symbolū facili⁹ sit transitus in sti. q. mo. to. ob. §. i. Lū multē virtutes sunt in site herbis et lapidib⁹. xxv. q. v. nec mirū. circa mediū. Sz his nō obstantib⁹ credo qd sit illicita ex multis respectib⁹. tū primo. qz nullus inuenit qui habeat verā hmoi artē. licet dicat̄ de multis. sed fallum ex experientia: tum qz videmus qd cōiter ipam facientes multa cōsumūt. et a cōiter accidentib⁹ est standū. vnde de ipis dicit. l. ad Litū. iij. Semp addiscētes et nūq̄ ad veritatē sciāz puenietes experientias multas faciūt et nunq̄ ad p̄fectū attingūt: tēpus vitāq̄ p̄sumūt: nec id qd opant̄ hz veritatē cū auro vltar gento. sed solū apparentiā. ideo semp sunt cōdemnandi alchimiste. Et hoc euidenter p̄bat qz nemo in publico eā vult facere vt appareat qd male agūt: qz odit lucē. et si aliqui aliqd veri faciūt aut fit cū damno cōputat̄ expēsis vlt ex aliqua deceptōe imponēdo aurū verū: vel

aliqua diabolica fallacia que ut eos attēdere
 iaciat bñdī facit eis verū aurū ex appositōne
 auri veri occulte aliqñ. Lñ ergo sit tale exerci
 tiū p̄utilitatē publicā ut p̄t̄ ex p̄sumptōe rez
 et q̄r̄t cōit facit ex his monetā falsā. Ideo
 simpliciter sūt p̄dennādi eā faciētes.

Alea vide. j. ludus. g. ij. cñ sequētib⁹.
Alienatio quid dicit. R. q̄ p̄rie et
 stricte est oīs act⁹ p̄ quē transferit do
 minū. Dicitur tex. l. de fun. do. l. i. Et fm glo.
 in. c. nulli liceat. de re. eccle. nō alie. et eā sequū
 tur doc. ibidē. Largissime aut alienatio dicit
 datio in emphiteolū et locatio ad longū tps
 ut voluit Jac. de bel. lap. in aut. de nō alie. g.
 q̄r̄vero. Et quādo sola p̄fessio in aliū trāffer
 tur. ut no. Anno. de re. ec. nō alie. c. epi. et Al
 bri. in aut. Bius porrectū. l. de sa. lan. ec. Sz
 p̄travidef tex. i. d. c. nulli licet. vbi dicit. Aliena
 tionis aut verbū cōtinet p̄ditionē. s. vendere
 sub p̄dītōe. Aliq̄ bñt cōductionē ad longū tps
 donationē. venditionē. p̄mutatōz. et emphite
 osim ac p̄petuū p̄tractū. hec tex. sed verbū de
 notat cōiunct p̄riā naturā vocabuli. ut dicit
 Bar. in. l. affinitates. al's incipit. l. cñ eoz. ff.
 de postu. g. itē pomponi⁹. vbi dicit se dānasse
 glo. i. l. gallus. g. ut institues. ff. de li. et po. Et
 sic cōsuluisse q̄vbi statuto cauet q̄ tutelā solū
 veniat mī et aue q̄ etiā p̄rie venit. pau⁹. et
 noie nur⁹ veit p̄nur⁹. et noie filij veit nepos et
 p̄nepos nisi aliqd qd faciat determinatōz ad
 certā p̄sonā. ita limitat Bar. in. d. g. ut in. i. tu
 ens. et no. idē in. l. liberop. ff. de ver. sig. Pa. i.
 d. c. nulli liceat. dicit q̄ in materia favorabili
 et larga. ut i. d. c. nulli est verū. Sz in materia
 odiosa nō veit nisi qd dixi p̄ctus p̄ quē trans
 fert dñm. p̄pterea in reb⁹ ecclesie alienādis
 accipit alienatio. ut in. d. c. nulli. fm glo. ibidē

1 Alienatio de fr̄e ad sororē nō est fm Jo
 nal. eo. ti. allegat. l. de fideicōmis. l. volūtas.

2 Que requirunt i alienatōe rei ecclesiastice
 R. Pa. i. c. cū ap̄lica. de his q̄ fi. a p̄. q. v. Pri
 mo p̄tract⁹. s. an expeditat vñ nō. Scdo p̄sensu
 capli. Tercio q̄ fiat p̄ utilitate ecclie. Quar
 to auctas supioris. Quito sub scripto. et b̄ po
 nit in. c. tua. de his q̄ fi. a p̄. et in. c. i. eo. ti. et. c.
 nulli. de re. ec. nō alie.

3 Vtrū subscriptio req̄rat nccrio. R. Pa. in
 c. i. de his q̄ fi. a p̄. q. Anno. dat vñā regulā q̄
 nunq̄ requirat subscriptio nisi i casib⁹ a iure
 exp̄ssis. rō q̄ regularit in q̄libet dispositōe suf
 ficat p̄sensu nec req̄rit scriptura. l. pactū. l.
 de pac. vide gl. i. c. i. de cē. li. vi. Et iōvenditōz
 p̄mutatōz. et donationē platus facere nō p̄t.

nisi de p̄sensu capituli et subscriptōe canonico
 rñ. Albrī. in. d. aut. Bius. tenet q̄ subscriptio i
 alienatōe rei ecclesiastice regularit nō est ne
 cessaria: nisi i trib⁹ casib⁹ p̄dictis. s. venditōe.
 p̄mutatōe. et donatōe. ut i. d. c. tua. et in casib⁹
 no. p̄ Albrī. in. c. sine exceptōe. xij. q. ij.

4 Que sūt cāe legitie alienatōis rez ecclesia
 sticari. R. Pa. in. d. c. nulli liceat. q̄ sūt q̄ttu
 or. P̄ia necessitas si debita vrgēt. et ecclia n̄
 p̄t satisfacere d̄ fructib⁹. Scda utilitas. s. ut ba
 beat rē meliorē. et ista ponit i aut. Bius. l. de
 sa. lan. ec. et. x. q. ij. c. Bius. Tercia pietas. xij. q.
 ij. g. auruz. et. c. lctōz. Quarta comoditas. ut
 q̄ res est magis damnosa q̄ utilis ecclesie. ut
 in. c. terrulas. xij. q. ij. et ibi plene in glo.

5 Vtrū oīs alienatio rei ecclesiastice sit p̄bi
 bita sine p̄fata solēnitare vñ aliq̄ de p̄fati cau
 sis. R. fm doc. i. c. nulli liceat. q̄ nō. sed imobi
 liū. et noie imobilū rez p̄p̄hendunt eā q̄ suā
 do servari p̄nt. facit. l. tutores. la. ij. l. de ad
 mi. tu. et. c. tua. de his q̄ fi. a p̄. Sz Albrī. in. d.
 aut. Bius. tenet q̄ mobilia q̄ etiā fuari p̄nt a
 lienari p̄nt sine p̄dicta solēnitare ut oues et.
 nisi sint ad diuinū cultū deputate. q̄ tūc sua
 bit aut. p̄pterea. l. de sa. lan. ec. s. ut nō vendā
 tur nisi p̄ necessitate et utilitate et placent.

6 Vtrū pecunia sit de his q̄ seruādo servari
 p̄nt. R. Pa. i. d. c. nulli liceat. q̄ nō. q̄ retēta
 nihil opat. lxxvij. di. effciēs. et no. in. l. cū plu
 res. in. fi. ff. de admi. tu. vbi tutor det pecuniā
 pupilli ponere in emptōe p̄dior. Et vtrū cre
 do nisi i duob⁹ casib⁹. Prim⁹ qñ pecunia ec
 clesie esset deputata ad emēda bona imobilīa
 q̄ tūc iudicat bonū immobile: nec posset mutari
 tex. est singularis. et ibi Bal. et Lud. de ro. i. l.
 ij. g. qd ergo. ff. de p̄. indi. tu. et vti. actōe. Et p̄
 hoc tenuit Albrī. q. xxij. in scda p̄te statutoz
 q̄ qñ statuto cauet q̄ mīer lucet dimidiā p̄
 re bonoz imobilū mariti decedēt sine liberis
 q̄ lucrabit p̄te pecunie deputate ad bona imo
 bilīa emēda. q̄ illa pecunia iudicabit ut imobi
 lis. Sed Bal. est p̄trari⁹ in. l. cetera. g. fi. ff. de
 leg. i. et allegat mirabilē tex. in. l. cū in fundū.
 g. si fundus. ff. de iure do. Et istud credo verū
 q̄ ad dictū statutū. q̄ iura adducta p̄ Albrī. ff.
 d̄bere. insti. l. ex facto. g. certū. la. ij. loquunt in
 actu favorabili vltime volūtati. Si p̄r et de. ne
 romani. d̄elec. Et cū p̄fati statutū sit p̄ cōmu
 nē dispositionē iuris. ergo illa iura ad hoc nō
 debēt allegari. Si p̄r. l. si nō sunt. ff. de au. et ar.
 le. g. q̄s ergo. ponit casum vbi argentū ceptū
 fabricari habet. p̄ facto. et nō. p̄ infecto favore
 minor⁹. Scds casus ē qñ pecunia esset i magna
 b ij

quantitate, facit. c. licet hely. de sumo. vbi accen-
sat placet qd male expedit non modica pecunia.
ergo non potest ea vti sicut fructibus. Secus si esset mo-
dica quantitas. Et sic limitem dictum Pa. et ita in-
telligas in. d. c. nulli.

7 **Q**uid est illud qd seruando suari potest. R. fm
Ange. in. g. q. parum. in aut. de nup. q. d. o. il-
lud qd non consumitur triennio. et glo. lingu. in. l.
unica. L. si aduer. vnu. Hoc limitem qm tale qd
seruat potest producere fructum sic seruatum alio non. ar.
l. i. g. fuit questum. ff. ad tre. Et ita intellige gl.
i. d. g. fuit questum. et facit tex. i. l. aristo. g. si. cu
l. se. ff. de iur. deli. Et sic qd consumitur non lunt
de illis qd seruando seruari possunt. Fallit in pecu-
nia. vt dictum est. qz est casus specialis.

8 **U**trum iuro actores et noia debitorum censentur
mobilia vel imobilia. R. Pa. i. d. c. nulli. q. non
parit. qz mobile et imobile clauduntur aliquo termi-
no. vt. l. monentium. ff. de ver. sig. Et idem cum sint qd
incorporeale sunt in tertia specie. vt ptz i. l. a di-
uo pio. g. in ordinatone. ff. de re iudi. Ideo psum-
unt Oldra. q. si princeps relinquit bona mobi-
lia distribuenda non veniunt pene nondum exacte.
Vnu tamen notabis q. si quis volens comprehendere
totum patrimonium suum facit iola mentem qd mobilibus
et imobilibus. tunc iura. actores. et noia debitorum
sunt imobilia: si adherent imobilibus. Si vero ad-
herent mobilibus sunt mobilia. Et idem de annuis
redditis. Et sic limita cle. exiui. g. cum annui red-
dit. de ver. sig. facit glo. i. c. ij. de re. ec. non alie.
li. vi. Alienari tamen non possunt sine debita solennita-
te et ca. qz seruando suari possunt. Quis Dy. vt no.
Ellbr. i. d. aut. Bius consuluerit posse alienari
qd possit teneri post factum. vt etiam ex mag. ca.

9 **U**trum mobilia preciosa ecclesie censentur imobilia
R. q. sic. vt colligitur ex. l. lex q. tutores. L. de ad-
mi. tu. et ex glo. in. c. eps q. macipium. xij. q. ij. si
iunctis. Ideo tamen Pa. i. d. c. tua. de his q. fi. a p.

10 **U**trum prefata forma requiratur in omni alienatione
rerum immobilium ecclesiarum. R. Pau. vt refert
Be. in. c. i. de re. ec. non alie. li. vi. q. si in fi. q. tra-
ctat non requirit nisi in ecclesiis cathedralibus
non in ecclesiis inferioribus. s. sufficit consensus su-
perioris. Sed ego credo verum dictum Pau. qm ec-
clesie inferiores non habent capitulum: alio non. ar.
cle. i. de re. ec. non alie. L. aut legitima. l. vt ne-
cessitas vel utilitas semper requirit. vt in. d. cle.
i. Et sic non dicat nisi de necessitate vel utilitate.
etiam potest fieri p pietate. R. d. qz vbiq. consti-
tutio loquitur in materia iuris. et aliquis casus ex-
cipitur: non potest firmat regulam in non enumeratis
suis cōe antiquum: quinimo in casibus non exceptis
supplet a iure comuni. facit. c. ad audientiam. cum

ibi notatis. de cle. non res. facit glo. et Bar. in
l. serui. ff. de vfuca. vbi notabiliter volunt q. si
vnu ius ponit regulam et excipit aliquos casus
codictione taxatiua: q. nihilominus excipiuntur
alii casus qui reperiuntur a iure excepti in alia
parte iuris. facit. c. qm frequenter. iuncta glo. j. re-
sponso. vt li. non cōtes. facit glo. in. l. i. L. de cō-
di. inde. que videtur velle q. excepto vno casu a
regula videtur excipi omnes similes. Satis est eni
vnu positum exempli gratia. ar. l. non possunt. de
legi. c. translatio. de consti. Et quod dicit q. ex-
ceptio firmat in non exceptis. vt in. c. dñs. xxxij.
q. vij. in. c. qm. de cō. lepro. vbi dicit dñs. non li-
cet dimittere uxorem excepta causa fornicationis
debet intelligi q. firmat regulam in casibus non
similibus: et non specificis exceptis. facit. l. i. ff. qd
vi aut clam. c. cum dilecta. de cōfir. vii. Distin-
gue tamen q. si casus cōsimiles non excipiuntur speci-
fice alibi. tunc in materia fauorabili extendit et
pia p idempnitatem rationis: vt sentit glo. in. l. il-
lud. L. de sa. san. ec. Secus in materia restringi-
bili. vt no. in. l. i. L. d. pa. qui fi. di. vide qd no.
in. c. inter alia. de immu. ec. et. d. c. cum dilecta. et
d. c. qm. Qd nota. qz facit ad multa.

Quid si eps non habet capitulum. qz etiam est
destructa propter guerras et hmoi. R. Pa. in. c.
i. de his q. fi. a pla. dicit doc. q. loco canonico-
rum aduocet aliquos clericos honestos. ar. lv. di.
si forte. et. l. vbi absunt. ff. de tu. et cur. da. bo-
nus ter. xvij. q. iij. nullus res. Et hoc est vtile
seruare etiam in alienatione ecclesie inferioris.

Utrum necessitate occurrente que non patitur vt
habeat recursus ad superiorem: licite possit fieri
alienatio sine eiusdem superioris licentia. vide
iuramentum. iij. q. i.

Quis dicat superior: vt p licentia ad ipsum
recurrat in causa alienationis rei ecclesiastice. R.
q. in non exemptis est eps prius. In exemptis
est plar. ipsoz sub quibus sunt: vt abbates in eccle-
siis sibi subiectis et ministri minorum q. ad mona-
stera sancte Clare: et puincipales predictorum q.
ad sua monasteria. Ita elicitur ex no. i. d. c. cle.
i. et p. Car. in. c. statumimus. de transactio.

Utrum recipiens re ecclesie sine obseruatione
solennitatis teneat eam restituere. R. q. sic. fm
Do. ti. de alie. etiam cum fructibus: nec potest re-
petere precium ab ecclesia. xij. q. ij. non liceat. x. q.
q. ij. hoc ius. in aut. de non alie. g. i. Limita hoc
verum q. non repetit precium ab ecclesia nisi cō-
uersum fuisset in utilitatem ecclesie. ar. c. i. de de-
posito. Do et aliam limitationem fm d. An. q.
quando causa legitima fuit alienationis: licet non
sit seruata forma non tenetur in conscientia: quia

solennitates adinuente sunt ad euitandum de-
ceptiones. Et ideo quando deceptio non subest
et fuit causa legitima alienandi non tenetur resti-
tuere in conscientia: quod bene nota, recitat Pa.
in c. quia plerique de immu. eccle. et est equissi-
mum.

15 **¶** Vtrum prelatus ecclesie possit renunciare ex-
ceptioni competenti ecclesie: aut transigere eundem
ter in damnum ecclesie. R. Pa. in c. i. de depo.
quod non finit Anno. ibidem. nisi ex speciali concessio-
ne pape. facit. l. ples. l. de transac. et. l. contra
iuris civilis regulas. ff. de pac. Ex quo inferre
quod non potest cedere liti et cause aut transigere nisi
lit causa euidens et debita sollemnitas si actio sit
ad rem immobilem iuxta no. i. c. nulli liceat. de re.
ec. no. alie. Si vero sit ad rem mobilem. sic potest ut
no. glo. in d. aut. hoc ius. Et hoc est verius p.
l. cum bi. §. si cum lis. ff. de transac. et. l. non so-
lum. l. de pre. im. Quis aliqui teneant indistin-
cte quod transigere potest. ut no. Alberici. in dicta
autem. hoc ius.

16 **¶** Vtrum prelatus solus possit repudiare lega-
tum sine sollemnitate prefata. R. ut colligo ex co-
silio. ij. Pau. de castro quod non. sed donationem
sic. et dicit probari et bene ex. l. magis puto. §.
fundum. ff. de re. eor. que sub tu. Ratio dicitur
sitatis est. quia in donatione non acquiritur dona-
tario nisi volenti et non ignoranti: sed in legato
sufficit factum testamenti solius acquirere enim
ignoranti licet renouabiliter. l. cum pater. §. sur-
do. ff. de le. ij. et. d. §. fundum. ergo legatum est que-
situm ipso facto. Et sic intellige no. per doc. in
c. ut super. de re. ec. no. alie. et in c. tua. de his que
fi. a prela. Et mihi placet. quibus fide. cons. ix.
consuluerit quod etiam legatum potest repudiare. Et
cum se. est Anno. in c. ij. de do. Bar. in l. in-
bemus nulla. l. de sa. san. ec. ubi bene distin-
guat. et Pa. in c. i. de dolo et cotu. ubi late po-
nit sed eos non sequor. nisi quando non quod legatum esset
de his que alienari sine sollemnitate possunt ante
factum sed post factum sic si causa legitima subesset
Et idem dicit in quocumque prohibito alienari sine a-
liqua sollemnitate vel consensu alterius.

17 **¶** Vtrum iconomus ecclesie cui promissa est in
aliquo casu alienatio possit illam facere con-
sanguineis suis. R. Pa. in c. ut sup. de re. ec.
no. alie. legiste tenetur per authenticam quibuscumque
modis. l. de sa. san. ec. posita. x. q. ij. quod non. nec
alius administrator cuiuscumque personis sit. Sz
Pa. dicit non esse. verum in plato: sed bene in ico-
nomo et alijs. Ego tamen credo quod in plecia si ex causa
legitima facit excusetur et valet talis alienatio.
ar. c. i. de coha. cle. et mu. in tex. et in glo.

ii **¶** Quid dicatur perpetuum. R. glo. x. q. ij. hoc ius. 18
Primo quod durat usque ad xxx. annos. insti. de
ppe. et re. po. ac. Secundo quod durat quod diu vivit cui
conceditur. ff. p. socio. l. i. et. c. precarie. x. q. ij. Ter-
cio quod durat quod diu prescriptio soluat. insti. d. loca. §.
adeo. Et sic omnis talis tractatus prohibetur sine so-
llemnitate et in causis in quibus. s. dictum est.

¶ Vtrum terre inculte date ad culturam cum promissa 19
sione dandi eas in emphyteosim possint dari
post culturam ipsarum. R. Pa. in c. ad aures. de
re. ec. no. alie. quod sic. extirpantibus siue eorum here-
dibus alijs non nisi servata debita sollemnitate
quia non sunt amplius terre siluestres.

¶ Vtrum sede vacante possint alienare bona ec- 20
clesie. R. Pa. in c. i. ne se. va. quod aut sunt bona
que servando fuari possunt: tunc in ecclesia episcopali iconomus
siue capitulum sine alia licentia poterit. Sicut dici-
mus in tutore. l. lex tutores. l. de admi. tu. et. l.
tutor qui reperiuntur. ff. eo. Si vero bona servari
possunt tunc in ecclesia episcopali non poterunt alienari sine
licentia pape solui. ar. d. c. i. et. i. c. i. de re. ec. no. ali.
li. vi. In ecclesia vero inferiori: tunc si magna
verget necessitas: et ecclesia diu evacatur: nec
potest commodum expectari creatio prelati: tunc in istis
duobus casibus dicitur Anno. quod dabitur curator bo-
nis: et pro illis fiet alienatio. nec prius poterit fie-
ri: etiam per archiepiscopum antequam sit datus administrator
ecclesie vacante. ut in. d. c. li. vi. facit. l. ff. de cu-
bo. da. et quod non. in cle. ij. de re. ec. no. alie. et co-
cor. An. et l. du. Si non valet alienatio facta a
schismaticis vel intrusis. de sch. c. i. x. q. ij. alie-
nationes. Et tenetur qui eam recipit restituere non solum
res: sed etiam fructus preceptos: et qui percipi potuerunt
a iusto possessore. c. gravis. de resti. spo. Et est
excommunicatus qui innuit talibus alienationibus. ut. §.
excommunicatio. vij. casu. ix.

¶ Vtrum prelati bonis bona distincta a bonis ca- 21
pituli possint illa cedere alicui ad vitam ipsi pro-
lati sine capituli consensu et alia sollemnitate. R.
Pa. in c. p. tenebat. d. his que fi. a p. quod se. p. li. li.
tenetur quod sic. Vide doc. in c. veniens. de transac. et
maxime causa pietatis. p. tex. in dicta gl. xvi. q. i. posses-
siones. Vide Alberici. i. c. i. de re. ec. no. ali. li. vi.

¶ Vtrum in alienatione rei minoris requiratur aliqui 22
sollemnitas. R. Anno. in c. i. de re. ec. no. alie. li.
vi. quod sic. l. causa cognitio et decretum et causa legitima
l. de p. im. l. minorum. et. l. si minores. et. ff. d. re.
eorum que sunt sub tu. l. magis puto. §. non passim. et
§. si es. Et hoc verum etiam in mobilibus preciosis
finit eundem ibidem. alibi huius possidentem reuendi-
cationem. §. tutorem aut curatorem personalem actio-
tutele: vel negociorum gestor. d. §. si es. et. §. se. l.
de pre. mi. l. et si ples. Et dicit ibidem Anno. quod
b in

decretū in sua et nō imponit sine cāe cognitō
ne. et iō in scriptis ē dandū. *L. d. sen. ex pi. re.*
l. ij. ff. de eo. q. sunt sub tu. l. i. d. g. si es. i. d. l.
minor. sepe tñ i iure decretū vocat auctas. l. i.
L. de mi. et. l. i. L. qñ decre. opus nō est.

23 *De alienatōe possessionis date sub pditione*
ne ne alienet. vide. j. donatio. g. xlvij.

24 *Utrū valeat alienatio facta p eū q. pmissit*
capitale crimē. etiā ad piā cāz. ff. In. i. c. qz
et t. de elec. q. alienatio tenet dummo fiat an
iniaz. l. post cōtractū. ff. de dona. et. l. si qz post
hac. L. de bo. dā. q. pcepit q. bona illius q. ca
pitale cōmissit crimen publicent: intelligenda
est post suam inuenta: vel ex suspitione pene
alienata. vt. ff. de dona. cā mor. l. si aliqz. f. al
lit in crimine lese maiestatis. vt in glo. d. l. post
cōtractū. ff. de heresi. vt in c. cū fm. de here.
li. vi. qz sunt in cōmissum a die cōmissi criminis
vide. j. heretic. Idē dic in qñqz crimine qd
ipso facto bona ipm ppetrātis essent pscata.

25 *Utrū alienatio in fraudē creditorū vel pa*
tronoz valeat. ff. Inno. vbi. s. q. nō: qz veit
renocāda. vt. ff. de his q. in frau. cre. p totum.
Imo plus q. nō sit facta in fraudē: si tñ
fraus ē ipso facto renocat. l. oēs. g. luti. ff. e. ti.

26 *Utrū alienatio rei litigiose valeat. vide. j.*
cessio. in prin.

27 *Utrū alienatio fūdi dotalis: vlt rex donata*
rū ppe nuptias valeat. vide. j. dos. g. xi. et. xij.

28 *Qui pbit eant alienare. vide. j. donatio. g.*
iiij. cum sequētibz.

29 *De alienatōe bonoz mobilū q. seruādo ser*
uari nō pnt facta p ecclesiasticas psonas. vi
de. j. clericus. i. p totum.

Alimēta Alimentoz appellatōe ve
stimēta et calciamenta intelligunt in
legatis. vt. ff. de ali. et ci. le. l. legatis.
Idē dico si legat⁹ est victus. vt. ff. de ver. si.
l. verbo victus. Secus si cibaria sunt relictā.
vt. ff. de ali. et ci. le. l. antepe. Itē noie alimen
toz veniūt medicine fm Dy. Aug. et Imo. in
l. si cū dotē. g. si maritus. ff. so. ma. p. l. verbō vi
ctus. cum se. vbi est casus. ff. de ver. sig. et pba
tur in. l. legatis. ff. de ali. et ci. le. et Bal. in. l.
in rebus. ff. como. q. quis dixerit cōtrariū in. d.
g. si maritus. per copulā que ponit inter dūer
ia. vt no. glo. in Rubrica. ff. de in. et fac. igno.
Hec est verum. qz ibi ponit inter genus et spe
ciem: vt in simili no. glo. in. l. i. L. de ser. et aq.
sed appellatōe cibarioz nō veniunt medicine
fm Aug. in. d. g. si maritus. Similiter noie ali
monie veniunt necessaria vite fm Pa. in. c. cū
scdm. de preben. et ptz ex. c. nō liceat. de pben.

in si. littere. Et nomē vite necessaria importat
vestes. cibos. medicinas. et hmoi. sicut dicim⁹
de alimētis legatis. in. d. l. legatis. et ibi tenet
Bar. q. ille cui debent alimenta debet hēe ex
pensas p studio necessario sine quo vivere nō
posset fm cōdecenciā psonē: puta grāmaticā et
hmoi. Secus de expētis in studiis in quib⁹ di
cit militare: sine quib⁹ bene pōt vivere honeste
fm cōdecenciā sue psonē. Idē no. in. l. de o
nis. g. nō solū. ff. de car. educ.

Quis tenet ad alimēta prestanda. ff. fm
Elzo. in sum. L. de alen. li. et Do. i. ti. Alimē
ta q. primo parētes liberos: et liberi parētes
alere tenent. et oia onera inuicē lufferre. vt ptz
L. eo. p totū. nō tñ de ere alieno. vt. ff. eo. i. l. si
qz. g. parēs. Nota tñ q. noie pīs hic veniunt
ascendētes ex linea paterna. et matris noie ex
linea materna. Est tñ dīa: qz mater nō tenet.
nisi pater vel ascendētes ex ei⁹ linea desierint
vel sint e gentes. vt. l. si qz. g. vtrū. et. l. nō quē
admodū. ff. eo. ti. Fallit hoc etiā qñ filij pnt si
bi lufficere in alimentis: vel ex bonis iuris. vel
ex artificio. Limita fm Bar. nisi sit nobil⁹ cui
nō deceat talē artē exercere. Et idē puto in li
beris circa parētes suos. ff. eo. l. si qz. g. sed si
filius. Nec distinguo an sit emancipatus vel
ne an sit legitimus vel ne. qz de iure canonico
tam pater q. mater tenet alere spurios. vt no.
Imo. in. c. ij. de regula. et Pa. in. c. cū habet
iet. de eo qui du. quā po. p adul. Fallit etiā. vt
j. filius. g. xxi. Secūdo vir vxorē et vxor virū.
li vir sit inops et vxor locuplex. L. vnde vir et
vx. aut. pteia. ff. solu. ma. l. si cū dotē. ff. ad fil.
l. i. ff. de in. do. l. mutus. Et hoc verū nisi vir vlt
vxor essent in culpa quominus exhiberet debi
ta obsequia alteri. ar. l. iulianus. g. offerri. ff. d
ac. emp. cum sy. Tercio frater fratrem si egat
fm glo. in. l. parentum. L. de alen. li. et. d. l. si
quis a liberis. Et approbat Salī. in. d. l. parē
tum dicens esse rationale. quia tenet alere fra
trem naturalē tm: vt in aut. licz. L. de natura.
li. multo magis naturalē et legitimū. ar. ff. de
admi. tu. l. tutor fm dignitatē. g. in soluendis.
Quarto seruus a dñō. ff. de adi. le. l. cum plu
res. g. pe. Alioqn fiet qd est in. l. ij. ff. de his q.
sunt iui vel ali. in. et in. l. si sanus. L. de lani. li.
to. Quinto socer nurū suū. d. l. si qz. Sexto tu
tor matrē pupilli et sororē si egēt. l. si post. in
pn. ff. de tutel. Et no. q. alimēta dñt pstarī fm
p suetudinē regiōis arbitrio boni viri. et fm fa
cultatē debētis et dignitatē legatarij fm Bar.
i tractatu de duob⁹ fratrib⁹. fac. l. alimēta. ff. d
ali. et ci. le. et. l. cū bi. g. cū in psona. ff. d trālac.

Altare duplex est aliud stabile: quod quidā in eccia psecrata nō p̄t p̄strui: nisi q̄ ep̄s prius psecrauit v̄ cōsecrari p̄misit. s. ab alio ep̄o. lxxv. di. c. q̄uis. et d̄ p̄se. di. i. c. null⁹. el. ij. Aliud aut̄ d̄r viaticū. s. in via portandū v̄ portabile s̄m Jo. an. i. c. q̄m. d̄ p̄ m̄l. li. vi. Et nō. q̄ istud altare portabile aliq̄n fit ex tabula ⁊ lapide: ita q̄ lapis ē sigillū. et sepulcrū ē in ligno. Aliq̄n vero fit ex lapide solo. Ita q̄ i ip̄o lapide ē sepulcrū. Aliq̄n cū li⁹ gno et lapide. Ita tñ q̄ in lapide ē sepulcrū ⁊ sigillū. et ponit lignū p̄ augēda ei⁹ latitudine Aliq̄n fit in lapide solo sine sepulcro et reli⁹ quib⁹. Et istis. iij. mōis. solummō p̄t fieri. Et d̄z esse latū q̄ sup̄ eo possit stare hostia ⁊ calix. ar. c. cōcedim⁹. de cōse. di. i.

1 Vtr̄z debeat eē psecratū ab ep̄o tā stabile q̄ viaticū. R. q̄ sic. d. c. nullos. et. d. c. p̄cedim⁹. et. c. q̄d in dubijs. de cōse. ec. vel al.

2 Quōd execrat altare. R. s̄m Pa. i. c. p̄posui s̄i. de p̄se. ec. v̄ al. q̄ duob⁹ modis. Primo q̄n mēsa altar̄ ē mota. i. q̄n tabula sup̄ior de loco cū cōpaginat̄ amouet̄ s̄m Jo. in rubrica p̄di cti. ⁊ l̄o. i. c. i. eo. ti. Et s̄ v̄ez in altari stabili et l̄z i ip̄a mēsa sit foramē psecratōis tñ si re nouat̄ mēsa a strictura execrat altare. q̄z cōsecratio itelli⁹ ḡt p̄ncipaliter i p̄iunctōe lapidis sup̄ioris et stricture inferioris. Secus si totū trāsserit cū sibi coherētib⁹. Sec⁹ i portatili. q̄z nō execrat nisi amoueāt illud p̄nū sigillū cōtinēs psecratōz q̄n factū ē ita q̄ in lapide sit sepulcrū. S̄z q̄n lapis est p̄ sigillo i ligno: tñ s̄m Jo. an. i. c. ligneis. et. ti. amoto lapide a ligno execratū. Q̄n vero ē factū terciō mō: tñ si lapis amoueāt a ligno. Abbas ⁊ Jo. an. i. d. c. ligneis. tenet q̄ nō execrat. q̄z psecratio ē in ip̄o lapide. Pa. ibidē dubitat q̄ cū recipit formā ab ip̄o ligno ⁊ lapide: puta q̄ lapis ē ita p̄nū q̄ n̄ sufficit ad formā altar̄ viatici: sublato ligno ē verū dicere q̄ altare patit̄ enormē lesionē. Tu dicas v̄ez esse q̄n lapis est ita p̄nū q̄ nō p̄t p̄tinere calicē cū hostia eo mō q̄ d̄z sup̄ ip̄m poni ad celebrandū al̄s vera est op̄i. Alb. ⁊ Jo. an. Secdō mō execrat q̄n enormit̄ ē fractū. d. c. ligneis. et ibi dicit Pa. q̄ v̄bicūq̄ cōtingat̄ enormis fractura in altari execrat: q̄z videt̄ p̄dere formā. Sec⁹ si fractura n̄ sit enormis. Isto solū mō execrat altare portatile q̄r to mō dictū: et nō alijs modis. Et nō. eundem Pa. et glo. i. d. c. i. q̄ enormit̄ frangit̄ ⁊ execrat altare stabile si alijs de lapidib⁹ tangen⁹ tib⁹ ip̄am psecrationē vel sigillū est amotus. Et nō. q̄ q̄n fit psecratio altar̄is sit vnū fora-

men p̄nū in mēsa lapidea altar̄is: vel an̄ altar̄ rerū in latere dextro. ⁊ post psecratōz claudiet lapide p̄no. et d̄r ille lapis sigillū: q̄z denotat illō psecratū et ibi ponant̄ reliq̄e ⁊ nomē ep̄i psecrat̄is ⁊ sancti ad cui⁹ honorē cōsecrat̄.

3 An aut̄ possit poni corpus xp̄i psecratū p̄ reliquia. Inn. cū cōsi. assistentiū r̄ndit q̄ nō fert tñ q̄ leo papa dedit p̄re corp̄alis et corp̄is xp̄i in psecratione cuiusdā ecclesie. bec Pa. i. d. c. p̄posuisti. Tenet Alstē. li. vi. ti. xxxix. q̄ altare portatile p̄t cōsecrari sine reliquijs allegat. c. cōcedim⁹. de cōse. di. i. Et iura q̄ vident̄ p̄ria dicit q̄ loquunt̄ in altari stabili. Et q̄ nō sint necessarie facit rubrica in missalib⁹ antiq̄s. q̄ dicit q̄ si reliquie nō fuerint omittatur illa p̄ricula illi⁹ orōis q̄ dicit̄ post cōfessio nem. s. Quam⁹ te dñe p̄merita sanctorū tuorū quorū reliquie hic sunt ⁊ c.

4 Vtr̄z execrata ecclesia execret altare. R. Pa. in. d. c. p̄posuisti. q̄ nō. q̄z ecclesia p̄t destrui absq̄ hoc q̄ destruat altare. Sec⁹ si polluat̄: q̄z tuc etiā polluit altare. et indiget recōciliatione. hoc intellige de stabili altari nō de viatico seu portatili.

5 Vtr̄z plura altaria possunt eodē die in eadē eccia cōsecrari. R. q̄ sic. sicut et plures ep̄i eodē die psecrari. c. cū sis. de cōse. ec. vel al.

6 Vtr̄z altare i eccia psecrata possit dirui s̄i nelnia ep̄i. v̄ q̄ nō. ar. c. placuit. de p̄se. di. i. Sec⁹ i nō psecrata. ar. a p̄rio. et glo. i. c. q̄uis. Pal. e. Idē dic̄ de erectōe q̄d ⁊ de diruitōe.

7 Vtrū sacerdos possit cōsecrare altare. R. q̄ nō. xxvi. q. vi. ministrare.

8 Vtrū in altari in q̄ ep̄s celebravit possit p̄sbyter eodē die celebrare. R. q̄ nō. d̄ p̄se. di. ij. c. si. nisi de l̄nia ep̄i. aut necessitate cū ep̄us nō p̄t p̄ficere. vij. q. i. nihil. bec glo. in. d. c. si.

Aternatiua penalis. s̄m Bar. in. l. quicūq̄. l. de ser. fu. si verba diriguntur iudici tñ optio ē iudicis. puta cū dicit p̄nū vel cōdemnet. Si vero dirigunt reo. puta soluat mille vel exhibeat medietatē et b̄ndi: tunc optio dat̄ reo. Si vero verba nō diriguntur nec iudici nec reo. puta dicit statutum sit pena pedis et b̄ndi. tñ in penis corporalibus electio est iudicis. l. i. s̄. expilatores. ff. de effra. In pecuniarijs vero erit rei. ar. l. ple r̄uq̄. ff. de iu. do. Et similis distincio fit in legatis p̄ Dy. de re. iu. li. vi. et doc. in. l. lucio. ff. de le. ij. Si vero legatū simpliciter sit alternatiue nō magis referēdo verba ad heredē q̄ ad legatariū. tñ electio est legatarij. v̄t puta. Legoticio fundū vel v̄sumfructū v̄dicabit tici⁹

quod voluerit. vt in. d. l. lucio.

Quoniam qui quis tenet ad alterum duorum sub altera ratione possit dare quodcumque voluerit. *Re. glo. in c. inter ceteras. de rescrip. q. sic. in sti. de here. in sti. s. pe. l. de cōdi. in de. l. pe. et. d. l. plerūq. ff. de le. l. si ita. ex de pben. referente. Contra in sti. de le. s. si generaliter. Soluit glo. predicta vera prima iura: nisi eligens fuerit in mora. ff. de op. le. l. mancipiorum. ff. de le. l. statu li beror. s. i. ff. de solu. l. Stichū. s. i. *Re. ff. de pe. he. re. l. item. s. idem recte ait. Vñ talis si loco et tpe debito offerat alterum cui tenebat et noluit recipere liberat debitor. Vñ si periret vel alio modo alienaret non potest tenere ad alterum ex quo solus creditor est in culpa pro iura primo allegata. Et si nullus sit in culpa: debens duo alternative. puta Stichū aut pampbilū. si perit periculum pri mi ad emptorem periculum secundum ad venditorem pertinet. l. si in emptione. s. si emptio. ff. de ac. emp. et ven.**

Ambitio secundum Aile. fa. fe. trac. de auaritia. q. vii. est appetitus potestatis. Potentia autem potest appetit. puta pillam acquiratur honorificentia. et sic reducit ad superbiam vel potest apparatus sufficiencia vel abundantia et sic reducit ad cupiditatem oculorum. vñ Aug. i. confes. Auaritia possidere vult multa. et tu donec possides omnia. Potentia vero dicitur in possessione omnium. Vñ glo. sup. illud. Cognoui quoniam deus meus es quoniam bonorum meorum non eges ait. Quantomlibet auarus sit sufficit tibi deus. et enim auaritia terram querit possidere totam. adde celum adde quod plus est quam fecit celum et terram. Et ideo Aug. in li. de vera religione. Ambitio seculi superbius facit: cupiditatem curiosos. et i. li. p. fel. Iussisti vt contineam a cupiditatem carnis: concupiscentiam oculorum et ambitione seculi.

Quoniam ambitio sit peccatum mortale. *Re. q. non semper. sed primo ratione finis. et est tunc quando in tali appetitu constituit finem. s. quod parat esset quodcumque mortale committere pro consequendo potentiam vel honorificentiam. vel secundo ratione rei quam appetit vt puta quia appetiuit vel plura beneficia ecclesiastica. ar. c. q. in sti. d. pben. nisi in casu licito. De quo dicitur vt. i. Clericus. s. ij. vel aliquid beneficii vel officii seculare vel ecclesiasticum sciens se indignum ratione criminis vel ignorantie. huiusmodi quod tunc est mortale. Rō quod vult quod lex prohibet Similiter dico cum appetit beneficii aut dignitatem que habet curam animarum principaliter propter honorem videtur mortale ratione predicta. facit in ar. c. statuimus. l. i. di. et. c. licet. viij. q. i. et optie. c. miramur. l. i. di. Et hoc intelligo si sit delibe*

ratio voluntatis. aliter veniale peccatum cōter est.

Mor sui est quoniam quis nimis diligit se ipsum querendo delectationes corporis nimis et quietem carnis et peccat ex luxuria que est peccatum mortale. solum si propter eum non implet precepta vel facit contra. Aliter cōter est veniale: quoniam tamen amor sui est ille qui aliquando conducit usque ad contemptum dei. vt dicit Aug. Et ab isto procedit prudentia carnis. de qua i. Prudentia.

Auicilia. vide. j. Diligere. per totum et. j. Placere.

Mor seculi est filia luxurie. de quouide. j. Diligere. s. iij.

Auaria est opus personale et munus mere personale. Munus autem mere personale dicitur quod potest labore corporali expleri sine detrimento rerum. vt in. l. numerum. la. ij. ff. de mu. et ho. pangaria vero in quibuscumque consistit. vt vult glo. in. l. neminem. l. de sa. san. ec. Et bene. quod dictio pangaret. vt. l. urbana s. pangare. ff. de ver. sig. et no. in. c. si consistere. de ac. Et sic est munus mixtum. sicut angaria mere personale est.

Appellatio est a minore ad maiorem iudicem pronocatio secundum canones. ij. q. vi. ois oppressus. et. c. se. et. c. placuit.

Quoniam est appellandum. *Re. q. infra. x. dies a die late sententie. vt. l. de ap. aut. hodie nero. Fal lit in abute ex probabili: vel notoria causa. quod talis infra. x. dies a tempore quo sciuit suam latam potest appellare. vt. l. quod et quoniam iudex. l. ab eo. ff. quoniam ap. sit. l. i. s. si. Et hoc verum nisi sit contumax vere in non comparando. vel veniendo ad iudicium: quod tunc non audit nisi veniat iudice sedente ad huc tribunal. l. diuus. ff. de in iure. re. Secus si fuisset contumax in restituendo. quod potest appellare. l. creditor. ff. de ap.*

Quoniam appellatio interposita post excoica tionem: vel interdictum. vel suspensionem ab officio vel ab ingressu ecclesie tollat ipsam censuram esse cū. *Re. q. non. tex. est in. c. is cui. de sen. ex. li. vi. Et B verum quoniam tales censure absolute sunt infligite Rō. quod secum trahunt executionem. c. pastoralis. d. ap. Secus esset si sub pditione forent posite. vt puta si non solueris hinc ad mensem excoico te vel suspēdo. vel si non feceris quod vel illud. quod tunc si ante pditionis euentum appellauerit legitime. bene suspendit. vt in. c. preterea. el. ij. de ap.*

Quid si dicat. Excoico te si appellaueris. *Re. In. in. d. c. preterea. q. appellatio suspendit effectum: Sed dubium esset si dicat. Excoico te si disposueris ad appellandum. Et tunc dico quod in casu*

in quo talis placatus non potest prohibere appellatio-
nem non erit excoicatus. aliter sic.

4 **¶** Vtrum excoicatus post legitimam appellatio-
nem sit evitandus. *Re.* q. non. vt no. in. c. liz. de
sen. ex. li. vi. et. c. pastoralis. de ap. Vtrum si
excoicatus notatim spaliter expulso infra tps a
iure vel a iudice determinatum appellatoz non fue-
rit psecutus vt debuit eo elapso. poterit publi-
ce excoicatus denunciari. et tunc erit evitandus ta-
m in iudicio q. ex. et ab actib. legitimis remouen-
dus. d. c. liz. Et d. reputari p excoicato post ta-
le denunciatione: donec finaliter fuerit declara-
tum appellatoz an excoicatione fuisse interposita

5 **¶** Vtrum talis post denunciatos excoicatos
et desertos appellatois celebras: aut ingeres
se divini officii irregularis. *Re.* *Arch.* i. d. c. liz
Et sequitur ibidem *Se.* q. non. q. ex q. appellatio
legitima fuit an excoicatione posita: ipaz excoi-
catione suspedit. et licet post desertos appella-
tonis denunciet excoicatus. non tamen excoicatus: nec
vere est excoicatus. vt ibi patet.

6 **¶** Vtrum a quolibet sententia vel gravamine possit ap-
pellari. *Re.* q. sic. si est hois de iure canonico.
De iure civili non ab interlocutoria: nisi qm iu-
der in criminali vel civili negotio questione ptoz
meta interlocutorie est. l. an in iur. ff. de ap. reci.
facit glo. i. l. an sine tps. l. q. ap. no. re. *Re.*
aut non appellat ab interlocutoria. vt. i. l. q. l.
de epi. au. *Re.* q. gravamen qd p ea ifert p re-
parari p appellatoz a diffinitiva. l. qm non pos-
set reparari liceret. Quidam tamen tenet q. etiam ab
interlocutoria potest appellari sp. vt. l. aut ptoz. s.
qd m. ff. de mino. S. primus verius.

7 **¶** Vtrum quis possit appellare a declaratore pene-
legis. vt q. non. q. a pena legi non potest appellari.
l. si q. pena. ff. de ver. sig. et. i. c. q. nos. et ibi gl.
de ap. S. tu dic q. a declaratore p. Glo. est
singularis in. c. cupientes. s. q. si p. xx. dies. de
elec. l. xi. quod nota.

8 **¶** Vtrum quis possit appellare a denunciatione
aut declaratoe excoicationis: seu alteri? cefu-
re. *Re.* *Da.* i. c. puenit. de ap. q. sic. q. bec non e-
st iura a q. non licet appellare. c. q. de ap. s.
iudicis declaratis q. est hois. facit ad b. glo.
no. in. c. cupientes. de elec. li. vi. Et hoc verum ni-
si sit notori? excessus: q. notorius criminalis
non audit appellas. facit qd norat *In.* in. c. ex-
pte. el. ij. de ver. sig. q. dicit q. in notorijs non re-
quirit pte iura: sed sit quedam iuris executio.
et tex. in. c. qm. de fi. p. l. b. Qd limbo verum qm
excessus est ita notori? q. nulla tergiversatio-
ne potest celari.

9 **¶** Quis potest appellare. *Re.* ille cuius interest alio

palium facta non valz. l. i. ff. de ap. non re. et. c. ex-
ore. d. bis q. si. a. m. a. par. ca. m. qm. puocaret p
eo q. ducit ad supplicium. vt. l. non in. ff. de ap.

10 **¶** Vtrum religionis possit appellare. *Re.* q. non.
a correctore suoz placoz si fiat fm statuta or-
dinis vel regule. c. ad iram. et. c. reprehensibi-
lis. de ap. et. c. cu speciali. eo. ti.

11 **¶** Vtrum appellatio ex iudicialis sic annullat post
facta licet iudicial. *Re.* fm *In.* in. c. ex pte. el. j.
de b. sig. q. sic. facit. c. ad audientia. de ap. *In.*
hoc tamen est de fm eundem *In.* in. c. i. de bis q. ri.
a. m. a. par. ca. q. iudex q. pcedit i forma iudicij
d. audire legitimas exceptiones: et nisi audiat
iuste appellat ab eo. S. secus e in loco q. non vt
iudex: vt puata psona pficiat factum suum. q. isto
in forma iudicij non pcedit nec pcedere potest. et
io non dimittet qm pficiat factum suum q. appellat
nec ruocabit nisi p. b. veritas cae. nec ipse
tabit ei si non audit p. dictionem vel appellationem
adversarij nisi p. b. veritatem cae appellatois.
vt de elec. c. cu dilect. et meli. c. cu inter cano-
nicos. iuncto qd no. i. c. interposita. in. gl. i. ver.
sed etia. de ap. Et sic collige q. appellatio ex iu-
dicialis d. fieri ex ca. pbata a iure vel civili: vt
consuetudinario. vel canonico. Secdo q. tenent
gesta etia post appellatoz ipam: nisi approba-
ta veritate cae. Tercio no. q. coipo approbat
veritas cause q. non pbat p. m. Quarto q. sententia
excoicatois non t. post appellatoz ex cais legiti-
mis interposita: etia si non pbat veritas. Qd
quartum e spale in excoicatoe: et p. supradicta. et
cit ro. q. n. q. d. q. excoicari nisi ca. p. b. ij.
q. i. nemo. de b. vide *In.* in. c. dilectis filijs.
de ap. q. in hoc concordat.

12 **¶** Vbi et a q. est appellandum. *Re.* q. a iudice q.
pronunciat et vbi ius reddi consuevit. Qd rite
q. ad cas agendas ptenet in eo loco dnt fieri et
agitari. ff. de inter. ac. l. voluit. s. qd ait. et coram
iudice q. suam tulit: et sit copia non p. vicos
vel ortos. ff. q. si sit ap. l. i. s. dies. Et si non vult
iudex recipere appellatum punit. l. iudicibus.
et. l. quoniam. l. eo.

13 **¶** Ad quem e appellandum. *Re.* ad superiorem et gra-
datum. ff. e. l. i. p. atores. et. l. eo. l. ad dictos. Si
vero a delegato appellat ad delegantem. l. e. l.
p. cipim. s. eo. Si at a delegato delegari fuerit
forma posita. l. q. p. sua iurid. l. vnica. i. fi. et
in glo. ibidem. Et p. p. rea dat cautelam. *Re.* a. ful.
in. l. eo casu. l. de ap. q. eps vel alius ordinarius
deleger causam: q. si appellat a sententia. deuoluet
ad ipsum qui iterum deleget causam appellatonis q.
potest delegari. vt. l. cum post sententiam. l. de ap. no.
glo. et *In.* in. l. eos. in prin. l. eo. ti.

14 **Qualiter est fieda.** R. si incōtinenti fit: sufficit vna voce sine scriptis. L. e. l. ij. et. l. i. i. i. i. g. a. r. o. n. b. u. s. Si fit in cōtinenti tūc dē porrigere li bellū appellatorij. j. decē dies. vi. d. i. r. i. Q. u. i. l. i. bellus dē p. t. i. n. e. r. e. n. o. m. e. a. p. p. e. l. l. a. t. i. s. r. e. i. a. d. u. e. r. s. a. r. i. j. et n. o. m. e. i. u. d. i. c. i. s. a. q. u. e. t. a. d. q. u. e. a. p. p. e. l. l. a. t. i. s. B. e. c. n. o. l. i. s. f. i. f. f. e. o. f. o. r. m. a. s. i. c. A. g. o. L. i. u. s. d. i. c. o. s. i. a. m. n. u. l. l. ā. q. u. ā. t. u. l. i. s. t. i. s. d. n. e. i. u. d. e. r. B. e. m. e. cōdēnando me sempromio in. x. libras p. s. o. l. u. e. n. d. a. s. et si aliq. ē: ego senties me grauātū ad talē iudicē appello in scriptis petēs aplos rē
15 **Utrū appellare liceat.** R. q. sic qn fit ex cōfidentia iuste cāe. v. l. ad declinandū indebitū grauiamē iudicis. q. hoc fit aucte iuris. et qd fit iuris autoritate nō bz calumniā. Et q. liceat appellare ex causis exp. s. i. s. habet in. ca. p. a. s. t. o. r. a. l. i. s. de ap. Si vero appellet q. s. cā afferēde more: et aīo aggrauādi aduersariū: sic nō p. t. f. i. e. r. i. s. i. n. e. p. e. t. o. m. o. r. t. a. l. i. s. i. f. e. s. t. i. n. n. o. t. a. b. i. l. e. d. e. t. r. i. m. e. t. u. m. p. r. i. m. o. et teneat ei ad restitutionē. ij. q. vi. c. quicūq. L. o. c. o. r. L. b. o. f. a. s. e. q. l. x. i. j.

16 **Nota q. timens iniuriā inferri sibi ab aliq. iudice. et accipiens iter eūdi ad p. n. c. i. p. e. p. c. i. p. i. a. t. illi ne sit i. i. n. i. u. r. i. ā. i. n. f. e. r. a. t. q. b. v. i. d. e. t. p. o. s. i. t. sub p. t. e. c. t. o. e. p. n. c. i. p. i. s. v. t. s. i. c. i. s. t. u. d. p. r. e. c. e. p. t. u. cū arreptōe i. i. n. e. r. i. s. h. a. b. e. a. t. v. i. u. m. c. u. i. u. s. d. ā. a. p. p. e. l. l. a. t. o. r. i. s. e. x. i. u. d. i. c. i. a. l. i. s. F. a. c. i. t. q. d. n. o. B. a. r. i. n. l. d. e. p. u. p. i. l. l. o. f. f. t. e. n. o. o. p. e. n. u. n. et J. n. n. o. et J. o. a. n. i. n. c. v. t. d. e. b. i. t. u. s. t. e. a. p. q. a. r. r. e. p. t. i. o. i. t. i. n. e. r. i. s. a. d. s. u. p. i. o. r. e. cō s. i. t. u. i. t. cū sub ei. p. t. e. c. t. o. e. et sic punit inferens tali iniuriā dū ius p. t. e. n. i. t. et eū sub cuius p. t. e. c. t. o. e. s. e. p. o. s. u. i. t. v. t. n. o. P. a. i. n. c. i. c. a. u. s. i. s. d. e. l. e. c.**

Apostasia s. m. Alle. fa. se. trac. de apo. Italia est t. m. e. r. a. r. i. u. s. a. s. t. a. t. u. f. i. d. e. i. o. b. e. d. i. e. n. t. i. e. e. c. c. l. e. s. i. a. s. t. i. c. e. v. e. l. r. e. l. i. g. i. o. n. i. s. r. e. c. e. s. s. u. s. Et sic collige triplicē apostasiā. v. t. e. t. i. ā. n. o. g. l. o. i. c. i. d. e. a. p. o. J. n. p. r. i. m. a. f. u. i. t. J. u. l. i. a. n. u. s. a. p. o. s. t. a. t. a. v. t. i. n. c. i. u. l. i. a. n. q. i. q. i. j. et quicūq. r. e. c. e. d. i. t. a. f. i. d. e. i. j. q. v. i. j. nō p. t. r. i. s. i. f. i. m. B. o. i. n. d. c. i. s. u. n. t. v. e. r. e. h. e. r. e. t. i. c. i. et i. n. i. p. i. s. h. n. t. l. o. c. i. o. i. ā. i. u. r. a. t. e. h. e. r. e. t. i. c. i. s. e. x. q. p. t. z. q. i. p. o. f. a. c. t. o. s. u. n. t. e. x. cōi. c. a. t. i. c. e. x. cōi. c. a. m. u. s. d. e. h. e. r. e. e. l. i. j. q. i. j. i. t. a. t. e. n. e. t. J. n. n. i. n. d. c. i. n. e. c. t. e. s. t. a. m. e. n. t. u. f. a. c. e. r. e. p. n. t. v. t. l. t. e. s. t. a. m. e. n. t. u. s. f. i. i. J. n. s. e. c. d. a. s. u. n. t. o. ē. s. x. p. i. a. n. i. q. n. o. l. i. t. o. b. e. d. i. r. e. s. u. i. s. p. l. a. t. i. s. e. c. c. l. e. s. i. a. s. t. i. c. i. s. v. i. j. q. i. s. c. i. e. n. d. u. m. S. a. d. u. e. r. t. e. q. a. u. t. i. s. t. e. i. n. o. b. e. d. i. e. n. s. i. d. e. o. nō o. b. e. d. i. t. p. a. p. e. s. e. u. c. a. n. o. n. i. b. q. z. n. o. n. c. r. e. d. i. t. q. h. a. b. e. ā. t. p. r. ā. t. e. p. d. e. n. d. i. c. a. n. o. n. e. s. et i. s. t. e. d. e. p. u. n. i. t. v. t. h. e. r. e. t. i. c. i. x. i. j. d. i. v. u. l. l. i. f. a. s. ē. i. b. i. d. i. c. i. t. L. u. e. s. t. e. x. cōi. c. a. t. u. s. r. h. e. r. e. t. i. c. u. s. r. s. c. i. s. m. a. t. i. c. u. s. c. l. i. c. e. t. d. e. e. l. e. c. c. e. x. cōi. c. a. m. u. s. d. e. h. e. r. e. c. i. d. e. s. c. i. s. et P. a. i. n. d. e. i. d. e. t. a. et q. u. a. d. i. c. i. t. q. e. s. t. i. n. f. a. m. i. s. et n. o. g. l. o. v. i. q. i. i. n. f. a. m. e. s. r. g. l. o. i. n. d. c. g. e. n. e. r. a.

li. de elec. li. vi. et ibi Semi. Aut ideo nō o. b. e. d. i. t. nō q. z. nō c. r. e. d. a. t. eū h. a. b. e. r. e. p. o. t. e. s. t. a. t. e. s. e. d. q. z. cōtēn. i. t. et t. a. l. i. s. g. r. a. u. i. t. e. r. d. e. p. u. n. i. r. i. d. c. n. u. l. l. i. f. a. s. e. s. t. Si v. e. r. o. nō v. u. l. t. o. b. e. d. i. r. e. e. x. q. u. a. d. ā. c. o. n. c. u. p. i. s. c. e. n. t. i. ā. q. i. p. m. t. e. n. e. t. t. u. n. c. m. i. t. i. u. s. p. u. n. i. t. d. e. q. u. o. v. i. d. e. j. i. n. o. b. e. d. i. e. n. t. i. ā. i. n. p. r. i. n. J. n. i. j. s. u. n. t. l. a. r. g. e. o. m. n. e. s. q. u. i. p. e. r. d. i. t. d. e. i. p. p. e. c. c. a. t. u. m. m. o. r. t. a. l. e. i. u. r. t. a. i. l. l. u. d. x. x. v. i. d. i. c. f. i. Et E. z. c. Ecce ego m. i. t. t. o. t. e. a. d. g. e. n. t. e. s. a. p. o. s. t. a. t. r. i. c. e. s. r. e. P. r. o. p. r. i. a. v. e. r. o. i. n. i. s. t. a. t. e. r. c. i. a. p. t. e. s. u. n. t. a. p. o. s. t. a. t. e. i. l. l. i. q. r. e. c. e. d. i. t. a. b. o. r. d. i. n. e. s. u. o. s. i. n. e. s. u. p. t. e. r. e. l. i. g. i. o. n. i. s. v. t. i. d. c. i. r. l. d. i. c. v. l. t. d. e. q. b. l. o. q. t. E. l. u. x. l. v. j. d. i. c. q. u. ā. t. u. m. l. i. b. e. t. d. i. c. e. s. n. u. n. q. p. e. i. o. r. e. s. q. u. i. i. n. m. o. n. a. s. t. e. r. i. s. d. e. f. e. c. e. r. u. n. t. P. r. o. c. u. i. u. s. d. e. c. l. a. r. a. t. o. n. e. q. u. e. r. e. n. d. a. s. u. n. t. a. l. i. q. u. a. d. u. b. i. a.

Utrū clericus in sacris qui dimittit solum habitū sit apostata. R. P. a. i. n. c. t. u. e. d. a. p. o. q. s. i. c. a. r. c. i. d. e. v. o. t. o. l. i. v. i. S. e. c. u. s. s. i. e. s. s. e. t. i. n. m. i. n. o. r. i. b. u. s. f. i. n. J. n. n. o. i. n. d. c. t. u. e. l. i. z. a. l. i. e. p. t. r. a. r. i. u. t. e. n. e. a. n. t. f. q. s. i. n. t. a. p. o. s. t. a. t. e. t. a. l. e. s. e. x. i. s. t. e. n. t. e. s. i. n. m. i. n. o. r. i. b. S. e. d. m. i. b. i. p. l. a. c. e. t. o. p. i. J. n. n. o. q. nō p. r. a. t. i. o. n. e. m. q. u. a. m. f. a. c. i. t. P. a. u. i. n. d. c. t. u. e. q. u. i. a. i. n. c. v. l. t. i. d. e. v. i. t. a. e. t. h. o. n. e. c. l. e. nō p. u. n. i. t. u. r. s. o. l. u. z. e. x. d. e. s. e. r. t. i. o. n. e. h. a. b. i. t. u. s. n. i. s. i. d. i. m. i. t. t. a. t. e. t. t. o. n. s. u. r. a. m. e. t. p. e. r. o. m. n. i. a. i. n. c. e. d. a. n. t. v. t. l. a. i. c. i. Et h. o. c. v. e. r. u. m. n. i. s. i. t. a. l. e. s. e. x. i. s. t. e. n. t. e. s. i. n. m. i. n. o. r. i. b. u. s. h. a. b. e. a. n. t. b. e. n. e. f. i. c. i. u. m. q. u. i. a. s. i. t. e. n. e. n. t. b. e. n. e. f. i. c. i. u. m. e. t. d. i. m. i. t. t. u. n. t. h. a. b. i. t. u. m. s. u. n. t. a. p. o. s. t. a. t. e. d. c. f. i. l. d. i. et q. u. o. d. i. b. i. n. o. t. a. t. u. r.

Utrū peccet clerici apostatates. R. E. l. l. e. r. v. b. i. s. q. s. i. c. i. n. p. m. a. v. i. c. e. q. z. f. a. c. i. u. n. t. i. l. l. u. d. q. d. d. i. x. e. r. u. n. t. D. n. s. p. a. r. s. h. e. r. e. d. i. t. a. t. i. s. m. e. e. r. e. n. o. n. t. i. p. o. s. t. e. a. s. i. s. u. n. t. i. n. m. i. n. o. r. i. b. u. s. t. m. i. n. e. c. c. r. e. d. o. e. t. i. ā. q. t. a. l. e. s. p. e. c. c. e. n. t. m. o. r. t. a. l. i. t. e. r. a. p. o. s. t. a. t. a. d. o. p. c. v. l. t. i. d. e. v. i. e. t. h. o. n. e. c. l. e. e. t. p. c. J. o. a. n. n. e. s. d. e. c. l. e. cō. i. n. e. t. q. u. o. d. n. o. g. l. o. i. n. d. c. t. u. e. n. i. s. i. r. e. t. i. n. e. r. e. t. b. e. n. e. f. i. c. i. u. m. s. i. q. u. o. d. h. a. b. e. b. a. n. t. q. u. i. a. n. u. l. l. u. m. v. o. t. u. m. n. e. c. cō. t. r. a. a. l. i. q. u. o. d. p. r. e. c. e. p. t. u. f. a. c. i. u. n. t. Et p. t. e. r. e. a. d. i. c. i. t. E. l. l. e. r. v. b. i. s. q. nō e. f. f. i. c. i. u. n. t. u. r. i. n. f. a. m. e. s. s. i. s. o. l. u. m. e. r. a. n. t. i. n. m. i. n. o. r. i. b. u. s. s. e. d. a. l. i. e. a. p. o. s. t. a. t. e. s. i. c. i. j. q. i. j. s. i. q. u. i. s. r. s. u. o. q. i. j. s. i. a. u. t. e. m. I. R. i. t. a. m. e. n. i. n. i. j. d. i. s. t. x. x. i. j. t. e. n. e. t. q. e. t. i. a. m. h. a. b. e. n. s. p. r. i. m. ā. t. o. n. s. u. r. ā. nō p. o. t. e. s. t. e. a. m. d. e. s. e. r. e. r. e. s. i. n. e. p. e. c. c. a. t. o. m. o. r. t. a. l. i. Q. u. o. d. l. i. m. i. t. a. t. x. x. n. a. s. o. n. v. e. r. u. z. n. i. s. i. c. ā. rō. n. a. l. i. s. eū m. o. u. e. a. t. a. d. d. i. m. i. t. t. e. n. d. u. s. s. e. d. q. n. s. o. l. u. e. x. s. o. l. a. l. i. b. i. d. i. n. e. l. a. i. c. ā. d. i. d. e. s. e. r. i. t. t. u. c. p. e. c. c. a. t. m. o. r. t. a. l. i. t. S. q. nō p. e. c. c. e. t. m. o. r. t. a. l. i. t. e. r. v. i. d. e. t. v. e. r. i. p. i. u. r. a. p. a. l. l. e. A. l. i. j. a. ū. t. q. u. i. s. u. n. t. i. n. s. a. c. r. i. s. s. p. s. u. n. t. i. n. p. e. c. c. a. t. o. m. o. r. t. a. l. i. et s. u. n. t. c. o. h. e. r. e. n. d. i. v. t. r. e. d. e. ā. t. a. d. a. s. s. u. m. e. n. d. u. h. a. b. i. t. u. m. e. t. t. o. n. s. u. r. ā. v. t. i. n. d. c. t. u. e. Q. u. o. a. ū. t. s. i. v. x. o. r. e. a. c. c. e. p. i. t. d. i. s. p. e. n. s. a. t. u. r. eū e. o. v. i. d. e. j. b. i. g. a. m. i. a. f. v. i. j. e. t. i. x.

Utrū si in minoribus ordinib. existentes 3

possint renūciare clericatui. **R.** **Pa.** i. d. c. tue. qd nō verbo. vt in. c. si diligenti. de fo. cōpe. sed facto sic. exercendū actū oīno p̄rariū clerica- tui. vt no. in. c. i. de apost. vel qñ monitus nō vult respicere. Et idē in alijs casibus a iure ex- prelis. De quo dic vt. j. Excoīcatio. v. casu. i. §. xxiij. cum se.

4 **V**trū religiosus recedēs incōsulto prelato suo et nō subijciēs se alteri obedientie sit apo- stata. **R.** **fm** **In.** in. c. si. de renun. et in. c. intelleximus. de era. et quali. qd sic. q̄tumcūq; retineat habitū et consurā. qz oportet ingredi atur monasterium si vult euitare apostatā. de quo notatur in. c. ex parte. de tempo. or. et in. c. **Johannes.** de regula.

5 **V**trū religiosus intrās monasteriū magis latū sit apostata. **R.** **glo.** in. c. si. de apost. et in. c. ex pte. de tem. or. qd nō p̄rie. aut large sit a- postata. vide. j. religio. §. xxiij.

6 **V**trū recipiēs ordinē sacriū in apostasia p̄ prie habeat ipsius ordinis executionē sine di- ipensatione. **R.** **Pa.** in. c. si. de apo. qd nō erat religiosus apostata q̄tumcūq; peniteat. et so- lus papa dispensat cum eo. Secus si minore tū suscepisset: qz ep̄s posset disp̄sare. Hoc in- telligo si nō sit religiosus exemptus. qz super exemptū nullā habet ep̄scopus auctoritatem. vt ptz. j. exēptus. §. vi. Fallit hoc si in tali apo- stasia dimisisset habitū: et sic suscepisset post- modū ordines. quia cum esset excoīnicatus c. vt periculosa. ne de. vel mo. li. vi. solus papa poterit dispensare vel melius. dicq; habebit locū quod dicit in. c. cum illorum. in ii. de sen. ex. De quo vide. s. **Abbas.** §. xxiij.

7 **D**e clericis vel monachis cōtrahentib⁹ ma- trimoniū. vide. j. **Bigamia.** p̄ totū.

8 **V**trū religiosus apostata sit requirendus vide. s. **Abbas.** §. xviij. et de eius bonis. vide j. monasteriū. §. vi.

9 **V**trū christianus qui ppter timorē mortis facit aliquē actum infidelitatis exterius. pu- ta reuerentiā idolo. licet interius teneat fidē peccet mortaliter. **R.** qd sic. licet p̄rie non sit apostata nec excoīcat⁹. facit p̄ hoc. c. sicut san- ctus. xxxij. q. iij. et qd ibi notat.

10 **V**trū liceat christiano sine apostasia por- tare habitū infidelū. vide. j. **Infidelitas.** §. ix.

Aqua benedicta aliquādo fit ad recō- quationē ecclesie pollute sanguine vlt̄ semine et hec benedict⁹ ab ep̄scopo so- lum cum vino et cinere. vt in. c. aqua. et in. c. p̄ posuisti. de cōse. eccle. vel al. Aliquādo fit ad sp̄gendū homines vel domus et remouendā

sterilitatē terrū humanar. et ad multiplicatōz ceterorū bonor. et ad defensionē boīm aduer- sus insidias aīgversutias diaboli et ad delē- da peccata venialia. et hec benedict⁹ a sacerdo- tibus. vt in. c. aqua. de cōse. di. iij. nec credo qd diaconi possint hanc benedicere. ar. d. c. aqua. et in. c. plectis. §. ad presbyterū. xxi. di. diacc- ni. et mandatur oībus sacerdotibus vt eam fa- ciant. in. d. c. aquam. et cōsuendo interpretat⁹ vt omni die omico benedicat.

Vtrū aqua nō sacrata addita sacrate effi- citur sacra. **R.** **fm** regulā glo. in. c. qd i dubijs de cōse. ec. vel alta. qd sic. qz dicit qd sacriū tan- q̄ digni⁹ trahit ad se nō sacriū. xxi. q. ij. nō est memus. et alijs concor. Qd intellige verū fm **Pa.** in. d. c. qd in dubijs in liquorib⁹. et in his q̄ mixtione confundunt. nec facio casum an sit maior q̄ritas aq nō bndicte q̄ benedicte et rō ne p̄dicta. Fallit hoc in sacramēto sanguinis xp̄i: qz liquor additus nō misceet sanguini. cū sit ibi sanguis in venis. sed solū cōmisceet acci- dentib⁹ illis. et p̄erea nō efficit sanguis xp̄i. vt no. in. c. cū marthe. de ce. mis.

Vtrū aqua benedicta sit causa remissionis peccatorū venialū sicut cetera sacramēta. **R.** **fm** **De.** in. iij. di. ij. qd nō. qz nō est sacramen- tū sed remissio q̄ fit p̄ ip̄am sit p̄ modū meriti nō sacramenti. Alqua enim benedicta datur ad remouendum prohibēs remissionem et de- sponendum ad deuotionem et dolorem pecca- torum.

Arbiter est fm **Inno.** in. c. quinquaginta- lis. de iure iurando ille qui eligi ut in- dex. i. vt p̄cedat seruato in substantialē bus ordine iudicij. ff. de arbi. l. i. et l. qualē. **A**rbirator est fm eundem ibidem qui eligitur ut aliquid existimet: vel quid sibi videatur de ali- qua re dicat sine ordine iudiciario vel ea arbi- tretur. insti. de emp. §. precium. ff. de verbo. ob- liga. l. si quis arbitrati. ff. de le. iij. l. fideicom- missa. §. si fideicommissum. In multis differt arbitrator ab arbitro. de quibus notat doc. et **Pa.** in. d. c. quinquaginta. que omitto.

Vtrum arbiter permittens transire tem- pus teneatur partibus. **R.** qd sic facit tex. in. l. i. §. sciendum. in verbo. diuus. iuncto. §. p̄ce- denti. ff. de ma. conue. facit quod notatur in. l. fi. l. de cōtraben. emp. et in. l. iij. §. tamē. et in. l. si neminē. ff. de arbi. et in. l. ij. p̄ so. glo. insti. d. ob. q̄ ex q̄si delic. na. in p̄n. et in aut. decernim⁹ l. de arbi. et in. l. si quis in cōscribendo. in fi. l. de pac. Quod limto veruz q̄si ex dolo vel lata culpa hoc facit: alis non nisi se obtulisset

- q̄ tūc teneret etiā de leni. **S**ultomagis teneret ad restituendū si iniustā dedit suam ex dolo vel lata culpa et etiā leni q̄n se obtulit.
- 2 **A**rbitrator possit die feriata pcedere i cā et finire. **R.** **P**a. in. c. cōquest. de feriis. q̄ sic. q̄ ē amicalis cōpositor et pacis mediator facit. c. de feriis. in fi. **L**ocoz. **S**pe. et **J**n. i. d. c. quintanallis. **S**z tū peccat. dicit **P**a. vbi. s. si ex suo arbitramēto solū habetur respectus ad cōplementū cōtractus. **S**ecus si p̄incipa liter in tēdere pacē vel aliq̄ p̄ium actū. vt in d. c. **E**t intellige **B**ar. in. l. si de meis. §. si. ff. de arbi. qui dicit q̄ p̄t pcedere etiā die dñica. **E**t sequit̄ **P**a. in. c. cū dilectus. de arbi.
- 3 **A**rbitrator possit ēē arbitratix. **R.** q̄ sic. nō tū arbitrix: q̄ h̄et pcedere iudicialit̄ qd ē officii virile. vt pbat̄ i. c. dilecti. de arbi. et in. l. si. **L**. de arbi. nisi sit scia q̄ ex dignitate h̄et iurisdictionē. vt regina. vide i. d. c. dilecti. in glo.
- 4 **A**rbitrator possit ēē arbitrator. **R.** q̄ sic. q̄ ē officii pietatis reducere discordantes ad p̄cordiā. ar. c. iniustū. ij. q. iij. ff. p socio. l. si societate. in aut. vt iudi. di. §. si nō. lxxvi. di. p uenit. **E**t q̄ possit ēē tenet **P**a. i. de. ij. de re scrip. requirit tū lñiam abbatis. **E**t idem ibi **J**ho. de lig. **E**t rō est. q̄ non h̄z neq̄ velle neq̄ nolle. r̄ij. q. i. nō dicatis. **O**ldra. tū tenuit q̄ etiā sine lñia abbatis. **E**t credo verū si abbas scit et nō cōtradicit: quia videt̄ cōsentire. **E**t sequit̄ **L**ar. in. d. de. ij.
- 5 **A**rbitrator possit ēē arbiter. **R.** q̄ nō nisi de lñia abbatis et utilitate monasterij ar. c. ij. de testa. li. vi. vbi nō p̄t esse testamēti executor sine lñia superioris et utilitate monasterij licet sit actus fauorabilis ergo nec arbitriū in se assumere. d. c. nō dicatis. **P**oc̄z **B**al. in. l. si qui ex cōsensu. **L**. de epi. au.
- 6 **A**rbitrator possit p bono pacis sine pctō d̄iure alteri cape et dare alteri. **R.** **P**a. in. d. c. quintanallis. q̄ sic allegat. sed et si i seruū. §. si q̄s. et. l. si q̄s de meis. §. recepisse. ff. d̄ arbi. et **J**nno. tex. est iuncta glo. i. c. nisi essent de pben. facit. c. his q̄. et ibi **P**a. de ma. et obe. ff. p socio. l. societate. la. ij. §. arbitrorum. **E**t nō solum in casu dubio: sed etiā in casu scito. ex quo facit p bono pacis. **B**al. tenet q̄ nō potest et furtum cōmitti. de vsu. seu. **E**t credo verum dicat quādo facit sine causa. **S**ecus pro bono pacis: q̄ multū lucrā qui a lite recedit. ar. eoz q̄ nor. in fi. l. lucius. ff. ad tre. et nisi nimis enormiter lederet ptem. facit qd nō. idem **P**a. in. c. si. de transac.
- 7 **A**rbitrator p recompensatione alicuius

spiritualis possit indicare dandū tēporale. **R.** **P**a. in. c. si. de re. p̄mu. q̄ nō. q̄ cū arbitriū videat̄ quidā p̄tractū vt in aut. vt disse. iudi. §. i. **N**ū quemadmodū p viā p̄tractus nō p̄t dari aliqd tēpale p sp̄iali sine symonia. **S**ic nec p viā arbitriū vt hic.

Arbitrator in ecclesiasticis possit compromitti in clericū et laicum. **R.** q̄ sic. c. per tuas. de arbi. nō tamē vt in iudiciis: quia laicus est omnino incapax huius iurisdictionis. vt in. c. de cernimus. de iudi. et iurisdictione cōpeteret cui libet insolidū et indiuisibiliter. vt nō. glo. in. c. prudentiam. de offi. dele. et sic mixtura faceret habile. l. pedius. ff. de arbi. et qd nō. in. c. cū super. de offi. dele. qd esse nō p̄t. d. l. pedius. **E**t net tamē glo. in. c. cōtingit. de arbi. q̄ etiā de spiritualibus potest cōpromitti in clericum et laicū autoritate superioris.

Arbitrator de rebus tēpaliis clericis possit cōpromittere in arbitros laicos. **R.** **I**m **J**nno. in c. p̄tingit. d̄ arbi. q̄ sic. **F**acit. c. dilecti. de arbi.

Arbitrator cū quis iuravit stare sentētie arbitratōrum possit sine p̄iurio petere reductiōem ipsius arbitramenti ad arbitrium boni viri quando tale arbitramentū est iniustum. **R.** **P**a. in. d. c. quintanallis. multas opi. recitat. **S**ed in cōscientia colligo ex ei⁹ dictis sic. **A**ut deceptio interuenit ex p̄posito. **E**t tūc respectu cuiuscūq̄ lesionis p̄t peti reductio nō obstante quocūq̄ pacto. **R**atio quia sicut expresse nō p̄t renunciari doli futuro. l. si vnus. §. illud nulla. ff. de pac. **I**ta nec tacite sub generalitate verborū. **E**t hoc cōmuniter sequunt̄ doc. **E**t dicit̄ doli ex p̄posito quādo sciēter per fraudē gratiā seu odiū aggrauat p̄tē alterā. **A**ut deceptio interuenit re ipsa et sine dolo arbitratōris. **E**t tūc si lesio est modica nō p̄t peti reductio. vt in. l. si de meis. §. recepisse. ff. de arbi. etiam si renūciatio nō interuenit: vt p̄zin. c. nisi essent. de pben. **A**ut lesio nō modice. **E**t cōmunis opinio est vt possit reduci. **S**ed hoc credo verū si non interuenit renūciatio. **S**ivero interuenit renūciatio scz vt possit dare vni et leuari alteri: q̄ renūciatio aliqd operat̄. ar. c. si papa. de p̄uik. li. vi. et in. c. in his. de p̄uik. et in. l. si quando **L**. de inoffi. testa. **I**deo tūc poterit ratione maxime et enormis lesionis: et non magne. quia ista maxima lesio in dubio videtur excepta. arg. in. l. omnes. §. luti⁹. ff. de his que in frau. credi. **E**t q̄ possit reduci. facit. l. si quis eum aliter. ff. de verbo. obligatio. quia satis est q̄ non fecit sicut bonus vir facere debuisset. l. si libertus. ff. de oper. liber. et ex quo ma

prima lesio nō fuit expressa nō debz trahi vltra
intentiōz agētis. Ita sentit Bal. i. l. pe. l. de
arbi. et do. Sicut in. d. c. quinquaginta. Et ma-
gna quantitas dicit respectu psonarū vel cau-
le fm Bal. allegat. l. cum filius. s. heres me.
ff. de le. ij. vide bonā glo. in. c. fi. de re iudi. li.
vi. Quid si fuisset dictū vt possit alte et basse
in totū vel in partē de iure vnius dare alteri.
Et sic credo nō possit si dol⁹ nō interuenit: ni-
si additū fuisset illi potestati verbi restrictiōnū
s. alte et basse put sibi videbit vel placebit. qz
hec verba importāt arbitriū boni viri. l. thais
s. forore sua. ff. de fideicomis. lib. l. i. ff. de le. ij.
et. l. quis qz. ff. de leg. iij. in prin. vide. j. indica-
re. s. iij. et. v.

ii **Q**uod debent pnuciare arbitri suam. R.
qz in plurali dicēdo. Nos arbitri pnuciam⁹
rē. Excepto in electōe qz debet fieri in singula-
ri vice oim. de re iudi. c. cum ab vno. li. vi. et p
sentib⁹ oibus arbitris fm Pa. in. c. sane. de ar-
bi. Veruntū dicit Bar. in. l. duo ex trib⁹. ff. de
re iudi. qz si tercius fuit pns in disceptōe sup
meritis cause. et dixit quicqd voluit et monit⁹
ab alijs duobus nō vult esse pns: nec allegat
cāz legitimā absentie. qz tūc pnt duo pcedere
sine ipo tercio. Et quō pnt mutare suāz vel cor-
rigere. vide. j. index. s. xrv.

12 **C**ompromissum ē in duos arbitratores et nō
pcedat: nunqd pnt pelli eligere terciū: aut
index possit ipe eligere. R. recitat Pa. in. d. c.
quingenta. Bal. i. c. de inuesti. in ma. facta di-
cere quosdā sapiētes pfuluisse qz nō. et placet.

13 **A**rbitrio boni viri qm dē debere relin q l sta-
ri intelligit d iudice ordinario loci. no. gl. i. c.
statutū. de resc. li. vi. Et seqt Be. i. d. c. statu-
tū. Spe. i. tr. d. arbi. s. i. s. qz. vbi dicit qz bo-
n⁹ vir cui⁹ arbitrio dē dari iudex loci. s. pri-
mus. s. cū ita. ff. d. ver. ob. cōcor. Lap. abbas.

Archiepiscopus multa pōt de iure.
Sed qz fm Inno. in. c. de of. archi. cō-
stitutiōes et p̄suetudines p̄ diuersa lo-
ca p̄ualet in officijs. de cōsue. cū olim. de ex-
cel. pla. c. ad bec. i. p̄is stabit. Et ideo in officio
suo faciet fm qz p̄suetudo p̄scripta sine ecclesie
habet. Vbi aut nō esset talis cōsuetudo vlti-
tutū haberet loca capitula tot⁹ isti⁹ tituli fm
eundē Inno. Et sic post ep̄m est vicarius in
oibus et habet curam in cle ro tā in vrbeqz in
prochijs habitates Et ip̄os dē de tercio i ter-
ciū annū si ep̄s nō p̄t visitare. vt in. d. c. i. et. d.
c. ad bec. Debet auscultare euāgelij. et episto-
lam. et responsoria. et nullus ea in ecclesia cā-
tet nisi prius ab eo auscultatus et eius iussu.

et ceteros ordinarē: vt in. c. ij. tenet si ali⁹
quid ex sua negligētia vel alteri⁹ fraude depe-
rit de reb⁹ ecclesie: nisi p̄ posse p̄uideat. vt in
c. ij. Debet examinare clericos qz sūt ad sacros
ordines p̄monēdi. c. ad hoc. et. c. vt nostrum.
Ab bates et abbatissas ponit in sede sua. vt i
d. c. vt nostrum. qz omnia capitula sunt in. d. ti.
de offi. archi.

Archiepiscopus respondēdo ep̄o
dicenti. Scis hūc esse dignū. Scio qm huma-
na fragilitas p̄mittit. R. fm In. in. c. unico.
de seru. in ordi. fa. qz si talis ordinand⁹ p̄sen-
tatur a probis p̄t sana conscientia respōdere.
dum nō nō sciat aliqd mali de eo. ar. de p̄sum.
dudū. qz si sciat aliqd mali dē eo qd est secretū.
debet obtinere a p̄lato vt eo absente faciat or-
dinationē. Et si nō p̄t. vel sine scandalo. tunc
etiā pōt sana cōscientia dicere. qz nō dicit nisi
vt minister. nō vt ipe. et ecclesia qz nihil scit de
occultis p̄eū loquit: nec debet omittēdo talia
dicere. indirecte publicare crimē fratris secre-
tū. Si dō essz publicū tale crimē. tūc peccaret
mortalit̄ rē dicēdo. xxi. q. ij. primū si mō cri-
men est peccatū mortale qd scit. sec⁹ si esset ve-
niale. vt. xrv. di. s. criminis.

Archiepiscopus p̄t in tota sua p̄uiri-
tia exercere iurisdictionē tollēdo p̄a-
nam cōsuetudinē et fulminādo suam
excoicationis in seruātes eam fm Inno. et se-
quitur Pa. in. c. ex frequētibus. de insti. et sen-
tit glo. in summa. ix. q. iij.

Ite p̄t in sua diocesi existens rōne notorie
tatis delicti delinquētes suffraganeoz suoz
sua snia afficere Et licz tex. i. c. romana. i. s. no-
toria. de cens. li. vi. loquat dū visitat tū doc.
cōiter extendūt in. d. c. ex frequētib⁹. etiā dum
nō visitat rōne notorietatis delicti.

Archiepiscopus possit absolvere subditos suf-
fraganeoz suoz R. Be. i. c. p̄petuo. d. cens. li.
vi. qz nō p̄t ligare vel soluere nisi dum visitat.
vt tex. hic innuit: nec etiā a minore excoicationē
absolvere. vt i. c. nup. s. in secūdo vero. de sen-
ex. Et hoc vep nisi p̄ appellationē causa ad eū
denoluta sit: vel in casib⁹ sibi specialit̄ a iur-
re p̄missis. de quibus habes in. c. pastoralis.
de offi. or. in glo. et in. c. venerabilibus. de sen-
ex. li. vi. et in. d. c. p̄petuo.

Archiepiscopus possit ante se crucē portare facere. R.
qz transiēs p̄ p̄uiriā suā p̄t: et b̄ndicere p̄po-
et in p̄ficalib⁹ et sine pontificalib⁹ celebra-
ret celebrari facere. tā in locis exemptis qz
nō exemptis. Et etiā ep̄s in sua diocesi potest
similiter hec. Lamen debet fieri sine violen⁹

tia et grauanne exemptorū. de. archiepo. de
puit. Multa alia q̄ ad forū p̄scie p̄tinet tan gē
na statū archieporū. vide. j. Prelatus p̄ totū.
et Episcopus p̄ totū.

Archiep̄s biter ecclesie cathedra
lis debet habere curā quō alij sacerdo
tes diuina officia celebrēt debito mō
et in absentia ep̄i p̄t fontes benedicere alijs sa
cerdotib⁹ penitentiā iniungere. c. ij. de offi. ar
chiep̄sby. Iſti alio noīe dicunt decani.

1 *¶* Vtrū valeat absoluerē oēs de ep̄atu. R. q̄
sic. oēs q̄ ad ip̄m p̄ penitentiā recipienda recur
runt. q̄ est procbialis sacerdos oīm de ep̄atu.
c. officii. eo. ti. in tex. et i glo. et. l. dis. in capite.

2 *¶* Vtrū idē possit archiep̄sbyter ruralis. R.
q̄ nō nisi in q̄tū ep̄s ei dat auctēz. plebīb⁹ enī
solummō p̄est et nihil debet facere sine rela
tione ep̄i. aut p̄tra ei⁹ decreta. c. fi. eo. ti.

Argumentatio a minori ad maius
valet affirmatiue. c. si in laic. xxxviij.
di. Si maiori ad minus valet negatiue.
xxxij. q. v. si paulus. Et de hoc in. c. cū in cūctis
de elec. in glo. cū suis cōcor.

1 *¶* Si toto ad p̄tē valet negatiue. xiiij. q. v. pe

1 *¶* Si p̄te ad totū valet affirmatiue. vale est.

2 *¶* ne. xxxij. q. iij. meretrices.

¶ Ab etimologia noīs. xvi. q. i. placuit. cl. j.

3 *¶* et. ij. sed nō valet nisi negatiue et i noīe appella
tino: q̄ p̄pria noīa imponūt ad placitū. vt no.
Bar. in p̄hemio infortiati sup rubrica. Limi
to etiā fm Pa. in. c. i. de iudi. verū q̄ nōmē su
mūt ex essentiali natura sua: vt mutū testamē
tū. q̄ b̄ vez est. Testamentū est mētis testatio
l. i. ff. de testa. vbi ḡ nō est testatio mētis: nec te
stamentū. Si b̄ mutū est qd̄ d̄ meo fit tuū. l. ij.
ff. si cer. pe. vbi ergo d̄ meo nō fit tuū nō est mu
tū. Secus q̄n imponit nomē ex eo qd̄ deberet
in esse innotato. Vñ impator dicit Augustus.
q̄ augere debet republicā. si nō auget: tñ im
perator ē. vt no. in p̄hemio. ff. veteris. Papa
pontifex t̄ i c̄: q̄ dz esse pons p̄ exemplaritatē
vire. Sed si nō facit: tñ pontifex est: vt in. c. i. de
consti. li. vi. Sic igit̄ intellige insti. de tutel. in
prin. ff. de ver. sig. l. bonor. et. l. malū. L. de de
fen. ci. l. defensores. insti. de dona. §. est aliud
L. de ferijs. l. a nullo. L. de offi. p̄e. vr. l. i. vbi
tex. Sciatis p̄fecto ex ip̄o noīe quid p̄fecto de
beat annone. Ex quibus p̄tz q̄ argumentū po
test sumi ab interpretatōe nominis. Et sic li
mita fm Bal. de vassallo milite qui arma bel
lica deposuit illud puerbium. Si noīe p̄rine
ris nec rem habere mereris: esse verū. si nomē
significat substantiā vel qualitātē necessariā

in esse alicui subiecto. vt. ff. d̄ fidei cōmiss. liber.
l. lucius. et. ff. de pac. l. tale pactū. §. si. Secus
si significat solā implicē demonstratōz. vt. ff.
de re. du. l. si cognat. Et ex p̄tz esse vtz q̄ ico
lares scolares intrātes nō attendentes nec studē
tes nō gaudēt p̄uilegio scolariū. vt tenet Jo.
de li. in p̄hemio de. adducit no. p̄ glo. i. l. vna.
L. de stu. li. vr. ro. et videt̄ tex. in. l. i. q̄s. L. de
dome. p̄te. Et idē si inhoneste viuūt. Similit̄
est verū q̄ illi qui sunt de collegio alicuius ar
tis sed artem illā nō exercent nō gaudēt p̄uile
gio illius artis. vt no. Bar. in. l. temp. ff. de in
immu. p̄ illi tex. in. §. negociatores. xvi. q. i. ge
neraliter. Et hec faciūt iā p̄tra scolares rarti
fices q̄ p̄ eoz rectores q̄ grauant litigātes cū
eis rōne p̄uilegioz. Et ideo si hoc est manife
stum credo q̄ teneant ad restitutionē rectores
oīm in quib⁹ plus sunt grauari. Et si sc̄ scola
res si tales sūt q̄ nō gaudeāt: q̄uis nō sit ma
nifestū. In noīe aut̄ p̄prio sepe fit. ar. licet nō
validū: et ideo hoīes querūt bona noīa. Et di
cebat vroz Jo. an. q̄ si venderent deberēt emi
p̄ magno bono. p̄terea Jo. an. extollit nomē
p̄p̄iū in p̄hemio de. Si b̄ Accursius in. l. fa
cta. §. si in dāda. ff. ad trebel. interpretādo no
mē suū. Et hoc enenit q̄ ex horrido noīe sepe
suspiciant hoīs simistrū: putantes a prauo enē
tu impositum. pro hoc vide tex. cum glo. in. d.
§. si in danda.

¶ Ab auctē. xxxij. q. i. dixit.

¶ Ab oppositis vt p̄ijs. viij. q. i. sciendū.

¶ Si simili. ij. q. vi. q̄ le scit. ij. q. i. multi. in fi.

¶ Ab exemplis gentiliū. de ver. sig. forus. de
cōse. di. i. c. i. vide Bal. in. l. cōuenticulā. L. de
epi. et de. quō multis alijs modis valet: sed or
mitto p̄pter breuitatem.

Arra nō precia: sed pignora dicunt̄.

Arrarum donatio est argumentum
emptonis vel venditionis: aut alteri
us cōtractus qui tamē cōtractus valeret sine
eis. l. quod sepe. in prin. ff. d̄ p̄traben. emp. Et
potest quis ab emptōe et venditione t̄cedere
repost ip̄az dationem nisi sint date nomine ar
re et pro parte solutōis: quia cum par p̄cij
sit soluta res non est integra. L. quando li. ab
emp. di. l. vnica. Veruntamē ille per quē stat
ne cōtractus perficiatur. quando solum sunt
date pro arris. ip̄as perdit qui dedit. et qui re
cepit restituet in duplum. insti. de emp. et ven.
§. in his. Et idem dic de pignore: dum mō non
lit datū estimatū nomine patris solutōis. L.
de re. vendi. l. p̄cij.

¶ Vtrum possint interuenire in matrimonio 2

et quomodo faciunt matrimonium. vide. j. Spon
salia. §. xij. cum se.

Arrogantia est quedā filia superbie
qua q̄s multū se existimās. ceteros q̄s
se videt despiciat: et quibus nō cōsu
lendo loqui: sed vix dominando dignatur. c. i.
xlvij. dist.

Arrogantes dicunt qui garrulitatē autori
tatē putantes hūilitē nesciūt inferre qd̄ docēt. di.
xvi. §. i. c. i. et di. xlv. c. hic et enī. circa me.

Arrogantia rusticorū nihil ipudenti. d. §. i.

Vtrū sit mortale peccatū. **R.** q̄ sic. qñ ex tali
supbia vel p̄tentōe fit que sit mortalis. **E**t p̄
p̄terea vide. j. Supbia et cōtemptio. alio cōmu
niter peccatū veniale erit.

Arrogatio vide sup̄ Adoptio.

Ars balistariorū vtrū liceat. **R.** q̄ non.
imo p̄hibetur sub pena excommunicā
tionis inter xp̄ianos: vt in. c. unico. de sagitta
rijs. Qd̄ est verū fm̄ glo. ibidē et doc. in bello
iniusto. secus in iusto: q̄ data iusticia licitū est
quibuscūq̄ armis vti et pugnare: imo aduersa
rū decipere per seductionē. parādo insidias.
vt in. c. dñs. xxiij. q. ij.

Vtrū artifices q̄ inter se cōueniunt q̄ alios
nō instruant: q̄ nō vendāt nisi certo mō: et
hūi peccet. **R.** fm̄. **I**nno. in. c. significare. de
ap. q̄ sic. si fraudulenter faciūt. Secus si ex pri
uilegio vel cōsuetudine. et. **L.** de mon. l. vñā.
intelligit qñ fraudulenter faciūt vel dicit q̄ lo
cum habet de personis et rebus: nō de loco vñ
mō. **V**el dic q̄ si faciūt ex aliqua causa legiti
ma q̄ licet. Secus si ex auaritia: vel in damnum
reipublice. **E**t sic intellige. d. l. vñcā.

Vtrū artifices faciētes que p̄ se vel alio ad
mixto nō p̄nt esse vtilia. de quib⁹ dicit. l. quod
sepe. §. veneni mali. ff. de p̄trahē. emp. q̄ fla gi
tiose rei: nec emptio: nec mandatū. nec societatis
valere p̄ peccent mortaliter. **R.** q̄ sic. imo o
mnia mala eis imputabūt ex ip̄is veniētia. c.
fi. de iniur. et dā. dā. **E**t hoc videt tenere **I**n.
in. c. ne cle. vel mo. qui dicit q̄ in his nullo mō
licet negociari. **S**ed si posset esse vtile cū ali
quo admixto: vt puta p̄ feris occidendis. vñ si
sint forte gladij vel colores: q̄ p̄nt esse vtilia
ad aliqua. si ad defensionē: vel ad colorandū
hominē vel mulierē in casu licito: et p̄ bona cā
licita est in his negociatio fm̄ eundē **I**nno.
vbi. s. **E**t hoc credo verū quādo existimat vel
potest existimare p̄babiliter q̄ talis emēs vel
cui talia dat: vel facit vel it eis vti ad bonum.
Ars tale erit peccatū talia facere vel vendere
aut donare quale peccatū est tali re vti. **E**t ex

hoc p̄t quid dicendū artificibus qui faciunt
taxillos. cartas. pompas. curiositates. et hūi
que vt frequētius sunt mortale peccatū illis q̄
ip̄is vtrū: quia nō possunt absolui nisi a tali
arte abstineant.

Ars sine exercitiū corporale extrinsecū v
trum sit licitū. **R.** q̄ sic. si hec cōcurrant. **V**ri
mū recta intētio: nam cuius finis bonus est. i.
intētio. ip̄m q̄q̄ bonū est in his q̄ de se nō sunt
mala. **F**inis ergo vltimus q̄ debet haberi. est
de. i. **L**ozit. x. **O**ia q̄cūq̄ facitis: aut in verbo
aut i ope. **F**inis p̄pinquus d̄z eē aliqd̄ rōna
le: vt subuentio. p̄mi: vel sue necessitatis. ad
Aph. iij. **O**peret̄ manibus suis vt habeat vñ
tribuat necessitatē patiēti. **Q**ui ergo laborat
laboret vt corp⁹ exerceat ne ocio torpescat: vel
vt lucrū acquirat quo s̄z suos gubernare pot
sit: vel vt alijs subueniat vñ viuere possint vñ
tuose. et sic ad gloriā pueniāt. **S**i autē alia in
tētioe q̄s facit artē aliquam tale est peccatū
qualis est intentio praua quā habet. **S**ecun
dum qd̄ opus ip̄m nō sit p̄hibitus a deo vel ab
ecclesia vel a legib⁹: sicut est ars vsure et oia q̄
nō sunt nisi ad peccatum: vel malum p̄mi
rum. **T**ertium q̄ fiat modo debito et cum de
bitis circumstantijs. i. tempore debito: nō fer
stiuo. de quo dic vt. j. **F**erie. per totū. **I**te sine
fraude vel dolo p̄iurjs. mēdacijs. et hūi. q̄
tale peccatū erit ars. quāle mala circumstātia
cum qua fit. **Q**uartum q̄ fiat ab eo q̄ nō est p̄
hibitus. **N**ā quedā sunt q̄ clericis p̄hibent̄.
vt. j. **C**lericus. ix. p̄ totū.

Ascisimus fm̄ **A**rchidia. in. c. p̄ hu
mani. d̄ homi. li. vi. dicit a scindō scin
dis. q̄ scindūt animā a corpore. **I**sti
p̄prie sunt qui nō subsumt dominio alicuius: s̄
p̄ pecuniā occidūt homines ad alicuius instā
tiam fm̄ predictū **A**rchid. **A**lij volūt q̄ sint q̄
dam infideles qui faciliter querūt interficere
hōes: nō curātes si ip̄i interficiātur. et q̄ sint
sub dñio alicuius vel nō refert fm̄ **I**so. an. de
vno. et sequit̄ **B**e. in. d. c. p̄ humani.

Que pena pcurantiū mortē alicuius p̄ta
les. **R.** quicūq̄ princeps et q̄tūmēq̄ magn⁹
platus seu quis alia p̄sona ecclesiastica vel se
cularis quempiā ch̄istianorū p̄ predictos oc
cidi fecerit vel mandauerit: q̄uis mors nō sit
secuta aut eos receptauerit vel occultauerit:
aut defensauerit. excommunicatōnis et depōsi
tionis a dignitate. honore. ordie. officio. et bñ
ficio incurrit l̄nas ip̄o facto. **E**t etiā cū suis
bonis mūdānis oibus diffidat a toto xp̄iano
populo p̄petuo. **N**ec requirit̄ alia sn̄a post q̄

probabilibus cōstitēnt argumētis istud sce-
lus cōmisse, hec in. d. c. p. humani.

¶ Item tales diffidati possunt interfici ipune.
R. Aug. de pulio cōsi. xiiij. et sequit Be. in. d.
c. p. humant. q sic nedū p indice. sed et p quē
cūqz puatū. qz idē est bānire ⁊ diffidare qd sta
tuere ⁊ p̄cipere vt impune possit occidi. vt no.
L. de accu. l. reos. Quod in p̄scia liceret qñ fi
eretur elo iusticie. als nō.

3 *¶* Trū cleric⁹ taliter diffidat⁹ sit spoliatus
oī pñlegio clericali. *R.* Be. i. d. c. p. hūani. q.
sic. et sine alia de gradatōe p̄t occidi vel verbe
rari sine excōicatōe vel alia pena.

¶ Item bona predictorum sunt capientium. R. quod si sunt bona mundana. Adverte tamen hic in Archib. ibidem quod requiritur primum sententia iudicis declaratur ipsam assassinum vel fauctorem talium antequam liceat per tales procedere in personis vel bonis. Et ad tex. d. c. p. hñani. respondet non requiri aliam sententiam. scilicet quod det licentiam occidi et homicidii. quia sufficit sit declaratus assassinus vel fauctor. Quid non. quia facit ad multa.

Astrologia nihil pferat salutē s; po-
tius mittit in errozē. et ideo a q̄libet
fidei est postponēda. xxxvii. di. sed cō-
tra. xxi. q. i. illud. circa fi. et. c. sed et illud.

Astutia proprie fm. l. bo. fa. se. q. lv. ē cū
qz ad psequendū aliquē finē bonū vř
malū vřt nō veris medijs. sed simula
tis et apparentib⁹ qđ quidē est ptra rationē et
cōtra prudentiā. ⁊ peccatū. Aliqñ tñ dicit p
dencia ppe similitudinē: s; improprie. vt Pro
uer. i. vt dē puulis astutia.

Astutia large est quedā apparēs fictio seu simulatio. Et p̄ dupliciter fieri. Primo ad bonum alteri⁹ ⁊ ad nulli⁹ malū iniuste. et sic nō ē peccatū vt ptz. xxiij. q. ij. in. c. vtile. vbi ponitur quōd xps et dauid et aliq̄ vsi sint simulatiōne et lance et glo. dicit ibidē qz dolus cōtra hostē bon⁹ est. xxiij. q. ij. dñs. et. xliij. di. in mandat. ff. de cap. et possit. re. l. nihil interest. xiiij. q. v. dixit. Qd verū credo. dum mō mendaciū non dicat. et hostis sit nobis cōtra iusticiā hostis. Secundo mō astutia seu simulatio fit ad fallē dum. primū. Et sic semp est peccatū. xxiij. di. qd interrogasti. xij. q. i. certe. Et aliqñ est veniale pccm aliqñ mortale fin vncumētū qd ifert primo vñ intēdit inferre ex ea. vt puta de re notabili. sic ē mortale. ar. c. primū. xxiij. q. ij. Et b̄ etiā si fieret p̄p̄ bonū alteri⁹. qz nulli faciēda est iūria p̄ alteri⁹ bono. d. c. primū. Et de hac habes. j. prudētia. §. iij.

Varitia fm Iuliu est inordinatus amor habēdi. Et dicit inordinat⁹ dñ

q̄s supra modū mensure q̄rit vel retinet diu-
tias. **N**ā bona exteriora hominis p̄sistere de-
bent in quadā mēsurā. s. vt querat h̄c diuiti-
as p̄t sūt necessarie ad vitā vel suā p̄dutionē
Et sic auaritia semp̄ est peccatus s̄m l̄bo. ca-
se. q. cxiij. **P**ro cui⁹ declaratiōe est notandū
vt elicio ex dictis Alex. et l̄bo. vbi. s. q̄ auari-
tia p̄sistit in trib⁹. s. appeterēdo in acquirēdo et
in retinēdo inordinate res temporales.

Ad triū autē sit peccatū mortale auaritia q̄ cō
sistit in appetēdo. **Ite.** q̄ sic. trib⁹ modis. Pri-
mo appetēdo aliena illicite volūtate delibera-
ta. ita q̄ pcederet in op⁹ si esset facultas. **E-**
isto mō est mortale peccatū. qz ptra illud pce-
pctū. Exo. xx. Nō cupiscēs rē prīmī tui. Pos-
set tñ esse veniale peccatū ppter modicitates
rei appetite. sicut dicit de furto. j. furtū. g. xxiij.
Secundo est mortale peccatū cū appetit delibe-
rare illicita q̄ sine peccato mortali teneri non
pnt. puta beneficiū ecclesiasticū cū sit indign⁹
Tercio posset esse mortale peccatū qnā appetit
supflua appetitu suffocante totaliter mentē a
debita cura sui et necessaria cōsideratione di-
uinorum. vt patet in. c. idolatriā. xxviij. q. i. et
facit. c. cū oīs auaritia. i. q. i. Supfluo igit a-
mōre desiderare diuitias. dum mō sit infra de
um. vtputa qz nec illicito mō nec illicita vel-
let: nec ppter hoc dimittit necessaria ad salutē
cōiter est peccatū veniale

Atru avaritia in acquirendo sit mortalis. **R.** q. sic duobus modis. Primo si acqrit p illi citu p tractu divina vel humana lege prohibitu puta p usuram, rapinam, falsum contractu, et huiusmodi. Secundo si acquirit per opera q sunt peccata mortalia quibus etiam nihil acqreret ut adulteri et similia. Si vero talia opera quibus illicita, non esset peccatum mortale, tunc avaritia non esset mortalis, ut puta cum aliquis componit verba iocosa ad lucrum, salva tamen honestate sed etiam veniale peccatum sicut il lud p quod querit.

Autem de avaritia in retinendo sit mortale peccatum
 ¶ **Q**uod sic tripliciter. Primo cum retinet sciens
 ea que restitui debet et perit. c. sepe contingit. de res-
 tit. spo. et toties quoties potest restituere et di-
 sponit non restituere. ar. d. c. sepe. Secundo cum
 retinet ea que sunt ultra suam necessitatem et sue fa-
 milie videlicet aliquem in extrema necessitate. quia te-
 net ei de tali superfluo subuenire de precepto. ut di-
 citur in I. i. iij. di. xv. De quo vide. j. elemosyna. §.
 i. Tercio cum retinet superflua ratione peccati sui sta-
 tus. quia de ipsis tenet facere elemosynas. etiam non
 existens in extrema necessitate secundum I. i. vbi. s.

Et hoc intelligo cū retinet amore inordinato. Sec^o si teneret vt loco et tpe dispēsaret: qz nō tenet simul talia supflua dare. In alijs autē casib⁹ cōmuniter est veniale.

4 **Q**uesit⁹ ei⁹ filie. **R.** q. multe. **I**pa est q⁹ fecit meū et cū p⁹ ius naturale qd oīa cōia fecerāt. vij. di. s. differt. xlvij. di. sicut. xij. q. i. dilectissimis. et. c. duo. **I**pa in terrenis facit fortēs. in celestib⁹ debiles. xlvij. di. oēs hui⁹ secūli. **I**pa excecat rōes et grati⁹ facit videre auz q⁹ solē. d. c. sicut. et. xxxvij. di. nōne. **I**pa facit idolatrare et fornicari. xxvij. q. i. idolatriā. et. i. q. i. cū oīs auaritia. **I**te facit adulari regib⁹ vt captēt alienas hereditates. d. c. nōne. **I**pa furtū. rapinā. vsurā. fraudē. falsitatē. iniusticiā. symoniā: acceptōz psonarū. pditiōē. turpelutū. imisericordiā et inquietudinē parit. de qbus vide in titulis suis. Et breuē ipa est oīm maloz radix. xlvij. di. bonozum auctori. et. xlvij. di. bis ergo. **I**pa maiorē reuerentiā exhibet auro q⁹ deo. xlvij. di. sicut. ipa excecat mentem. de pben. quorundā. li. vi. et in. c. v. de elec. li. vi. dicit auaritiē cecitas.

Audacia vtrū sit pctm. **R.** q. sic fm q⁹ dicit excessum passionis q⁹ pprie dicitur auaritia. de q⁹ Ecclē. viij. cū audace ne eas. et opponit fortitudini que est ptra timores et audacias.

Augere an phibeat q⁹ est phibit⁹ acq⁹ rere. **R.** **S.** in. c. cum ex eo. de excē. p. la. li. vi. q. nō. qz phibitus acquirere nouū ius in re nō dicit venire cōtra phibitiōem. licz augmētet pristinū qd habebat ante phibitiōē. vt est casus in. c. fi. secundo. **R.** de cōces. pben. li. vi. vide. j. loca. s. iij.

Augurium qd fit in p⁹sideratiōe auiū ad i⁹ciām futuroz est ex traditiōe malo rū angeloz. xxvi. q. ij. qui sine. **O**trum hanc artē exercere sit licitū. **R.** q. vanitas ē et supstitio. xxvi. q. ij. c. illud. imo est idolatrie cultus augurij supstitiōibus implicari. xxvi. q. ij. sed et illud. Et sic ptz q⁹ est pctm mortale. Et pfirmat hoc. qz in. c. augurij. xxvi. q. vi. dicit q⁹ augurij sermēs est ab ecclesia separandus Sed de hoc latius vide. j. sortilegiū.

Austeritas indiscreta in vigilijs et orationib⁹ reprehendit⁹. de cōse. di. v. nō mediocriter. Et posset esse mortale pctm. vitz qn notabiliter lederet vitā ppriā et sciētē vltex tali indiscretōe q⁹ pueniret ex la ta culpa. vt pz ex. d. c. nō mediocriter. qd demōstrat eos cōmittere rapinā.

i **A**usteritas i impetrādo est q nō cū trāql

tate corrigit. sed aspere subditos inflectere festinat. xlvj. di. hoc habet.

Auster⁹ nō d⁹ esse dispēsator vbi deus ē be nignus. xxvi. q. vij. allegat. in fi. **S.** Eli⁹ ē p mā suetudiez pctōres ab errore eruerē. qz p austeritatē in foneā pditiōis pcellere. xlv. di. receditē. qz austeritas imoderata nec correctiōz inducit: nec salutē. xlv. di. cū beat⁹. Et sic ptz q⁹ nec multa austeritate exulcerādi sunt subditi neq⁹ nimia benignitate dissoluendi. xlv. dist. disciplina.

Balistariorum ars quomō phibeat vide. s. ars. in prin.

Balneum vtrū sit intrandū die dñi. ca. **R.** p voluptate aut luxuria oī tpe phibeat p necessitate aut licet. vt est tex. in. c. puenit. de cōse. dist. iij.

Batrū liceat clericis vel religiosis balnea intrare. **R.** q. sic causa necessitatis. vt ptz ex tex. xxviij. q. i. omnis qui.

Batrū liceat balneū intrare cū mulieribus. **R.** q. n. vt ē tex. in. c. cū oportz. lxxi. di. **I**mo vt dicit glo. ibidem. Si vtrū ingredit⁹ balneum cū muliere extranea: donatōe pp nuptias priuat et mulier dote si cum viro alieno habuerit balneū. vt. l. de pu. l. vlt. s. inf. culpas. **I**mo infamis ē q⁹ tenet mulieres custodiētes balneatorz vestes. vt. l. ad lethas. ff. de his q⁹ no. inf. s. ait pretor.

Batrū liceat balneū intrare cū iudeo. **R.** q. n. vlli xpiano. et si cleric⁹ ē d⁹ deponi. laic⁹ excōicari q⁹ cū iudeo se balneat. xxviij. q. i. nullus.

Bannum Qualiter puniat bannitēs epm. vide. j. excōicatio. v. casu. ix.

Batrū iniuste bannitēs aliquē teneat ad restitutōz de amissis rōe talis bannitōis. **R.** q. vltra pctm mortale qd incurrit tenet ad restitutōē fm. **I**n. in. c. fi. de his q⁹ vi me. ve cā fi. ff. qd me. cā. l. si cū exceptōe. s. pedius. qz bannitio ei⁹ fuit amissionis occasio. d. l. si cū. s. in hac actōe. **N**ec ob. ff. eo. l. metū. in pn. vbi sentiens armatos p se venire et fugiēs si occupatus fuit fundus quē fugiēdo dimisit: nō tenentur armati. qz loquit⁹ qn met⁹ fuit van⁹. qz forte p cū nō ibāt. sed si pmississent ire ptra eū et hmoi bene tenerent de oī damno qd iuraret si bi ptingisse eoz occasione. ar. dictaz. l. i. d. c. fi. et. ij. q. i. in pmissis. De bānis q⁹ debēt fieri i mī monio. vide. j. clandestinū. in pn. de bannitōe que est diffidatio. vide. j. diffidatio.

Batrū bannit⁹ amittat q⁹ sunt iuris ciuilib⁹. **R.** fm Bar. aut ē bannit⁹ t⁹ q⁹ p⁹ impune offendit. Et sic si ē bannit⁹ imperij pdir. Si vero